Scivoi S.
Fran. Xav.
Cassich

KR. SVEUČ. BIBLIOTEKA
U ZAGREBU.

II C-16°-21
R 1348

1348

Isao Kašić

XIVOT
SFETOGA
FRANCESKA
SAVERIA
ODDRVXBÆ YESVSSOVÆ
Apoſtola od India.

Cijniga ztieſtiti, i datti nà ſfietloſt

PRIPOSCTOVANI OTAÇ
MVTIO VITELLESKI

Starieſcinna od iſta ſfa Druxba IESVSSOVÆ.

V Rimu. Pri Bernardinu Tam. 1638.

SVPERIORVM PERMISSV.

Ex Bibliotheca M. Marinovića

MNOGGOSFETLIEM,

I PRIPLEMENITIEM.

GOSPOYAMMARII, ORRI, I KATTI DIEVOYCIÇAM SARKOCEVICCH.

KCHIERIEM A DVHOVNIEM V ISVKARSTV POKLON, IPOZDRAVGLIENYE.

KRIEPOSNA diella naſſcieh Sfètieh Otaçà budducchi bijla diella od ſfietloſti, neìmamoih mij gnih ſinnovi hàrni, ù tminnah od zaboràvglienya, i od zabìtyaoſtàviti; pacek ſfakki razlogh hochie, dà ih nà liepoy, i caſnoy ſfiètloſti od ſfega ſfièta ſpamètnom hàrnoſti ſfak ſfomu Naroddu yezzikkom ſfoyiem, i umitteoniem govvorom ocittù-

ye, i proglàsi: nekàse takò sfi ko-
liççi(izglèdayucchi od Sfètaça pri-
zamierno Xivglienye) upùtimo
sfetom zaviddosti k'onomu ne-
beskomu Gràdu , od kògasu isti
Sfèti viècnu slavvu , i blaxenstvo
dòbili, i stèkli. Zà tò sam i yàho-
tiò malahno potrùditi, yedàbihse
kakogodir moggao ukàzati hàran
Slàvniem Oçèm Sfètomu Ignàçiu,
i Sfètomu Francèsku Savetiu, ko-
yìeh zamiernæ krieposti sfoyom
sfietlosti syàyu od Istokka dò zà-
pada sfùdkud sùnçe obticce, i nà
ovoimù nassemu sfietu sfiem Na-
roddom, i pod nogammi nassie-
mi Indianom, i Etiopom. Takò-
yer yosctcr nekàbih bio momu
Naroddu Slovinskomu oviem
pijsmom koristan, i ploddan. Ve-
chiesam bioocittovao, i darovao
sfemu Naroddu Prisfietli Xivòt
pùn sfaççieh Kriepostij Sfètoga
Oçà Ignaçia Vtemeglitteglia od
Reda nàsscæ Druxbæ YESVSSO-
VÆ; à sadàsam odlùcio dàrovat-

ti,

ti , i ovij drugghi Prislàvni Xivòt Sfètoga Oçà Franceska Savèria Novvoga Apoſtola od India urèſen ſfaççiemi Kriepoſtiemi , i pripùn ſfaççieh zamiernieh cudèsà . Alli mislecchi sàmyà ù ſebi , komubihga pcsòbiro poklonio, proçienih , dàſam naydarxaniyi vaſſciemga kriepoſtiem i dobrottam, Priplemènitæ Goſpoyæ , poklonitti, i darovatti ; à zà vami ſfiem oneziem , koyiga s'velickom xègliom cekkayu , i proſſe ; premdàye vaſſca xèglia velè vechia , kakonoſu i kriepoſti. Razmiſcgliah yà , kad'ovò odlùcih , dàſe nahodde , i immahu nahoditti ù Pricaſnomu , ì Dievicanskomu Xivotù vaſſcemu mnogghæ od onezieh izværſnieh krepoſtij , koyæſu ù ovomu Sfèçu bijlæ prisfietlæ. Bij ù gnemu velikka gliubav prema Gñu Boggu , i Spaſſittegliu ſfomu YESVSSV , ù koy gliubavi vijga nasleduyete , primayucchi cèſtokrat ù prigliubvennomu Sa-

kramentu Priciſto Tielo YESVS-SOVO s'ciſtiem, i bogomilliem pripravglienyem. Vzdançu krepku ù Gña Bogga nie on nikadar gubiò pò ſried ſtrahovittieh, i neizbròynieh poghibionoſtij; naſtoite i vij ſred ſfietovnieh tùgà, i ſupròtivà s'uffanyem veliççiem profitti ſfeyèr Boxyu pomocch. Vami ne magnkà ù mnozzieh zgoddah od ſfietovnieh, i gliuçkieh progonſtvieh nasliedovati ovoga Sfèça vſtarplienſtvo, od koga ſfi koliççi nà ſem ſfietu velikku potrebu immamo. Dàvaſce on pomocch ubozziem proſſecchi, bogli i vecchi dio od onoga, ſćtò bi zà ſebè naproſſio, illi ſćtobimu bijło dàno zà hrànu gnegovvu: Pómàgate i vij, i utiefcùyete mnozzieh nevoglnieh, i potrebnieh gliubexglivvo, i milloſtivo. ſćto yà broyìm tolikkæ kreppoſti? Ciſtochià, i Dievſtvo bij tolicko od Sfètoga Savèria gliubglieno, dàye on marzio nà ſiennu od ne-

ci-

ciſtochiæ, cùvayucchì sfæ mocchi dùſcæ sfoyæ, i sfà chiuchièny a tie-la sfòga vèchiom pomgnom, neg-goſe mòxe riecmi izrìeti, illi dru-zi cuvayu velicko blàgo : takòye dò ſmarti, dùſcæ, i tìela nebèski-dàr Dievſtvo ſahrànio: Vkàzalæ, ſte i vij dò ſadà càſniem xivotòm i dielliemi, dàvamye milla, i dtà-ga Ciſtochià tolicko, kolicko iſti xivòt, i vechie : takò dàſè moggu vami dìciti i xivi rodyàçi, i mar-tvi rodittegli Oçivaſſci. Erè primi-riſni vògn ovæ krieppoſti nebèskæ sfùdàſe proſtirre, kuda slovij glàs immena vaſſcega, i araidàye sfak-koga. Priſtòynoye dàke, dà tak-kiem Priplemenitiem Goſpoyam yà poklonnim, i darùyem ovo moyè pijſmo, ù komtuye, vierruy-temi, liepi, i miriſni Perivòy sfaç-çieh izværſnieh kriepoſtij Apo-ſtoskieh Sfètoga Francèska Save-ria Prislavnoga od Iſtocnieh In-dia Apoſtola. Mocchichiete zà iſto, i vij bogogliubnoſti vaſſcom,

i mnoz-

i mnozzi druzzi Sctìoçi, izabirati sfakkæ varstæ çvietya od mirisnieh krieppostij, i splèsti priliepi i pricasni vienaç; zà uresiti duscæ vasscæ velè liepscæ, i viecnìye, neggose moxete urèsiti sfakdagniem zemaglskiem, koyè çvietye ù yutro çavtij; à k'veceru uvenne.

Primite dakè Xivòt ovij pricudnovati pun xivieh, i neumarlieh kriepostij sarcannom gliubeznosti, i dragosti; terga sloxitte pò sred pamèti vasscæ, nekàse pò gnemu i vama, i mnozziem otvorre vràta od Ràya nebeskoga, i viccnæ krunnæ buddu darovànæ od Kraglia Privisçgnega. Mir, Zdràvye; i blagossov Boxyi buddi vazda s'Vamì.

V Rijmu. nà 25. Settembra. 1637.

MS. i PP. GG.

Kakonobrat ù Isukarstu
Bartolomeo Kassicch.

Mutius

MVTIVS VITELLESCVS
Societatis IESV Præ-
positus Generalis.

CVM Vitam S. Franciſci Xauerij Illyricè a P. Bartholomæo Caſſio noſtræ Societatis ſcriptam is, cui commiſſum fuit, recognouerit, ac in lucem edi poſſe probauerit, facultatem concedimus, vt typis manderur, ſi ita Illuſtriſsimo, & Reuerendiſsimo D. Viceſgerenti; & Reuerendiſ. P. Magiſtro Sacri Palatij videbitur. In cuius rei fidem has litteras manu noſtra ſubſcriptas, & ſigillo noſtro munitas dedimus.

Romæ. 27. Nouembris. 1637.

Mutius Vitelleſcus.

Locus † Sigilli.

EGO Frater Raphael Leuacouicch Croata Min. Obſeru. Theologus, atque Ordinis Pater: necnon iuſſu S.D. N. ac Sac. Congreg. dé Propaganda Fide Sacrorum Librorum Illyricanæ Eccleſiæ Correctòr, & Reformator, electus Epiſcopus Samandrien &c. De mandato Reuerendiſ. P. Fr. Nicolai Riccardij Magiſtri Sacri Palatij Apoſtolici, vidi Sancti Franciſci Xauerij, è Societate IESV, Orientalium Indiarum Apoſtoli Apoſtolicam vitam, Apoſtolicis virtutibus cumulatiſſimam, per

R. A. P.

R. A. P. Bartholomæum Caſſium, eiuſdem Societatis Theologum, inque Baſilica S. Petri Romæ, pro Illyrica lingua Pœnitentiarum, compilatam, atque Illyrico idiomate vulgatã, magna cum animi voluptate perlegi, & recognoui. Inſcribitur. Xivot Sfetoga Franceska Saveria, &c. Incipit, Sfeti Otaç Francesko Saverio &c. finis, nà slavu Boxyu, i koriſt naſlen. In ea nihil bonis moribus, aut Fidei noſtrę Catholicæ contrarium reperi; proindeque, vt in commodum, & vtilitatem totius Illyricæ nationis, atque in primis in eruditionem & normam eorum, qui ſpiritu Dei ducti, ſalutem animarum, & conuerſionem Gentilium æmulantes inter infideles viuere, & cum ijſdem conuerſari optant, typis excuſa prodire valeat, iudico. In cuius rei fidem &c. Romæ, in Cõuentu Aracœlitano Nonis Decembris. M. D C. XXXVII.

Ego idem F. Raphael, qui ſupra manu propria.

Imprimatur ſi videbitur Reuerendiſs. Mag. S. Pal. Apoſt.

Io: Bapt. Epiſc. Cam. Viceſg.

Imprimatur,

Ft. Hyacinthus Lupus, Magiſt. & Soc. Reuerendiſs. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

V KA-

VKAZANYE ODPOGLAVYA.

Rodbina; odhragnenye, i parvi nauççi S. Francèska Saveria. Pog. II. nà liſtu. 1.

Priobrachiènye nà Xivòt Duhovni Sfet: Franceska. Pog. II. nà liſ. 6.

S. Franceska Putovanye od Pariſa dò Italiæ, zà pocchi do Sfetæ zemgliæ, i od dobrieh diella. Pog. III. nà liſ. 10

Vrachienye S. Franceska ù Rijm, odkle bij upùtchien zà Indiæ ù Portugao . Pog. IV. nà liſ. 26.

Putovanye ù Lisbonu. Pog. V. nà l. 34.

Putovanye u Indiu. Pog. VI. nà l. 43.

Od tarpglienya, i dobro voglnieh pokora ù sfè vrieme od putovanya. Pog. VII. nà liſ. 50.

Od Velikoga minoxtva od Pogana obrachiennieh nà sfetu vierru . Pog. VIII. nà liſ. 62.

Od Zamiernieh Krepoſtij, à nayprie od gnegovva Podnixenſtva. Pog. IX. nà liſ. 77.

Od Vſtarpglienya. Pog. X. nà liſ. 88.

Od

Od Karitadi &c. Pog. XI. nà liſ. 101.
Od Dara od cudèsà &c. Pog. XII. nà liſ. 116
Od cudnovatieh cudèsà, à nayprie od martàçà uskarſnutieh. Pog. XIII. nà liſ. 122
Od Dara od Prorocanſtva, i cudnovatieh obyavglienya. Pog. XIV. nà liſ. 133.
Od Dara od Yezika &c. Pog. XV. nà liſ. 156.
Od cetirrieh værſta od gliùdij potrebnieh koyiemye dao pomocch &c. Pog. XVII. nà liſ. 123
Od milloſti od Ozdravglienya, i od &c. Pog. XVI. nà liſ. 161.
Od Xivotà domàchiega, i ſfakdaſcgnieh diellovanya bogogliubnièh. Pog. XVIII. nà liſ. 175.
Privelicka Sçienna od Sfetoſti. ù koy S. Saverio vazda bij pri ſfakkoy værſti od gliudij. Pog. XIX. nà liſ. 185.
Od Prisfetæ ſmarti B. Sfeça Saveria. Pog. XX. nà liſ. 192.
Od ſlavvæ S. Saveria pò ſmarti. Peg. XXI. nà liſ. 206

XIVOT

S. FRANC.' XAVERIVS.

Orativ Colomb Excr

XIVOT
SFETOGA FRANCESKA
SAVERIA
APOSTOLA OD INDIA.

RODCBINA, ODHRAGNENYE,
i Parvi naucçi gnegovvi.
Poglavye. 1.

SFETI Otàç Francesko Saverio (obràn od Gña Bogga ù ovà nàyposledgna vriemenà zà slùgu sfoga nà obràchienye od mnozih pùkà Pogànskih pò Indiah nà sfètu Vieru sfoyù) Roddise ù ono vrieme pravvo, ù koyè Narod Portu. ghèski, odkrivsci ne velè priye putovànye od Indià Istocnih, pòcceo bijsce smìnostyu ne magne korisnom, neggo slàvnom, cinittiga, kakono sfakdagne, i

obicàyno , bivſci ovò bijlo ſçijg-
neno od ſtarijnà, gliùdskoy hi-
troſti nepoznàno . Otàç gnegov
Otac , i Matti S. Franceska. bij Ivan Yaſſo Vladallaç od Vij-
chia Kraglièvskoga ù Kraglièſtvu
od Navarræ Spàgnskæ, i Goſpo-
dàr od Yaſſa gràda,od Koga ima-
ſce i Imme rodcbina gnegovva .
Bijmu matti Goſpoyà Maria Aç
pilqveta , i Saveria , rodcbinæ
oboyæ priceſtittæ , i velè pozna-
næ ne sàmo ù Spagni ; neggo i pò
Itàliyi ; i innih ſtrànah od ſfijta .
Rodioſeyc ſfètaç naſc ù gradu
Savèriu Otaçà gnegovvih, ne ve-
lè dalekò od grada Pamplonæ .
On yur vecchi imao yeſt dobrè
Vciteglie. Yère,buducchi nàym-
layi meyu mnoggom bratyom ,
od ſfijh rodyàkà bijſce veoma
gliùbglien,à nàyvechie od ſfoyih
Roditteglià : pritèzaſce ſfakoga
nà gliubglienye gnegovvo zamì-
rna blagoſt . A Gñ Boog, Ko-
yiga bialce odlùcio , dà odneſsè
Prisfeto ſfoyè Imme pò zẽgliah

dale-

daleçih, nadàrioga yoſćter bijſce tolikom dobrotom od gliubvennih kripoſtij, dàſe cignàſce, yedvà uzrèn, i pogledan, goſpodàr od sfaççih hotinyà, i ſarçà, milluyucchiga iſti innoſtrànçi ne magne; neggo rodyaçi od iſtæ Kærvi, i rodda.

Naucìvſci on parve naukke, i kgnigghæ ù mallo vrìeme, odlùcie hochiòm od sfoyih, pòycchi ù Paris grad plemèniti od Françæ. Koyi bij vazda; à navlaſtito ù ono dobba biaſce darxàn, matti od sfijh lipſcih naukà, i hitroſtij: yère nebiahu tadà ù Spagni yoſćter kgnigghæ, i kgnix niçi Vcitegli ù onoy ſtitloſti, i izvarſnoſti, ù kòyſe fadà vidde. Barzo ù Pariſu nàucie filoſofiu s'tolikkom pòhvalom, dà bij od gnæ mallo poslie Vcittegl, opchienno izabràn. Vcècchiyu ocittova izvarſnu vridnoſt biſtræ pamèti sfoyæ. Tadà Otàç potaknut od sfòytæ, dàga domà vràti

radi razliçih vzròkà, odlùcie, tò vcinitti, i nareditimù, dà ſe domà vràti. Alli, bivſci vzaznalla ſfè tò yednà ſeſtrà Fränceskova, ko-

Seſtrà pro rokuye.

yà bijſce tadà Opatiça, ù ſfètomu Manaſtiru od Boſſonozzieh Franceſckìnà od Gandiæ, bij od gnæ odvràchien Otàç od ovogà namiſcglienya. Bijſce bijla ova Dvòrkigna milla Kragliççi od Kaſtigliæ, kadà tèghnuta ad Bogga pò frèd nàyvechiæ vzdànçæ, ù nàylipſcemu çvietu od mladdoſtiſsoyæ, vèchiu sçiennu uccinie onà od gliubàvi Kràglia, i Kragliççæ nebeskæ, neggo od milloſti Kragliççæ Zemaglskæ. Obùceſe Dùmna i koludriça, ù onomu ſfètomu Manaſtiru, koyi bijſce bio ù onieh ſtrànah nàyparui od ouoga Rèda, zacùdivſciſe ſfak. Ovà dakè naſtòyecchi ſfèyer ù ſfeudiglnieh poslieh od xivotà Redovnìckoga, ne sàmo bez pokàranya; neggo yoſcièr i ſ'proglaſſenyem od ſtetignæ prid

ſfaç-

sfaççiemi, koyignù pòznahu, Onà uzaznàvſci odluku Occinu od povrachiènya Francèskova, prosfiètgliena od Gña Boggà, kò mu pràviem ſarçiem ſlùxaſce, upijſa, prorò kuyucchi Oçù, dà pò niyedan nàcin ne odvràti Francèska od pùta pocèta: Erèga Gñ Boog pò onòmu voddecchi, bijſce odlùcio, zà velickoga slùgu sfòga, izà sùd izabràni, dà noſſi Sfèto sfoyè Imme pò nàyda glich ſtrànah od zemgliæ. Immavſci Otàç ovò zabragnènye (zayedno s'prorocànſtvom yednæ Kchieræ vechie sfètæ) od ſijna, koyi immaſce bitti sfèt, ne proyhe nà prìda: erè i on, kakono oſtàli, poznàyucchi ù ſeſtrì Francèskovoy blàgo od milloſti Bòxyæ, pocijtaiceyu, kakono matter, gliùbecchiyu ù oſtàlieh diellieh, kakono kchier. Bijod sfakkoga prjmglieno ovo prorocànſtvo, iſtinom; dà ſe takò immaſce dogoditti: erè doſtòyanſtva ovæ,

sfetæ Bateſſæ, i gnæ zamiernæ kriepoſti, s'inniemi diellimi cudniemi, koyàſe sfakki dàn od gnæ cùyahu, cignàhu gnù od sfakkoga, kako sfetu poznatti, i pocijtati : ù K'oy çienni umrieonà ne velè posli, doſpivſci zamier nom sfarhom gnæ prisfèti xiuòt.

Priobrachièn̈ye nà xivòt Duhovni S. Francèska, i parva gnegovva diellovanya. *Pog. II.*

O Stavſei dakè Francesko ù Parìſu, priddaſe nà nauk od Theologiæ, zà doſpitti izværſito s'gnom puut pocèti od nàyglavnìyich Vmiteoſtvà. V Koyè vrieme yoſe daleko od nebeskich mijslij; pacek daleko takòyèr i od sfaççich taſctich zabàvà, i nasladyènyà sfiètovnièh, xivgliàſce vechie on bez zlòbà; neggo s'kræpoſtimi, vas zamiſcglien ù xegliah caſnieh, i od velicijnà zemaglskieh. Miſcgliaſce

ſce on sfèyer, kakobi uzveliccio tolikko caſt od Rodcbinæ sfoyæ Kgniggami, Kolikkoyu biihu uzveliccili sfòyi ſtàri; i tadà Bratya uzvelicijvahu sfiètloſtyu od oruùxya. V tò dobba sfoyòm dobrom frèchiom ſaſtàſe s'gnekiem mlàdçem od Savòyæ priproſta rodda; alli chiùdi veoma caſnæ; Immemu bijſce Pettar Fabro; onij, Koyibij poslie Parvoroyhenni S. Oçà Ignàçìa; i drugghi Kammi temèglni od Druxbæ Yeſuſſovæ. S'oviemſe onvelè barzo veoma upriategli, ſadruùxivſci gnih skladnoſt od ciſtæ chiùdi, od Kgnijgà gliùbav, mærzochià nàzlò, Koya ù gnih ſarçu goſpodòvaſce, ſuprot sfakkoy zlobbi. Sàmo bijſce yednà neslicnos; Erè Pettar, prem, dà sà sfim ſatçem naſtòyaſce nà kgnigghæ; immaſce nictane magne nàyvechiu mijſo nà dòbit od duhovnæ izværnoſti: doklè yòſc Francesko ne

Qpcchij s'Petrom Fabrom ù Pariſu.

bijsce dotèkkao . Bijsce tadà ù Parisu zabavghien ù istieh nauççieh S. Otàç Ignaçio od Loyolæ , Kòyi izabràn od Gña Boga zà Glàvnoga Vtemeglirteoça od Reda , vechie pocignasce , izglèdati meyu toliççiem bròiem od mladichià,tkò bibio nàv. bogli zà sluxbu Bòxyu . Stavvie occi nà ovu dvoiççu Petra,i Frãcèska: i poznàyucchi ù gnih gnèku nebèsku chiùd , Kòme bijsce Gñ Boog obodvoiççu nà pomocch od vechiega dièla od sfièta liepo nadàrio , pristùpieon k'gnima , i ne s'velickiem trùdom primglien od gnih zà tretye ga drùga , bij ne sàmo uzzet ù priateglstvo;neggo i ù isti stàn od opchiennòga pribijvanya. Negubècchi vrieme S. Ignaçio udijglie pocce , ù sfakku prigoddu , razgovàratise s'gnimi od tasctijnæ od sfich stvarij , koyæ gliudij sfietovni nà sfietu isctu, i sçiene , ponàvgliayucchi cesto onæ ,za-

S. Ignacio obrati Petra, i Franceska.

mièr-

mièrnæ beſiddæ Sijna Boxyega: Sctò koriſtuye coviekku, akò vas kolik sfiet dobudde; à duſcu sfoyù izgubij? Nà ovæ, i ovakkæ ricci sfèver s'vechiom slobodi od Ignaçia retenæ, ne prodigli Pettar velè, dà muſe ſaſma pridda. A Francèsko ukàzamuſe ù pocètak veoma ſuprotivnik, i razmètnik: Erè nà yednù ſtrànu vzdàngæ od velicijnà sfietovnieh bijhuſe tvàrdo ù gnemu ukorièniłæ; à od ſtrànæ drùgghæ, bes ſſddecchiſe; obràtitiga od bijtya yednoga dobrà; illi nezlà xivgliſenya, nà xivòt pridobar, i izværſiti, bijſce diello mucno, nagovorittiga; bivſci pò obicàyi gliudèm làſcgne puſtiti zlobni xivòt, zà slijditi dobri; neggo nahoddecchiſe ù dobrù xivotu, oſtàvitiga, zà nasledovati bogli. Alli S. Ignaçio, kakono vieſct lovàç velikoga Bogga, negubècchiſe ù farçu niſctar, teçiaſce sfèyer zà gnim; doklè pomàgayucchiga Pettar vè

Rijc Gña Naſcega Iſukarſta.

chie dobivèn Boggu, i pomàga-
yucchiga duhovniemi nadahnù-
tyiemi, i nebeskiemi prosfietglè-
nyiemi milloſt Bòxya, Francè-
skoſe pridda Boggu Isùkarſtu.
koyiga zvàſce ù Krijlo Ignàçie-
vo; i prie, neggomu poghinnu
meyu merkintami ciſtochià, pri-
tèghnu ù dobrù lùku drièvoçielo
Dievicànskæ pràvednoſti.

Pocce S. Ignacio Red od Druxbæ YESVS--- SOVÆ s'devete-ricom.

Vyedinivſciſe dake s'ovòm od-
lukom s' oſtàlom drùxinnom,
kòyiſusfi koliççi ù bròyu deſſet
bijli, parvi kàmeni, nà koyieh
naſc Gñ Boog pò rukæ S. slùghæ
sfòga Ignàçia utemegliòyèſt Rèd
od Druxbæ YESVSSOVÆ, poc-
ceon xìviti xivòt novvi; i vàs prio
bràchien od onoga, sctò bijſce
prie, od mètnuvſci sfæ mijsli od
caſtij, i raskoſcà sfiètovnieh, vdij-
glie pocce, kakono pràvi boy-
nijk Isùkarſtov, odkrivenò aruat-
tiſe ſuprocch tielu sfòmu, koyè,
kakònonayblixgni nepriàtegl od
trieh, koyi naim ù puntu zaſied-

dayu,

dayu, imma pò razloggu boynickomu, bitti pàrvvi sbiyèn, i pridobivèn. Dakè bicciemi, duzziemi molìtvami, pòſtiemi, (koyè pòſte prodiglivaſce, kadgòd trij, cetirri, i ſeddam dànà çilieh zamierniem duhovniem vxèxenyem, bezniyèdnæ yeſtòyskæ; takò, i bdènyiemi, i odrom pritvàrdiem) pòkloni Boggu pocètke od sfòga priobrachiènya, I barzo s'oſtàliemi drùzij, od koyieh S. Ignaçio bijſce Glàva i voyvodda, uccinie Gñu Boggu zaviet od viecnoga Vboſćtva ù çarqvi sfètæ Boggoroddiçæ od Goræ od Martira blijzu Pariſa, nà slàvni dàn od Vznefsènya Prislàvnæ Dieviççæ Mariæ nà nebeſa: K' ovomu zavicttu priloxìſce i drugghi; Otijti ù drùxbisfi koliççi tyà ù sfètu zèmgliu od Paleſtìnæ: i ondì pocìtavſci onà sfèta mièſta tlaccena ſtoppami Bogga Naſſcega Isùkarſta, naſtoyati poslie nà ſpaſſenye od Tùrakà, pri-

Pocce Bogguslù xiti S. Frà cesko.

1534.

Zaviet od Vboſćtva nà Veliku-Goſpu ù Pariſu, i pocchi ù S. Zemgliu.

gàrlivſci, kakono dàr poſſobiti, ſfakku prigoddu, koyàbiſe gnìm prikà'zala, zà vmrièti radi Isù-karſta. Alli kadàbiſe gnimtaj puut kòmgod zgoddom ſmèo: zavietovaſceſe, dà chièſe ſfi innokùpno pridatti ù vlaſt Privelikoga ſfètoga Oçà Pape, nekàbiſe ſlùxio gnimi nà vogliu gnegovvu, ù Komumu dràgo mieſtu od ſfieta, zà ſlùxbu od Iskargnich, i od ſfètæ Maykæ çærqvæ.

Sfetoga Franceſka Putovànye od Pariſa dò Itàliæ, i zà pòcchi dò ſfetæ zemgliæ; i od dobrich dìellà, i Pokòra gnegovvieh. Pog. III.

S'recennom odlukom diliv-ſciſe iz Pariſa vpùtiſceſe ù Italiu pò ſrèd zijmæ, obùçeni ù firomàſckich haglinah, niti s'druggom hrànom putnickom, neggo s'vzdançom ù Gña Bogga, naperchieni ſfak ſfoyieni ſpijſmij. Troiçça od gnih bijhu, Miſniçi:

ſfakki dã Miſſu govorrahu;à oſtà- Sfagda-
liſe bogogliùbno ſfakki dàn pri- gne pri-
ceſtìvahu;xivgliàhu onèziem,ſćto deſtenye.
bi imſedàlo, proſſecchi oni zà Bo-
ga; ſćtò nebijſce ni velè, ni od
vriednoſti immayucchiſe meyu
toliççiemi razdieliti; i prohod-
decchi pò mieſtieh Kàmenitieh
ù vrieme,kadà iſta zèmglia bijſce
pokrivenà leddom, i ſniegom;
i vidyaſcefe, dà sàmiem poghle-
dom kàzaſce ſfakkomu pomagn-
kanye, i neplodnoſt. Nittiſe ta-
dà s'tiemi veliççiemi trudiemi ne
zabivàſce Francesko od ſfoyieh
obicaynieh pokorrenyà: alli crè
ſtoyècchi ſfèyer takò zayedno,
mucnomu bijſce bez obadyenya
od posòbnoſti, navlaſctitoſe bie-
ciemi bitti, illiſe pokorriti drug-
ghiem nacinnam ocittiem, na-
miſlieon gnegovvom bogogliùb-
noſti gnekki hittar nàcinitò cinit-
ti takò, dàſe druzzi ne ſtavve.
Opomènuſe dake, dà drugda Zamier-
bijſce on veoma uxijvao, ugliud- no nani-
ſcglienye
od po-
korre.

noſt

noſt od vdà sfoyich , i od sfèga
od. Kijpa sfòga ; i takò dolucie pò ovommu pùtu , osfetitiſe : i naſcadſci gnekke Konopçe utvardyene , i nauzlàvſci ih mnozziemi uzliemi , ſtiſnu gnimmi lijſte od miſciçà , i od ſtègana viſſce Koliennà : takò , dà ù mallo vrìeme , (oſven sfeudilnoga dodijvanya , koyè on chiuchiaſce , ſtoyècchi , blagùyucchi ; ſpècchi , i velè vechie hoddecchi) , pocesſcemuſe onæ ſtrànæ hoddom , nadijmati , i otiçççati ; uxixatiſe , i izranniti : takò dà, bivſci nadràsla pût sfarhu konòppaçà , pokriueni oſtàſſe konòpçi ſaſmà , ulazzecchi tyà dò xijlà tvardieh , i kærvàvieh . Vovòmu vazdàſcgnemu , muccenyu putovà velè dànà Franceſko, dòkle nemoggucchi tièlo tarpieti vechie bollieſt , tutàko yedàn dànveſſelo , i ràdoſno sfi Koliççi sfètæ pieſni pievayucchi, nasliedovahu pùt sfòy, poblidivſ-

S. Franceſko od bolliesti padde.

ci

ci ù obrazzu, i skoncàvscimuse sfà snàga, nà yedròmu kamenu siedde; i obrachien k' druxinni recce: Nemoggu vechie. Nà ovi glas Franceskov, koyì vazda bijasce nayparui, i nàyvesseliyiod sfieh pò putu, pristràsceni ostàli, i vidivscimu obràz od marçà, razapràscemu hàglinnæ, i razscirisce, dà sarçe odahne. Itakò napipavsci xestokke Konopçe, zacùdyeni zayedno, i zamiscgleni od takò hitræ krièposti, dà ne propùsctasce, nì putùyucchi, mucciti tielo sfoyè, ostàssce sfi smèteni, neznàducchi, sctòse immasce ucinitti: Erè zlò uzrokkovahu konòpçi, koyè oni nemoggahu nì pririezzati, nì odvèzati. Barzo dakè, i nayboglie odvedoscega ù nayblixi gràd, i dozvàssce Cirugika. Ovij, (vidivsci mièsta od zlà, i rannæ vèchietolikko izgriezenæ; à nàyvechie razgledavsci Konòpçe sàsma skrivenè ù xivoy putti od vda) recce gnim, dà bi

Bogu

Boggu drùga priporùcilli: erè mu drugghi liekneoſtàyaſce ; bivſci mieſto radi skuppa od toliçcieh xijla veòma poghibiono, zà tijçatiga gvozdiçij: nemoggahuſe teghnuti konòpçi bez velikka proriezanya od putti. Akòſe nàymagnè ſctogod teghne, tergatichiefe sàrçe: nepriſtòyiſe hitroſti meſctra umiteona, ſtavviti ruku nà onoga nemocchnika, kòyibimu umro pò ſred ljecenya. Bijſce Francèsko primillo glinbglien od sfæ druxinnæ: erè osvem Filoſofiæ, Teologiæ, i liepſcieh kgnigà, bijſce ù bijchiu, i ù chiudieh prislatçich priblàghi. Dake nà ovæ riecì, veòma oſtaſſce xalloſni: ſctò ochiùtivſci Francesko obicayniem veſselo obrazzom recce: Poklèyé Cirugik iz rukà ſtoyieh ljecenye odaslào k'bogliemu Meſctru, govorrecchi, dà nejma lièka, neggo od Gña Bogga, uteçimmoic k'Boggu. Priporuciteme vij Bratyo veceras

Xalloſma drnxinna radi Frãceska.

i no-

i nochiàska sfemoguchiemu Velicanſtvu Boxyemu; yedà ſe nepokayemo, od tę pròminæ, i pohvàlitichiemo mudros Cìrugikovu; er nie hotìo pocèti ljècenye, koyê immaſce potjebu od vechiæ hitroſti. Tutako sfi koliççi ù onòy kucchi obràtiſceſe nà molitvu; i Francèsko prìe od sfieh priporucùyucchi sàmoga ſebè, i oſtàlieh Boggu; koyì doſpìvſci gnih molitvæ, i yeſtòyskom gnekoliko pokripìvſciſe, pòyhoſce nàypoſlie pocinnuti; alli sfi miſſaoni, i zlovòglni. Doſcadſci yùtro, priſtùpiſce k'nemocchniku, i nàydoſce konòpçe pò ſebi raztærghnute, neotecenù pùt, priſtallo uxèxenye, rannæ zaràslæ, i ſctòye vèchie, skoncàlliſe mallone biljezzi od konòppaçà: i Francèsko poslie tolicko, snàxan, i veſſeo, kakono, dà proſcàſto bijſcebio sàn; slicnoſti od mijnùtieh dànasljediſce sfi pieſciçe gnih pùt, s'veliççiem veſsèlyem; kakoſe dogàya

Cudnouato ozdrarglienye.

pùt-

pùtnikom , koyìse nahodde ù micstu slobodnu, proscadsci koyàgod zlà godina.

Vliezosce nàyposlie ù Bnetkę, gdi ih Ignaçio cèkkasce ; i ovdi spràvni, sètògod postàti, doklèbi pristalla silla od zijmæ,razdielisce meyu sobom nàyglavnijrę zàdliçæ od onoga scirokoga Gràda, nastoyati ù to vrieme nà pomoch od Iskaznich , i nà sfoyù kòrist,zabàvgliàvyucchise ù dielich, koyiemibise ponijzilla sfakka sçienna od càsti , i ochiùlchienye od raskòscà . Pòyhedakè Francèsko nàOspedào ad Inkurabila,illi neiz liecivvich, nà sluxbù od koyich zà sfè onò vrieme on nastòya, ne propusctàyucchi ikadar niyednu sluìxbu naypotiscténijyu, koyàbi bijla zà pomócch od nemocchnijka . On metiasce kùchiu , nacignasce odrè, prinòsscasce nemocchnike, ciscchiasce ih, pittasceih, izisko vasce ih , poviyasceim rannæ, tiscasce ih ù dnè,stàsce s'gni-

Scto S. Frances. ko cigna. sce nàOspedali. h.

mi

mi ù nocchi, s'tolickom dragoſti, i veſſelom od ſarça vruchijnom, dà ſfak teçìaſce nà takò novvi izgled radi zacùdyenya zayedno, i radi naukka. Alli ſe tò ſfè nedogàyhaſce bezrattenya unùtargnega meyu Francèskom. i chiuchièny em tèleſniem: Erè, biviſci on vazda bio veoma mehkopùt pò naràvi, i raskòſcno odhràgnen, nemòggaſcemu niyedna ſtvàr gnegovvoy putti vechie bitti trùdna, ni mucnija, neggoſe nahoditti ù yednòmu Oſpedàlu punnu xijvieh mærçijnà, i ſmardècchieh, koyæ mærçinnæ ù iſto vrieme ràgnahu ſfà chiuchièny a od tiela ghnuſſobami, i neciſtochiami prigàrdiemi. Vhittiviſci Sotonà gneki dan prigoddu, kadà en s'vechiom pòmgnom, i poſpieſcnoſti naſtòyaſce nà pòmoch yednòga ſtrahovitta ràννavça; poccega Sotonà, napàſtovati, krènuviſcimu ſtùxenye radi onoga ſmardèchiega ghnòya, Koyi izhòyhaſce

hòyhaſce iz ónieh ràhà ggnilieh. Stixenyem krènuto nayexènye pò sfemu tieluyurve prohòyaſce dò dùſcæ, i mallopò mallo podizaſceſe mucèchie pomarzènye nà onù slùxbu, koyù niſcta neoblahſcàyucchi tolicko dragom çienom kupòvahu ochiuchienya.

Diello zamiernovcclni S. Francesko.

Kadà Francesko, ſtavivſciſe od privarræ ſotònskæ, i sàm ù ſebi zaſtràmivſciſe, dà bijſce tolikko nà prid popùznuo, poznàyucchi ù onomu nemocchnijku, koga slùxaſce, sfoga Isùkarſta, dà nemoggaſce, bitti niyedna ſtvar ù ovèmu tolikko tùghglivva dàyu sàmo imme Isùkàrſtovo nebi ucinillo ugodnu; ſpomènuſe od sfetæ Katarinæ od Siènæ; priſtùpnon k'nemocchnijku, i prislonivſciuſnæ nà ùda sàghgnita, poppighnòy, koyì iz gnih teçiaſce. Ovom golemmom odlukom pridobivenà nàrav, i Sotonà zaſtràmgliena, oſtà poslie Francèſko tolikko vazda slòbodan, i

hrà-

hràbren ù taççieh nàpaſtieh, dù
he innako on privràchiaſce rannæ Dar Ba-
od nemocchnijkà, neggobi tkò- xvi.
god drugghi izabijrao çrietye, illi v
travicçæ miriſnæ.

Takò poccé Francèsko duhò-
vni xivòt, kakòno koyiti, dràgo
drugghi od sfètaçà, i ovjemi na-
cinniom naviestío bòy ſuprocch
opchènniem nepriategliem, dyà-
vlu, sfietu, i putti, pocànſci od
Pokorrenya od tiela sfoga, mùc- kakoſe
cecchiga ù sfakkomu gnegovvu pridobo-
ochiuchiènyu, bdènyem, pòſti- bijuva.
mi, i neyèdenyem: Koſtrètiom dv a vao.
i biccióm; zliem ſpànyem, gor- pùt, isfiet
riemi odièchiami, hrànom iſpro-
ſenom; slùxecchi sfakkomu, neuz-
noſſecchiſe varh nikkoga, od bij- t.
yayucchi od febe ſçiennu meyu
fudjemi nayghnuſnijyemi od O-
ſpedàla, pridobijvayucchi gliù-
bav od sfakkæ; prem dà caſnæ u-
godnoſti, illi oblahſcanoſti; pri-
tieſniem, i hocchnieni ubòſct-
vom; izkoriepgliùyucchi sfakku

slàſt

slàst od ochiuchiènyà; sissayucch yosctèr i rannæ smardècchiæ od prigardieh ràννavaçà.

Bogàt dakè Francèsko takò ob llniemi tærgòvinami, dijlisse iz Bnètakà s'ostàliemi dèvet, pod vladànyem S. Ignàçia; i upùtisce-se K' Rijmu; gdiè uvedèni prid sfètoga Oçà Pàpu Pàvla Tretyega, bijlisu gliubvenno prìmglieni; i cuvèni vecchkrat pri tarpezzi Gnegovvæ sfètignæ, bessiditi od stvarij Bogoslovnich, i Filosofiçieh.

Sctò cijni ù Rijmu prid Papom.

Veomaye zamierno vgodio sfakkomu Francèsko ù gnih çicchia bistrosti gnegovva razumka zadrùxenæ s'yèdnakomdùbinom, i krotkostym Poznàni dakè turàko od onoga priràzumna Gospodinna, prirazbòrita proçienittеglia od vriednosti onèzich, s'koyiemi opchiàsce, primisce od gnegà ne sàmo potvardyènye od zàvjetta, Sfètæ zemglæ, neggo i pomocch od pinèzà, zà mocchi

gnimi

gnimi plàtiti mnògghe nàvle, i çarrinæ, koyæſe plàchiayu ù razliççieh mieſtieh pò onomu pùtu.

Immàvſci dakè blagoſſov od Sfètoga Oçà Pape, òpetaſe vpùtiſce ù Bnètke zà omù ſfarhu: Nàyhoſce ondi ſfù uzdànçu ſmùchienu od barza putovànya pò moru, radi rattenya onieh dànà uxèxena meyu Goſpodòm Bnetackom, i çarrem Otmannovichiem. Dakè zà nepomagnkatti zàvicttu, odlùciſce, oſtatti ù Bneççieh, i ù Graddoyieh blixgnieh, doklèbiſe prikàzala dobrà prigodda, zà izværſcitti zaviet.

V'koyè vrieme Francesko, primìvſci od Gña Veralla Biskupa Rabskoga ſfè ſfète Reddove ù onòmu priplemènnitomu gràdu, pòyhe zayedno s' Alfonſom Salmerònom (coviekom priumitteoniem, i yedniem od pàrvieh dèvet drùgà ſfètoga Ignaçia) ù gneku pàſtignu mallo dalekò od Padvæ, ù kòy ſfeudilnieh çielih

Primi ſfete Reddove; i reccepatvu Miſſu.

ceter-

ceterdesti dànà ù privelikkomu pomagnkànyu od sfieh stvàrij pripràvgliase , zà rieti bogogliubno pàrvu sfoyù Missu , koyù on recce ù Viçènçi Gradu (nahòddecchise sfà druxànna, nà ovù sfathu dozvàna od S. Ignàçia) s'prigorùsctom bogogliubnosti , i prolijtyem od sùzà , i ne s'magnom od sfieh koliççieh , koyise tùy namìrrisce .

Poslietòga pàrvoga primilla Posfetillisćta , pöyde Francèsko ù Gràd naglàsni Bolognu , ù kòmu prikàza on neobicàyni izgled od sfètosti gnegoviemi dielliemi obicàyniemi , slùxecchi pò Ospedàlieh , ucècchi diecicçu , pripoviedayucchi riecBòxyu pò terzieh tiem nacinnom, dà priobràti prema sebi occi , i sarçe sfakkoga ; à nayvlasćtitoGña Gerolima Kazalina casna Kanonika sfètoga Petrònia , i Vladàoça od çærqvæ Sfètæ lucìæ . Ovij vhichien od tolicich krieppostij,sillom velikkom

Sfètò cijni ù Bologni.

izvùcega

izvùcega iz oſpedàla, i odvedega ù Kùchiu ſfoyù ; ù Koyù nèhtie vlieſti Francèſko prie , negg o vccinie (nà prillikku Velikoga Francèska od Aſſiſa) pogovay, dà ſe imaſce on hràniti yeſtòyſkom od gnega isproſſenom zà gliubav Boxyu, I pribijva on ovdì s'tolickom duhòvnom Koriſti, i naùkom , dà i nà poſctovànye tolikko velikka goſta namijni zà vazda Gñ Kanonik onij ſtàn, zà obicàynu goſtiſniçu Otàçà od Reda naſſcega, tyà, doklè poſſobitom narèdbom Bòxyom (koyì Boog tànçiemi xiççami , ceſtohrat zlamenuye onò , ſctòye on nam islio izùærſito doruarſcitti) çærqua recenna ſfètæ Luçiæ , s'blixgniemi kùchiami bij pridàna Drùxbi Yeſuſſovoy zà ſfoyù Kuchiu , gdi pribijva i dàn danàſegni, priobràtiyſci onò pribivallicte (ù komu ovij Sfètaçbijſce poſtao) ù pricàſnu çærqviçu s'velickiem pocijtanyem pohoye-

nu od onieh bogogliubnieh Gradyanà .

Vrachièrye Sfetoga Frãcèska ù Rijm, odkle od Sfetignæ Pavla Pape Tretyèga, i od S. Ignaçia bij upiùtyen za Indiæ ù Portugao . *Pog. IV.*

VOvò vrieme, ne pristàyucchi rattenye mcyu Tùrskiẽ çarrem , i Gospodòm Bnetackom, poznàssce Oçi, dà zà ludil imasce bitti sfakka vzdànça , zà mòcchi barzo putovatti ù Palestinu S. Zèmgliu ; zàtò odlùcisce , vràtitise ù Rijm k'Sfètomu Oçù Pàpi, zà ispunniti dio drugghi od zàvietta od gnih vcignenà, pridàyucchimuse zà vazda ù sfakko vrieme , illi miesto , ù sfèmu , nà sctòbi pàmet, i snàga gnih vriedna bijla , nà slùxbu od Iskargnich , i Sfètæ çærqvæ . Takò ih ù Rijmu Sfètigna Gnegovva primi s'onom parvom blàgosti ; i pridàvsci ih sfòmu Vckàrù, illi Namiestniku ;

onyih

onyih razdielie, s'dòbrom millo-
ſti od Parokiànà, pò nàyglavnij-
yieh çærqvah od ſfêga Rijma;
nekàbiù gnih vcècchi Nauk Kar-
ſtyànski, pripoviêdayucchi riec
Bòxyu, ispoviedayucchi grèſcnike
i ſfakka drugga diella dobrà ci-
nècchi (poſsobita ſadà Nàſscæ
Drùxbæ) tergovalli krepoſniemi
pienèzij, darovàniemi gnim od
Gña Bogga nà ovù ſfârhu. Stec-
ce ù o vomu razdieglienyu Fran-
cèsko çærqvu Sfêtoga Lovrinça
od Dàmaſa, zayèdno s'Petrom
Fabrom: ù onò vrieme pravvo,
kadà, nahoddecchiſe Rijm ù Ve-
lickoy tieskotti od hrànę, bijſcc
ne màgna pòtreba od gliùdij, ko-
yibi razlomilli krùh zà prihràgne-
nye od tiela, neggo, koyibi pri-
poviêdali riec Bòxyu zà pomoc-
ch od duſcà.

V'Rijmu diella S. Fsancesska.

VYednòmu, i ù druggomu
pomogoſce Rimgliane Oçi,
à navlaſctito Francesko s'yedna
kom pòmgnom; takò dàſe ſfakki

dàn okolo gnih ubozieh vràtà kùpgliahu vèchie od cetirri ſlottinæ vbògarà, koyieh sfieh koliççieh oni hràgnahu, i pomàgahu, prosfecchi krùha, kùpecchi lemòzimæ, pijtayucchi pò uliçah, i pripòrucùyucchi nà pirgulah potrebæ gnih. Koyièmi dielliemi pokrènuti minozzi druzzi, uzmnòxiſe ù kràtko vrièmę tolikko millosàrdye, dà sfakki dàn hràgnahu Oçi lemòzinami izproſſeniemi vèchie od trij tiſſuchiæ ubògarà. Ovom karitadi ù pòtrebah od ticla, otvoriſſce oni pùt, zà izliecitì potrebbæ, od dùſcà: takò ne immàſſce velik trùd, zà potèghnuti sfakkoga opchienno nà ono ceſto Pricèschienye, i Iſpoviedanye, koyeſe dò danàſcgnega dnèvvi ù Rijmu nasliedùye; od koyich Sfètieh Sakramennatà pocètich ù Rijmu, kakò iz Grada sfèta, i od Glàvæ od sfièta, obicày slàvna proſiàlaſeye pò sfòy Italiyi, i

iz vàn gnæ, tyà pò nàydaleçieh-
ſtrànah od Zèmgliæ. Ovò, ko-
yiemſeye nacinnom, i zgoddom
od Gña Bogga pò sluìzi sfòmu
Francèskù izpunnilo, izgovorit-
tichiu yà ù kratko.

Nebijſce yoſćtèr Druìxba,
Ignàçieva vcignenà Rèd, Kadà
(proglaſivſciſe, pò mnozzieh
darxàvvah, i ſtrànah od Europæ
velicki plood, koyi onà ù Gràdu
Rijmu cignàſce nà pomocch od
dùſcà, i od tièla od Karſtyana)
glàs odletic od tòga yoſc tyà ù
Portugao, i doſcadſci nà uhho,
Prislàvnoga Kràglia Ivanna Tre-
tyega, dòyhemu tutàko nà pa-
met, dà ovij gliùdi ptavvo bijhu
od pòtrebæ zà Indiæ Iſtòcnæ, i zà
onæ sfè priſcirokkæ Darxàvvæ,
koyæſe sfakki dàn vriednoſti
od oruìxya, i naſtoyanyem od
sfoyieh Portughèſa odkrijvahu.

Zà tò pijſa Gñu Petru Maſ- Krągl od
karegnu sfòmu Pokliſſàru ù Rij- Portugal-
mu, dà (Kolikko bijſce gnemu la psosſi
Qcè za
Indiu.

millo , i dràgo, ugodittimu , i poslùxititmu) isprossi od Gnegovvæ Sfètignæ oni nàyvecchi bròy, koyibi moggao, od Otaça Druùxbæ YESVSSOVÆ, zà poslatti gnih ù Indiu nà razplodyènye S. Vierræ Karstyànskæ.

Primivsci Poklissar narèdbu, i vciniysci molbu sfoyù prid Pàpom, bij poslàn k'Ignàçiu s'narèdbom , dàse pogodij sfakkoyàko molbam Gña tolikko velikka, i pravovierna. Odlùcidakè moglien S. Ignàçio sàmu dvoiççu od Druùxinnæ ; erè pròssecchi ih Poklissar vèchie , bìj mu odgovorreno . Akò od desset sàmieh, kòyi bijhu ù sfè, vechiebi bijlo poslàno ù Indiæ , sctò bi bijlo ostallo zà ostàlæ strànæ od sfjeta. Immenovà dakè nà ovij pùt S. Ignàçio Scimuna Rodrighveça , i Nikollu Bobadigliu: Alli nascadsciše nèmochian Nikolla ù vrieme od putovànya iz Rijma, promjnise srèchia, i bij

nà

nà mieſto gnegovvo od S. Ignà çia Francèsko poslân; nekàbiſe ovakko iſpunnilo proròkovanye Sfètæ Seſtræ Opàtiçæ, Koyàga bijſce zà Apòſtola od India proròkovala: i prikàzanya ù ſnù iſtoga Franceska, koyi vechiekrat bijſce cùo zazvanye ſarcanno yednoga Etiopa, illi Indiàna, Koyì pomocch od gnegà glàſom placivviem proſſaſce; i drùgda, s'niekiem mlàçem nà plecchieh, ſgnàſcemuſe, dàſe izvaddi iz mieſtà mùcnieh, ipoghibionieh; i dàſe, nàyde nà mieſtu slòbodnu; alli on vàs trùdan, i oznòyen pìhayucchi od trùda.

Proro-canſtvo i ſan.

Imàvſci dakè Francèsko ovù narèbdu, dà immaſce oſtàviti Rijm, i pòcchi ù Indiu, druggo vrieme nie on vzeo, zà ſpràvitiſe nà tolikko dugh pùt, neggo màllo dòbà, illi ùrà, zà mocchi zagàrliti bràtyu ſfoyù, pozdràviti bogogliùbne priateglie, okærpiti uboggu hagliniçu ſfoyù, i vzèti

Posluh zamierni S. Saveria.

od Gnegovvæ Sfètignæ blagoſfov. Koyæ ſtvàri doſpìvſci ne s'druggom pràtexi, ni braſcnom, neggo s'ſamiem Breviàlom, upùtiſe, ù drùxbi Poklisàra Maskaregna, yedàn dan poslie, neggomubijſee bijla ucignenà narèdba zolikko teſcka od gnegovva poſcàſtya. Od ovæ zamiernæ poſpieſcnoſti, od tolikko ne obicàynoga Posluha zacùdiſe Kragliev Pokliſſàr sà sfoyiemi dvorannij; zacuddiſceſe sfi Bìskupi, Koyi tò vzaznaſſce; i oſtà veonia naslàdyen, i radoſtan Sfetì Otàç Papa. Erè tadà neìmaſce S. Ignàçio niyedno ſtariſcinſtvo nad Franceskom: nebuducchi yoſc Drùxba potvàrdyena immenom od Sfetoga Reda, Kakono bij mallo Poslie od Iſtoga S. Oçà Pape: zà tò tolicko vechie bij zacudyenye, dà nà yednù sàmu riec Sfetoga Ignàçia, takò, popieſcno Franceſko poslusſca. Priloxivſci os vèn toga, dà ù onò dobba, nì

puto-

putovànye od India nebijſce tolicko obicàyno, kakonoye ſadà; nì pribijvanye ù orieh ſtrànah bijſce yoſcter oslàdnulo dugghiem opchienyem s'gliudmi Europèyskiemi, koyi ſuga vcinilli tolikko laſnà; dà, dighnuvſci sàmu dalecìnu, i razlicnos od ayera, ſadà vecchi diò od Europèyskieh raskòſcà, ù Indiah takò Iſtocnjeh, kakono zapadnjeh nè xelèſe. Alli nè bijſce takò onadà, Kàd otijde Francesko ù onæ ſtrànæ, gdi bijhu sſæ ſtvàri priproſtæ, i neizværſitæ, nè sàmo neſpràvnæ, i neiztrapglienæ ledinnæ. Pùt primucni, puntiſſuchià priprècièçà, i sfeudilna ſtràha; morra nepoznàna; novvæ prilikkæ od zviezdà, koyæſe odkrijvahu; i novvæ ſtrahovittæ ribbinæ morskæ sfakko ſarçe ſmuchievahu, prem dà ù druggomu hràbreno, i krepko. Dakè nebi, neggo diello milloſti Boxyæ, dà Francesko (ù niccemu nikkako ſulud, illi

Mucnoprie putovanye od India, ſadà laſcgne.

nepametan, znàducchi pridobro, kammo igyaſce, i odkle odhòyaſce)s'tolikkom poſpiecnoſti upùtiſexijv tyà nà drugghi ſfiet, zà neviditi vechie nikadar, kakono martav, koyieh oſtàvgliaſce zà ſobòm ù Europi.

Putovanye S. O. Franceska dò Lisbònæ, zà pocchi ù Indiu. *Pog. V.*

VPùtivſciſe Poklisàr zayedno s Franceskom put Liſbònæ, ne proye velè vriemena, dà on oſtà gnegoviem zamierniem xivglienyem, i prislàtçiem opchiènyem sà ſfiemi dvorannie-mi ſfoyiemi takò uhichien, i zacudyen, dà ga ſfi koliççi, Kakono Angela od gnih putà, pocèſce, caſtitti, i pocijtati. Bijſce on nàyzadgni nà ſtànieh, zà pocìnnuti, nàyparvi vazda od ſfieh uſtatti, pripravan slùxiti ù ſfakkoy potrebi, iſtiem slùgam, illi Kirixìam, zà datti gnim vechie vriemena, dà

Diellaza mierna.

pocin-

pocinnu, ù sfakkomu poslù nay-
potiſćtenijyemu, pomàgayucch-
ijh: nà pùtieh ſumglivvieh này-
parvi zà probitti puut, i gdibiuk-
ogod ghinnvo, poſpieſcan zà
podtietnutiſe pod poghibiu, nà
oslobodyenye od druzzieh. Vce-
mu Gñ Boog ceſtokrat pomàgaſ-
ceih; dàyucchimu milloſt ne ſa-
mo, zà osloboditti druzzieh;
neggo yoſćtèr zacùvavſci gnegà
ſatma neuvriedyena: premdàbiſe
on, zaboravivſci sàm ſebe, ù ſred
sfakkæ poghibili ſpùſtio bex ni-
yednæ pomgnæ.

Zgoddiſe yednom, os ven
mnokrat druzzieh, dà ſe pro-
padſci Sekretar Potàynik Poklil-
ſarev sà sfiem kognèm pò ſred
ſnijga, vechie udùicevaſce, nepo-
màgayucchiga niyedan òd druxin-
næ, xalloſni sfi ne magne od ne-
ſrechiæ gnegovvæ, neggo mijſa-
oni od poghibili sfoyæ. Tadà
priſpiuſci Francesko, bezçknè-
nya varxeſe s'kognà, i skocci ù

ſrìdu od poghibili, negledayucchi ſfoy xivòt, zà ſahrànìri tùy; kakkono caſſom i vccinienè s'magniem zacudyenyem, neggo veſsèlyem od ſfieh kolicçcieh, koyi tò viddiſce. Ne pròyde velè, dà nà prigazzenyu od gnekærijkæ, drugghi dvorannin ghinnecchi, i od ſillæ od vòdà odneſsèn, vechie topècchiſe, Francesko gnekoliko pomolivſci Bogga, ù tijga càs oſlobodi, voddecchiga Boog radi gnegovvieh doſtoyanſtvà nà krày zdravva prid ociyu od ſfieh. Dva dvorannina yoſćter bijhuſe pùteim dovelli nà rieci; i yedàn od gnih, nehàyucchi ni Bogga, ni gliùdi, izgovoric pogàrdnieh beſſijdà, s'zaklètvami, i s'pritgnami necàſniemi, i poganniemi. Pokàraga gliubexglivvo Francesko; nàſtoya, dàga utàxi, i povràti ù ſe, nà dobru milloſt s'Boggom, i s'drùgom: alli ſfè zà lùdu; erè, ùzoſćtrivſciſe on dobriem liekom, i nà liecnika

razyij-

razyijdivſciſe , Koyi posliebla- Diello od millosar-
zieh beſſijdà, uccinise ſtraſciv, i dya.
poccega ſtràſciti biccem Box-
yiem, i pòrazom barzom, i pri-
pràvnom, akò ſe nebihtio ſpoz-
matti : obode on kognà ne tar-
pècch ; i sàm odbieghnu od Dru-
xinnæ, i od Franceska; koyi poz-
nàyucchi duhom Boxyiem zlò,
Koyèmu bijſce ſpràvno , neobi-
càyno promijni sfoga kogniça
s'drugghiem boglim, i potece zà
oniem rasàrceniem . Strìghnuga
ù vrieme, kadà, prikobàciviſciſe,
on niz gneke briggove, ſtàſces'
kognèm zayedno, radipvivarnutya
ſmècen, i prighgnècen od tegotę,
dà duſcu puſti . Syàhavſci dake
Francesko nad gnega skoknu , Cudno-
vatarvat
dighnu s'gnegà tègotu , vràtiga
sàmomuſebi , darovavſcimu ne
sàmo Xivòt od tiela; neggo ì od
duſcæ ; erè nebogh ſpoznàvſciſe
od mijnutæ sfoyæ zlobbæ, proſſi
proſctènye od Bogga ; tutàko
ptid Franceskom; ſpoviediviſciſe:

i ta-

i takò pò pùtu poslie toliko bij dòbar ù xivglienyu sfomu, kolikko bijsce prie bio bez pamètniem govorènyem zlobban.

A Pokliſſar sfèyer vechie sfèzan cijniemi Sfètoga Frances a, ù Komu, osven Kreppoſtij obicàynieh, ràzglèdasce tako sfietle biglieggbe od pomocchi blixgnæ Boxyæ ù ovezieh, i ovaççieh diellieh cudnovatieh; ne nasichiasceſe, immatiga pri sebi; Kadà ù vrieme, ù Koyè magne misgliasce, viddi ù Francesku stvar varh sfieh od gnegà vidyenieh nayzamiernijyu. Bijsce Pokliſſar navlasctitotiem nacinnom obràtio putovanye sfoyè, dàse immasce pròcchi ne dalekò od Pamplonæ, gdi biihu Matti; i Bràtya Franceskova; à tò, nekàbion maggao, pozdràvviti gnih, i od gnihle odijliti, dàvsci gnima, i odgnih primivsci nàyposledgne, (ostàyte S'Bogom), zà neviditi gnih nà ovomu sfietu vechie ni

Prizamierno dicio.

kadar

kadar. Bivſci dakè blijzu onich kràinà, cekaſce Pokliſſar, dà ſe Francesko ſlùxij onom prigoddom, Koyù on bijſce napùtio nà ovu ſfarhu s'Koimgod potrudyenyem od potovànya. A Francesko (zà datti nauk ſfakkomu, dà, gdi ſe idde nà ſluxbu Boxyu, immayuſe dighnuri ſfæ onæ protivnoſti, koyænas moggu, illi pouzdàrxati, illi oslabbiti, illi ſaſma ſmùtiti) pobieghnu od onoga nàyposledgnega diella od dràgoſti prema Matteri; zà vzdarxati Krepku, i ne uvriedyenu dragoſt prema Boggu. Radiſćtà nemoxeſe rieti, Kolikko i Maskarègna, i ſfi oſtali ſpametnijyi proçienitegli od ſtvarij zamiernich oſtaſſce zacudyeni,

Nauk duhovni-neobicáyni.

Poslieovoga diella pijſa Pokliſſar Kragliu ſfòmu, i tolikkæ pòhvalæ upijſa od Franceska, dà prie, neggo uliezzoſce ù Lisbònu Grad, bijſce proglàſſeno imme, i slavva gnegovva. Dake vechie i

poznàn,

poznàn, i cekkan, i xudyen ulieze ù onij ſcirokki Grad, meyu nayglavnijmi od Europæ yedàn. Gdi poklonìvſciſe on Kragliu, i primìvſci onæ gliubàvi od gnegà, koyæſe priſtòyaſce ſçienni vechie ſtvorenoy od gnegovvæ, dobrotæ, ne pròyde velè vriemena, dà vàs Gràd onò, ſcto pò riecieh od druzzieh prie cuo bijſce, ocimma viddie ù Franceſku, i pocijta obrazzom. Nàyde drùga ſfoga Simuna Rodrighveça, veoma muccena od oggniçæ vechie ceteres dànà, i Samiem zagarglienyem, doſcàdſci, tutàkoga ozdravvie. Pòydeposlie nà Oſpedò, opchiènſki ſtanovatti, gdì nà ſfæ onæ slùxbæ, i poslè nàſtoyaſce od ſfoga ſnixenſtva, i od pomocchi od druzzieh, ù koyiehie bijſce zabàvgliao yurve ù Bneççieh, ù Bologni, i ù Viçènçi; zà tòſe ù kràtkoproglàſie takka pòhvala od ſfètoſti gnegovvæ, dà pò ſfòy Lisbòni ne drugghiem Immenom, neggo

Cuddo zagarli, i ozdravvi.

od

od Apoſtola, pocefcega sfi koliç-
ki, zvatti. Ovò imme prislàvno
ue sàmo oſtàmu meyù sfiemi na-
roddiemi, dokle on bij xijv, neg-
go yoſcter radi gnegà bij podij-
gliena ovà càſt,i gnegovvoyDru-
xinni: takò dà sfi Oçi od Druxbæ
YESVSSOVÆ, ne drugghiem
immenom; neggo od Apòſtolà,
dòi danàſcgnega dàna zovùſe ù
Portugallu. Ne pròyde velè, dà
sfi Dvoranni, i Kragl iſtiochiùtiv-
ſci velicki plood,koyi Francèsko,
i gnegov Drugh cignàhu, dvigo-
ſce mallo nè mijsli od pomocchi
od Indiæ; proçiègnuyucchi,dàyc
malla mudros, pomàgati druz-
zieh ù vrieme glàdno oniem,ſctò
gnim ù sfoyòy kucchi bijſce od
potrebæ vecchma. I pròyde to-
likko nà prida poſsào, dà upijſa
Kragl Sfètomu Oçù Papi, proſ-
ſecchiga, dàbimu dào oblaſt, zà
uzdarxati ih; koyi, bivſci tadà zà-
kònito potvàrdio Druxbu Igna-
çievu, dà budde pràvi Reed; i

Imme slavmo od Apoſtola ſtecce ù Portugallu =

obo-

obogattioyu yosc, kakono novvi sad, milloſtiemi, i blàgoſtiemi, pijſa ù Portugào onomu velikomu Kragliu', tolickomu dobrocinçu sfetæ çærqvæ, à navlasc od sfoga Reda; i sfiettovaga, dà vzdàrxi ù Portugallu Oçà Rodrighveça; à dà puſti Franceska', dà pòyde ù Indiu, kàmoga zvàsce nebbo toliççiemi zlamènyimi. Koyà odluka primivſciſe ù Portugallu, iſtom poſpieſcnoſti Franceſko dijliſe od Kraglia, prijmivſci od gnegà Pijſmo Pàpino, koyiem bijſce s'privelickom oblaſti ucignèn Nunçiy Papin Apòſtolski pò sfòy Indij; ukarçàſe on zà onij pùt, nòfecchì ſobòm s'Pijſmom Apòſtolskiem imme od Apòſtola, i oſtàvgliavucchiga onèziem, koyi od Druxbæ YESVSSOVÆ posliegnegà ù Portugào pòydoſce.

Pri-

Putovanye Sfètoga Savèria ù Indiu, i gnegovva razlikka putovànya pòlonieh ſtrànah. Pog. VI.

CEtirtiſu ſtvàri (ſumgnim), koyæſu bijlæ poſſobitæ Sfètieh Apòſtolà, i gliudij Apòſtolskieh. Putovànya, Pritarpgliènya, Priobrachiènya. i Cudesà. Ovæ pokuppi ù kratko Gñ Isùkarſt, kadà recce od S. Pavla. (Sùd od izabvànya yeſt menni ovij, dà noſſi imme moyè; à yàmuchiu vkàzati, kolikka imma on radi Immena moga pritarpitti.) Izabràn dakè od Bogga Francèsko zà novvoga Apòſtola od onieh ſtrànà, immàoye i on yoſetè izværſitiem nàcinnom ſfæ ovæ cetèr ſtvari; Od Putovànya, od Pritarpglienya radi Bogga, od Priobràthiènya k' Boggu od Pogànà; i od Tvorènya od priveliççieh cudèſà, zà obràtiti gnih, Pocnimmo dakè od Putovànya,

kìj-

bijlaſu tolikka, i takò razlikka, i tàkò poghibiona, dà sàmi bròy od darxàvà, i ruſàgà od gnega tlac eenieh, moggu vztrùditi, i izmoritti ruku od pijsàoça, i tolikoyer ecci od Sctioça.

Obràchien dakè pravvo k'Isù-karſtu parvo putovànye uccinie odPariſa dò Bnetakà pieſciçe; poslie od Bnetaka dò Rijma; od Rijma opeta ù Bneike uràtiſe: odkle hoddeechi pò nayglavniyieh od Gospoſtv Bnetackoga gradovieh i pò sfieh plodècchi, poydeù Bolognu; ioſtavvi ù gnòy parve tèmeglie odReda: Vràtiſe opet ù Rijm: iz Rijma putovà pò sùhu ù Portugào, odkleſe ukarçà pùt Indià: i nà kon gnekoliko miesèçà ycdriviſci dòyde ù Mozambiqve: Ovdi gnekoliko dànà naſtoya nà ſpaſſenye od onich pukovà, od koyieh dìliviſciſe, uliezze ù Melindù Gràd primorski od Saracènà: od Melindæ pòyde nà Sokotòru Otòk od ſtòmirà ù okoliſcu,

Purovanya bez-brogna.

nà

nà Komu pribijvahu ſtàri Karſtyanni, oſtànçi ſfèroga Tomaſſa Apòſtola, koyiem od Karſtyannina druggo neoſtayaſce, illi druggo neumìyahu; neggo sàmo Imine. Od Sokotòræ oujde nàyposlie ù Gòu, nà kon trinàes micſèçà od yèdrenya, bijvayucchi obicay druzziem ù ſceſmieſèçà ovijpùt doſpitti. Poſtàvſci ù Goi oko pò godiſćta s'velickiem ploddom, duhovniem od ſfieh onieh ſtranà, pòydè poslie ù Primòrye od Komorìna, dalekò od Gòæ ceterſtottinæ mìrà: odklè otiſcadſci nà Primòrye od Peskariæ, radi ribbanya od biſerra takò zvànæ; i ovdi s'neizrekglivviem trùdom gnegovviem, dobìvſci Boggu duſcæ, ſaſma od druzzieh zaboràvglienæ, naſtòyecchi ſfaksàmo nà ribbanye od biſerra, vràtiſe, opeta ù Komorin: odkle poſcàdſci ù Primòrye od Travankòra, pròydega ſfèga, obrachiayucchi K'Boggu mnoggo triſſuchià

duſcà;

dusca; i Karstècchi ih sfijh. Od ovoga nà Nagapatàn ù Primòryu od Koromandella: i odovle upùtise radi sfoyæ bogogliubnosti ù Meliapòru Grad, illi Grad S.Tomassa, gdìse sçijni, dàye greb; i tielo ovoga Sfètoga Apòstola. Od Meliapòræ otijde pùt Malakæ dalekò od Gòæ dvij tissuchiæ mirà. Od Malàkæ pòyde nà Molukæ Otokke; i nà gnih nàyprie ù Bàndu; à pake ù Amboìn; odkle otijde, dvisti mirà dalekò nà Otoke Màurike, zloglasne radi xestokosti od Pogànà nemillich, Koyi immayu obicày, hrànitise, kakono prislàtkom yestòyskom, i pichiom mèsom gliùdskiem. Iovdì vcinìvsci ne mallo plodda, povràtise ù Amboin, i ù Malaku: gdi niekoliko postàvsci, prikàzamuse prigodda, zà odnijti slavno Imme YESVSSOVO ù strànæ, gdìse od prie nebijsce cullo nikadar. Ovæ bijhù Otoççi od Yapòna, od koyieh nascadsci yednoga mi-

esta-

eſtanina nà Molukah, koyiga cekkaſce, Immenom Angèrio; vzàmſciga ſobòm, vràtiſe s'gnim ù Indiu, zà narèditi sfe, ſcto bijſce od potrebæ, ù Gòi: to doſpìvſci, odyeri opeta od Gòæ ù Malaku, gdì, doſcàdſci nà kon dviȷ tiſſuchiæ mìrà od pùta, ukarçàſſe nà yèduò drièvo Pogànsko, immenovano Yonko od Lupèxà, ne buddùcchi niyedeno tadàKarſtyansko, radi xegliæ, dà bi odnio Isùkarſta ù onæ ſtrànæ od Yappòna; i doſtixeih nà kon ſeddam tifsùchià mìrà od pùta: yère ihye tolikko od Gòæ dò onieh ſtrànà. Poccce, putovatti pò onieh vèliçieh Otòçieh; i pròydeih vecchi dio s'priveliççiemi trùdmi, i pecallimi; i obràti nà Vierru Karſtyànsku mnogghe pùkove, i s'gnimi trij Kràglie. Alli razumievſci poslie, dà sfæ poganiæ Yapponèskæ bijhu doneſſenæ, i rodyenæ ù Cini, odlùcie, onamo pocchi, nekà, izkoripivſci ſaſma xillæ od

Od Gòæ dò Yappona. ſedàm riſſuchià mirà.

sfieh

sfieh oppacijnà, nebi vechie iznik-
nulæ ù Yappònu sfòmu .

Oſtàvivſci dakè ſtvàri od ono-
gà novvoga Karſtyànſtva, Koyè
on s'tolicçciemi trùdimi sàm , i
parvi bijſce porodìo Isùkarſtu ,
dobrò vpùchienæ, povràtiſe nà
Molukæ, i odovle pùt Gòæ pù-
tem od druzzieh ſeddam tiſsù-
chià mìrà . Gdì poſtàvſci gneko-
liko, zà narèditi ſtvàri od Karſty-
ànſtva , i od naſſcæ Druxbæ, ſtàv-
gliayucchi ſtarieſcinnæ , i dàyuc-
chi gnima narèdbæ potrebnæ ,
pocce, dogovàratiſe s'Vice Ret-
tom G. Alfonſom od Norògnæ
od namiſcgliena pùta od Cinæ ,
i od pùta, koyiſe immaſce darxat-
ti, zà vlieſti ù onò privelickoKra
glièſtvo . I pogodivſciſe s'gnim ,
dijliſe iz Gòæ nà tù sfarhu pùt Ko
c'na, i odovle ù Malaku, gdì na-
ſcadſci velikkæ zaprecciçæ sfòmu
putovànyu, (crèmu bijſce ſupro-
tivnik Alvaro od Ataidæ Vladal-
laç od Malakæ Grada) , poznà ,

dà

dà fu vechiæ poghibili od zlæ bra tyæ; neggo onæ od neviernoga morra. Ere nebivſci on zà doſta ni molbami, ni pravviemi razlo-ziemi, ni pritgnami, zà obmeh-ſcatti ono ſarçe otvàrdnuto radi zaliſcna pohotinya od pohlepo-ſti, i od yadovittoſti, bij potreb-no Francesku, oſtàvivſci drievo gnekoga sfoga priateglia, nàko-yè nehtie privrachieni Vladallaç, dopùſtiti, dàſe ukarçà, neggo nà yèdnò drievo ſtarro, i zlocèſto, kakono i uccinie, odyèdrivſci pò morrieh neznannieh pùt Cinæ, zà privràtiti priſtòlye pakglien-no; i bivſci obiſcào razlikka pri-mòrya od onieh Krainà, doyedri nàyposlie nà Otok Sanciàn blij-zu Cinæ. Gdi, dokleſe od Cinè-ſa, i Portugheſa, tkò çiecch'yed-nòga, tkò çiecch'drùggoga vz-rokka, zayedno kàrayucchipro diglevaſce poſcàſtye, bij dràgo Boggu, otvorittimu nà mieſto od ulicezzenya od Cinæ, vràta od ne-

bèsà, zazvàvſciga nà ovomu ſfomu này posledgnemu pùtu nà onij Kràỳ, nà Koyi, tkò yednom izijde, nikadarſevechie ne bovij, mùtitiſe ſred morskieh vallòvà, illi bitti ſmùchien od varlieh vietarà. Dẹſſet goddiſctà prie bijſceſe on iz Portugalla dijlio: ù ſfe koyè vrieme, skupivſci ù yedno razlikke pùte, s'razliççiemi obhoyènvij hoddecchi, i obhoddecchi takò pò moru, kakono i pò ſuhhu ù onieh ſtrànah, moxemorieti, dàye on obiſcào, vechie od ſtoo tiſſuchià mijra, ù vrieme od deſſet godiſctà gnegovvieh putovànyà.

9. Savetio obiſcao-- ye ſtò tiſſuchiami rà.

Od Tarpglièvya, i od dobrovoglnich pokòra Sfetoga O. Saveria ù ſfe vrieme od ſfoga Apòſtoskoga putovànyà. *Pog. VII.*

DRugga Krieppoſt Apòſtoſka yèſt, tarpieu radi Bogga. (Yachiumu ukàzati, kolikka on

imma

imma radi Immena moga tarpj-
ti) rccce Isùkarſt Sfètomu Pavlu,
komuye veoma priliccan bio naſc
Saverio ù cetirieh Krieppoſtieh.
Rekliſmo od putovànyà; pobrò-
ymo ſadà gnegovva tarpglièny a,
i pocnimmo od pokorrenya, i pe-
callenya dobrohocchnieh: tyà od
pocètka, od kadàſe obràti prav-
vo k'Boggu, vechieſmo ukàzali,
dà, ſu bijla privelicka. Dugghiſu
bijli poſti, is'vrucchinom, koyàſe
nemoxe nasledovati; erèbi xijvio
kadgod neokuſſivſci nìceſa, cetir-
ri, pèt, i ſedam çielieh dànà; b-
yènya, i muccenya od tiela tyà dò
kærvi, dò ránà, i dò prinemòxen-
ya: Yèdenye ſfak daſcgne mallo, i
poslieodijglienya iz Parìſa mallo-
ne ſfèyer izproſſeno zà gliubav
Boxyu. Stàn gnegov, Opchienni
Oſpedò; ovdì ſpàſce; ovdì piaſce,
i blagovvaſce, ovdì zdravì, i ne-
mochian pocijvaſce: haglinna
ſtarra, i kærpami od gnegà iſto-
ga naſcvenà. K'ſfemu tomu pri-

Poſti dug ghi S. Saveria, i innæ 'po-korra.

làgaſceſe ſpànye kràtko, dixucchi on ſebi sàn ù nocchì, zà bditti s'Boggom; erè radi Bogga vas dàn darijvaſce Iskargniema. Radi ovæ oſćtrinæ od xivglienya ticlo mehkoputto, kærvi plemènitæ, i odhràgneno ne bez raskòſcà, premdà ù innomu ſnàxno, i pridobro ſtvorreno, upaddaſce ceſtokrat ù slàboſti, i nèmocchi priteſckæ. V Viçençi nà Oſpedàlu sliìxecchi, razboliſe pritèſcko; niye imao drugghi odàr, ni pòſtegliu, neggo yedàn, iz Koga mallo prie bijſce uſtào gneki, od onieh ſiromàhà, illi izneisèn màrtàç; koyi odar nebi, nipodàn slobbodan, illi ni vas gnemu, prem dà prìtieſan: erè pogàyayucchi Boog milloſtivi gnegovvòy xègli, i vogli zà tarpitti, bij poſtavglien s'gnim zayedno nà iſti odàr druigh gnegov; ù iſto vrieme bolleſtan: ſćtò yednoga, ì druggoga immaſce velè vechie mucciti, neggo iſta nemocch; od

koyæ

koyæ ozdràvivſci Francesko, ù druggu velè vechiu, i trudnijyu upadde ù Bologni od oggnà groz nicnoga; yoſcter od gnegà dobivèna nà Oſpedàlu, ù komu slùxaſce s'velikkom gliubavi, nepropuſctàyucchi niſcta od sfoyieh obicàynieh pokorrenya, i diellovanya. V Rijmu poslie iſtiem nàcinnom xijvie. Spàſce trij, illi cetèr vrræ; i tò nà ſiromaſckomu odrù, naòſctrenomu koſtrètiemi, i drug ghiemi tvardinami. Mallo blagòvaſce: ni druggako, neggo kakoga proſſecchi nahòyaſce: i sfè tò ù sfeudionieh trùdieh duſcæ, i tiela, pripovijdayucchi, ſctècchi, vcècchi, kuppecchi pò Vràtieh, i pò uliçah Iemòzine nà pomocch od ubozieh; à pakaih dielecchi: nezaboràvgliayucchi ni tadà Oſpedàle, tamniccare, pò kuchiah nemocchnijke, i onieh, koyi mràhu. V koyieh sà sfakkom poſpieſcnoſti zvan hòyaſce; i nezvàn, sàm igyaſce. Takò on xijvgliàſce

Kakono xijvie ù Rijmu.

ù Rijmu ; takò pùtem dò Lisbònæ s'Pokliſsàrom ; takò ù Portugallu sfè vrieme , koyè ondì pribijva, doklè pùt Indià otijde . Od koga vriemena onò , ſctòye on poslie tarpio dobrovogliemipò korramì , i peccalliemi , bijloye takovvo , dà sfè recenno, i mijnuto prilikovano s'onèziem , moggaſceſe , rieti , xivòt raskoſſcan , i
1541. mehkoput . Kadàſe pùt Indiæ nà drievo ukarçà , nehtie uzèti sobòm hrànu nikakvu . Bijſce yeſtoyska gnegovva onò , ſctòbi iſproſſio ; ſpàſce sfeyer nà yednòy kòygod gùmini nà tleh ù drievu protèghnutoy , illi ù krug sàghnutoy : diellovanya sfakdaſcgna bijhu , pripovijdati riec Boxyu , ucittì , i razgovàrati ; à nàyvechie pomàgaſce , i slùxaſce nemocchnìjkom , koyiem ne magnkaſce nikadar pò ſred mnoxtva neizbrò yna, ii tolikko razlicnoy ceegliadi, od xènà , od ſtàraçà , od dieçè, od morskoga putovànya . Sfim ko-

Xivgglie nye S. Saveria ù Drievich pò moru.

liç-

liççiem, ſćto mòggaſce, dàvaſce ſfakku pomocch, od ſebè niſćtaſe nehàyucchi, ù ſfaççieh potrebah, koyæbiſe gnima dogàyalæ, takò ù dne, kakonò ù nocchi, illi zà tielo pomocchi, illi zà duſcu: iſpovijdaſce ih, razgovàraſceih; dàvaſce im ſfoyòm rùkom yeſtòyskæ; skùhaobi im on sàmi, i priprâvvio; iskaſce zà gnih ù druzzieh lemòzinæ, i pòmocchi: ciſcchiaſce im haglinnæ; ſpràvgliaſce poſtegliu; i ù yednù riec sluxaſce gnima zà liecnika, zà kuhaca, zà pomocchnijka i zà slùgu. Diello, koyè tolikko uxijvaſce ſfi, gliùdi od drieva, dà veoma bari zvànzo, poſćtvàn bij, izvan Otaç Sfeti. Alli ne pròydevelè, dàſe, budducchi on od putti, à ne od kàmena, ù toliççieh dobrovoglnieh tarpgliènyieh (doſcadſci s'drievom ù Mozambik mallahan Gràd nà primoryu od Afrikæ, pod okoliſcem topliem) ovdì priteſckom nemocchi razboliſe.

Trudi, i Ponixenſtvo zamiętno-

Alli ni zà tò niſcta ne propùſtie on onæ oſctrinæ prema ſebi; hottie, dà ga odvedu nà opchienski Oſpedò s'druzziemi; ù vednomu opchiennomu odrù, dà ga liece; iſtiemi nacinniemi, dàga milluyu, iprem dà bijſce ogàgn goruſcti, i xeſtokki, nezaborà vgliaſce on, pomàgati druzzieh nemocchniyieh od ſebè, dixucchiſe s'odrà, razgovàrayucchi ih, i takò poluobuccen, primayucchi gnih Iſpoviesti. Yedvà ozdràvglien, vràtivſciſe nà drievo, i nasleduyucchi pùt ù Gòu, pohittie opeta obicàyna diellovanya; pomeſti, pratti haglinnæ, i lonçè od nemocehnijka, i od onih, koyi immahu vechiu potrebu, ſpècehi zlò; i gorre blagùyucehi. I zà sfè tò, bivſci on Nùnçiy Apoſtoski, bijſce moglien sfèyer od G. Alfonſa Soſæ Vladàoça od Indiæ, nà Koga drievu on putòvaſce, dà bi hotio nà gnegovvoy tarpezzi blagovatti, bitti slùxen, i caſten, ka-

Nemochian pomàga nemocchiie.

kono-

konoſe priſtòyaſce bijchiu, ù komuſe nahoyaſce. Nà koyæ beſſiddæ Francesko vazda kreppak, ne dijliſe on nikadar od ſfoyæ obicàyi, dokle ù Goùulieze nà kon trinàeſte miſsèçà od putovanya ſfoga.

Goàye velik Gràd nà yednomu Otokku mallahnu iſtoga immena, dalekò od Portugalla, Kadàſe yedri ù prav, vechie od dvanàeſte tiſſuchia mìrà. Vovij grad doſcàdſci Francesko, tolikko drag, i mio Kragliu od Portugalla, i poſćiovàn od Vladàoça od ſfæ Indiæ, zà ſfoyù polaccu uzze on Oſpedò; i naſcàdſci yednù dolammù od Kanàvça çærnu, s' çrêvglimi okærpglieniemi, pocce ſfakdaſcgniem poslovànyem, ucitti pò ulliçah dièççu nauk Karſtyànski; pohoditti tammiccare; pripovìedatì riec boxyu voynijkom, i oſtàliem tergòvçem Portughèſom, priobràchiayucchi, ipoviedayucchi Karſtyanne

Gòa. Grad veliki ù Indij nà Otokku daleko od Portugalla dvanaeſte tiſſuchià mira.

raſpuſćtene; navieſtùyucchi Vierru ſfetu Pogannom, koyi izmièſcani zayèdno s'Karſtyanij xivgliàhu ù iſtomu mieſtu ; i ù ſfè tò vrieme ſred ſfieh trùdà ne vzijmaſce druggu yeſtòysku, neggo od pirìnca, illi granariça, bezmèſa, bez vijna, bez kruhha od pſceniççæ; neggo, kadabi bio on od kogagod zvàn od tuyieh, i ſfietovnieh priatèglià, dà s'gnimi blagùye; i nà tò blagovan ye nemo ga huga priveſti, neggo prigodom komgod, dà dobudde Boggu, koyù god duſcu gteſcnu. Sſà kolikka gorurecenna ù mallo riecij, kolicko uzdarxe od prioſćtræ pokorræ, i od nepritarpglivvieh tarpglienya, moxe tò ſfak pò ſebi laſnò proçijniti, i pomisliti.

Doſtiye ovò od dobrovoglnièh pokorrenyà, i pecallenya recenò; koyiem, akòchiemo priloxitti tarpglièny a, koya donoſcahu ſobom potrebna ſfakdagna putovanya, neizmirnæ puſtignæ,

pro-

promignenya od darxàvà; opchienye sfakdaſcgne s'innoſtrançiemi od razlicna yezikka, chiùdi, bijtya, pamèti, i naràvi; razlicnos od yeſtòyskà; promignenye od obicàynoga Kruhha pſcenicnoga ù sàmi ciſti granariç, bez sfakkæ ſumgnæ ucinitti chieſe yedànskup takki od tarpglièny a, i trudenya, dàchie mucno bitti druzziem, dohititi ih pomiſcglienyem; neggo dàchieih mocchi diellom od nasliedovanya doſtighnuti, illi upijſati.

V'Yappònu, kadà, kakono lovàç nebeski teçiaſce zà duſcami, koyæ ghignahu, nahòyaſceſe ceſtokrat sàm ù ſciroççieh pùſtignah, iz koyieh zà izijti druggu pomoccb coviècyu ne imaſce; neggo docèkati kogagod pùtnika kògnika, zà koyiem tekùcchi pò ſtijnah, pò kamènyu, i pò kupiennah, vas kærvav pò nogah; s'koyiembi nàyposlie doſcào dò kogagod mieſta nasègliena. V'ko-

ye miesto doscàdsci, druggo po-
kripglienye ne imasce od pritar-
pglienæ pecalli; neggo zarna od
granariççа opraxena nà oggnù,
koga on sobom noscasce zà sfoyù
hrànu. V'kràtko reçimmo; Onij
bròy od trùdà, i od pccallenyà, ko
yàye od sebè pobroyio Sfèti Pa-
vao Aposto, pijssucchi Korintia-
nom, i ù sebi od sfieh glitìdij Apo-
stolskieh, i pràvieh Apòstola,
neprominìvsciga nisèta ni mærvæ,
moxese ùprav pristòyati S. Save-
riu, koyìye vazdà xivio ù sseu-
dioniehtarpglienyieh pò zemgli,
i pò voddi; ù poghibilieh od
morra, ù poghilieh od rijkà, ù
poghibilieh od oppakæ bràtyæ.
çièlæ nocchi, i dnij nascàosseye ù
dubijnah od morra, viddecchi
prid ocimma cestokrat smart me-
yu xestoççiemi vièttriemi; i od
viettarà xestòçiyimi meyu lupè-
xiemi, nemilliemi, i poganniemi,
meyu koyiemi trebovasce ce-
stokrat, pribijvati, opcchitti, i

ſpatti. Oſven on ezieh, koya izdvorgna bijhu, ſfakdaſcgna; od onoga Karſtyanſtva novvoga, koyè immaſce pomòcchi radi darxanſtva od ſfoga bremmena: yednakoga zabàvgliayucchi pòmgna, i misli od iznova kàrſtenieh, i od ſtàrieh Karſtyànà ſaſma zapuſcténieh. Dakèyeſud iſtinito izabràni od Giña Bogga, zà noſitti gnegovvo Sfeto Imme ù ſtrànæ, koyæ bijhu tolikko vechie dalekò od Bogga, kolikko blixe Sunça. Podneſe on, ſcto takviem sùdom obechià iſti Boog: (Yamuchiu ukàzati, kolikkæ ſtvàri imma on radi moga Immena tarpitti.) Nadarenye velè vechie od ſfakkoga druggoga, koyè uffayu od Boga nà zemgli ſluxittegli gnegovvi; mocchi tarpitti koyù-god ſtvar tadi Bogga; i pripovidatiga ne ſamo riecimì; neggo i ſfiedocanſtvom od ſfeudionieh tarpglièny à, i pecallenyà.

Setòſe imaproſfitti od Giña Boggà.

Od velikoga mnoſtva od Pogànà pò ſfetomu Saveriu obrachienieh k'Boggu, inà ſfetu vierru.

Pog. VIII.

TRetya Krieppoſt od Apòſtolà yès, obràtiti k' Boggu duſcæ neviernæ, glàvna ſfarha, nà koyù onij upuchiùyu ſfægnih misli, i potriidyenya, i radi koyæ Gñ Boog gnim darijva tolikko bogatto blàgo, od kriepoſtij, i dàròvà. Tkò ſctij onò, ſctòye tarpio Francesko ù ſfieh ſfoyeh putovànyieh, nemoxe, nepripàſtiſe. Alli razglèdayucchi poslie pribogattu, i priobionu xètvu, koyàſeye ſkuppila od takovva ſiemena, nèchie mocchi, ne blagoſſivgliatì vecchkrat, onij znoy, koyi roddi tolikko veliccak plood. Nitti ovdi govorrim od grefcnikà ſmirenieh s'Boggom; neggo od Pogànà obràchieniéh nà Sfètu Vierru; erèſu toliççi bijli,

koliç-

koliçççiſe immahu uffati od Sfeça yednoga iſtinom Apòſtolskoga.

Nàyprie pocce on opcchitti s'Poganniemi ù Melindi, mieſtu podlòxnomu nà Primòryu od Afrikæ gnekomu Kraglìu Mòru çærnçu, gdi ſe razgovorie od ſtvarij Sfetæ vièrræ s'gnekiem Hoxom nevièrniem; koyi prem dàſe ne obràti ſaſmà, oſtaviga niſcta nemagne takò pripràvna, dà mu obechià, dà chieſe obràtiti, akò dò dva godiſcta nebi doſcào Mahomet iz druggoga xivotà, dàga pohoddi. Odovoga tolikko ſlabba pocètka pocce posli ràſti xètva, i uzmnàxatiſe: Erè nà Sokotòri Otokku nà iſtomu primòryu od Afrikæ, ne velè dalekò od morra Aràbskoga, pokarſtie Francesko velik bròy od Pogànà neviernich: i immayucchi on vogliu, onidì poſtàti, doklebi ih sfieh obràtio, nebimu dopuſcteno od Soſe Vladàoça od Indiæ, s'kiem on putovaſce; govorrec-

chi

chi on', dàbi bio vas truìd onij zà ludu radi slabbosti od onieh pùkòvà, koyi, erè bijhu podloxni Kragliem Saracènom promignijvahu ù maghnutye od okka sfoyich Gospodàrà, i zakon, i vierru. Radi cessa Francesko, utvàrdivsci onò Karstyànstvo od gnegà vkorigneno, pijsa Kragliu od Portugalla zà pomocch od karstyànà od Sokotòræ s'takom koristi, dà Kragl potàknut kgnigami gnegovvieimi, poslà nàgnu po morsku vòysku, i pridobivsciyu, immàoye vrieme Francesko poslatti texàke duhovne od Druxbæ YESVSSOVÆ, naukom od koyieh ne sàmo utvàrdie, i naucie stàre Karstyanne; pacck sasma sfè Otòcane onè obrati nà nasscu sfètu vierru.

Dodscadsci Francesko ù Gòu, i postavsci ù gnòy pet misèçà zà nauk od onieh stàrieh karstyànà, i Europèa, pòyde ù Primorye od Ribbanya, tòye yednà stràna pod

glà-

glàvom od Komorina, cetirriſtot-
tinæ mirà dalekò od Gòæ, Nay-
de on ovdì mieſtanæ dio pogàn-
ne, dio Karſtyanne; alli od Kar-
ſtyànina radi neumiteoſtva nez-
nadiàhu inno, neggo Imme, ù
Kràtkovrieme naucie Karſtyanne
yurvè kàrſtene; obràti velè tiſſu-
chià neviernich, ſagradie ceter-
deſti çærkavà, tiſſuchiù dietichia-
kà gnegovvom rukom karſtenieh
poslà ù Ray; i otiſcadſci oſtavvi
ceterdeſet tiſſucchia Karſtyànà
sfieh dobrò nauccenieh. Od tu-
da vrativſciſe ù Gòu pròyde pos-
lie ù Travankor kraglieſtvo nà
Primòryu, koyè od zapadda pro-
texeſe od arta Kocìnskoga pùt
Sievvera tyà dò Koulàna (sfiſu
Mieſtzni poganni, i Mòri) diglij-
nom oſſamdeſet mirà, imma tri-
dèſti varòſcà, illi graddòvà: ovdì
Francesko, prem dà sàm, s'to-
likkom vrucchinom duhòvnom,
i dielliemi cudnovatiemi ſyedijni
sfoya pripovìdanya od rieci Bo-

xyæ,

xyx, dà ù mieſſeç dànà pòkarſtie takòyer velè tiſſuchià pogànà rukom sfoyòm : vecchi dio prie od rodda pogànskoga; erèye sfèyer mucnijye priobrachienye od Morèskà. Od Travankòra pròyde ne velè posliená Makazàr Otok, kògaye okoliſc devetſtottina mìrà, nà ſtrànu Iſtocnu daglie od Indiæ tiſſuchiæ mìrà; à od Moluka oko ſtòo, i pedesèt mirà. Obràtie on ovdi dvà Kraglia poganina, i Karſti ih sfoyòm rukom; à posliegnih mnoſctvo privelikko od mieſtanà.

Ni magni bij plood, nà Molukah Otoççich, gdì on pokarſtie sfoyòm rukom privelik bròy od pogànà. Odkle, poſcadſci nà Otòk Amboin, pòhodie sfè one pùkove, koyi ſamiem Immenom Karſtyanni xivgliàhu ù privelikomu neumiteoſtvu od Isùkarſta, i od sfetoga sfoga zakonna; i naucenich, i uglàvglicnich, oſtàviviſci, pod dà gnim dobræ na-

rèdbæ ù napreddak; pohitti paſſào primuccan, dà obràti pùkove od Mòra. Oviſu gnekki Otocçi dalekò od Ternàta pùt Iſtokka dvieſti mirà; nayvecchi od koyieh (okolo cetirriſtottinæ mirà, i pedesèt imma) zovèſeod Mora, i dàye imme ſfiem oſtàliem, ozloglaſ ſeniem poganskom nemilloſti od mieſtanà; koyi yedni druzzieh yeducchi, yedàn ſuprot druggomu, illi otròviemi, illi uſionoſti xeſtokkom zlobècchi, pobìyahuſe; sàmo bijhu skladni ù ovomu ſfikoliççi; dà, kadgodbi doſcào koyigod innoſtrannaç ù gnih mieſta, dàga ubiyu, i izijdu. Pùt ovieh mieſtà pòyde Francesko, (ne moggucchiga nitko odvràtiti molbami od tolikkæ poghibili) ſamo pokripglien uzdàn-çom ù Gña Bogga, ne noſſecchi ſobòm niyednu pomocch od brànæ gliuçkæ. I tolicko bij millo-ſtiv Boog slùzi ſfòmu, dà oslàdivſci onà Karvnijcka ſarça, obrà-

tiſce

tisce uhha sfoyà nà sfèto Vangèlye; i pridobivèni cudèsmi, Koyàse sfietgliàhu, primnozzise obràtisce k'pràvomu Boggu. Dakè ù yednomu samomu Gradu imenom Tolo, pokarstie Franceško vechie od dvaès i pèt tissuchià dùscà sfoyom rukom: Ova sfà priobrachienya vccinie on ù Indiah; illi pò Otoççich blixgnich, koyise pristòyè Indiam.

Dvaesi pèt tissuchia dùscà karski ù Tolu.

Nàyposlie poscadsci ù Yappon, kakono ù sfoyòy gnivvi, od gnegà pàrvoga prie sfakkoga iztràpglienoy, razkòpanoy, i izorànoy, skuppi veoma barzò stottini plood od sfoga trudnoga Koppànya, i orànya.

Yest Yappon Otok, illi vechie zayèdno Otokà pod oviem immenom, Koyè dalekò oko seddam tissuchià mìrà od Gòæ (kadà ne odhoddecchi sasma ù puccinu, yèdrise uz primòrye) nahoddese ù nàyzadgnoy stràni Istòenoy od Asiæ suprotiva Cini; Dricviemi

od

od Portughèsà ono iſto godiſcte S.Francesko otijde ù Indiu. Parvi od gnih Immenovàn Yàppon, illi Niſon, i koyiye dao imme sfiem Otokom oſtàliem, okoliſc imma od tiſſuchià, i pet ſat mirà; razdijglienye ù pedesèt i trij Kraglièſtva, illi Goſpòſtva. Drugghi immenom Sikokko, illi Tenza, razdigliùyeſe ù cetèr Kraglieſtva: Tretyi immenom Sìmo, immaih dèvet. Ovà ſceesèt kraglièſtva punna ſu gliùdij mieſtanà, sàrça vzvìſcena, i biſtræ pamèti; i niyednu ſtvar oni ne ſçijnæ tolikko, kolikko caſt, radi koyæ nehayu ni blàgo, ni iſti xivòt: naydedakè ovdì Francesko priſcirokò poglie, pò komu immaſce naploditti Boggu obilnu xètvu. Odyedrivſci dakè ù recennomu drievu od Lupèxà, voddi ſobòm Oçà Koſma de Torres od Valènçiæ Miſnika od naſſcæ Druxbæ, i Ivan na Fernandeç sfietovnoga coviecka od Kòrdovæ; takòyer dva mla-

Cudniſu Yapponcu.

di-

dichia Yapponèsa Kàrstena ù Gòù nàyposliè nà kon dugga putovàn ya cudnovato sidosce nà primòr-ye od Yappona ù Prislàvni dan od Vznessènya Priblaxenæ Dieviççæ Boggorodiçæ, ù koyi dàn bijscè tolikko godisctà prie blijzu Pari-sa ucinìo parvæ sfoyè zaviette Boggu: uliezze ù porat od Grada Kangohscimæ od Kraglièstva od Sasumæ, yedàn od dèvet Grad-dòvà nà Otokku od Sima. Ovdi podighnuvsci stijgh Isukarstov, pripovidayucchi Sfeto Vangèlye, ù mallo vrieme riecmi mogùc-chiemi, i diellimi cudnovatiemi obràti pod Krijx Gñov pùkove mnogghe, vaddecchi ih iz pogan-skich tmijnà nà sfietloft Sfètoga Vangèlya; i iz suxàgnstva nècì-stich vraggòvà, nà sluxbu sfoga stvoritteglia. Vputise poslie pùt Firanda Grada devedesèt mìrà da-lekò od Kangohscimæ, koyiye glava yednoga Kraglièstva od Si-ma, gdi, karstivsci ù mallo dànà

1549. Nà veli-ku Gospu vliezze ù Yapon.

dobbar

dobbar bròy od dùſcà, i ſtàvivſci temegle od yednæ çærqvæ, koyà bij ſagràdyena pinèziemi od Portughèsà; mallo poslie pòyde ptìt Amangucca, priporùcivſci onij novvi vinogtad Oçù Koſmu de Torres. Yeſt Amangùc Grad Kraglièvski od deſſet tiſſuchià Kùchià, triſta mirà dalekò od Firànda; i ſagràdyen nà Velikomu Otokku od Yappòna, Glàva yednoga od pedesèt, i triyuh Kraglièſtva, koyàſu nà gnemu.. Gdì Francesko vechie krat ſaſtàvſciſe s'Bonziemi, i s'veliççciem poghibioſtvom od xivotà ocitto, i pò terzieh pripovìdayucchi Sfètu Vierru sfiem koliççciem, i taſčtijnu od Idolà kijpà vràxyieh, i iſtinu Sfetoga Vangelya; cuvèn ceſtokrat od Kraglia iſtoga, i od Dvoranà gnegovvieh, skuppie on tadà od tolicçcieh trùdà màlahan plood, hrànecchi muga Gñ Boog, posliepoſcàſtya gnegovva, ſtottini. Zà tò, videcchi, dà onò sfeto ſiemme

radi

radi nevierræ otvàrdnutich, ne ci-
gnàſce plodda niednoga, oblùcie
pocchi pùt Meàka (Grad ye nay-
glavnijyi od ſfega Yappona) dale-
ko od Amangucca ne vechie od
ſtoo i pedesèt mìrà, Vpùtiſe Fran-
cesko s'Ivannom Fernandeç, i
s'Bernardom Yapponèſom par-
viem Karſtyàninom od onezich,
koyich Sfètaç bijſce karſtìo ù Kan-
gohſcimi. A erè niyedan od gnih
troiççæ neumiaſce pùta, ne do-
ſpiſcega prie od dva mieſſeçà. Prì-
tarpie sfè ovò vrieme Sfèti Otàç,
kàkoſmo rekli, pecalli ne izrek-
glivvæ, pò ſfeudionich poghibi-
lich od ſnicgovà, od rièkà, od
primòryà, Kudmu bij od potrebæ
vechie krat putovatti bez niyed
næ pomocchi gliuçkæ s'kiriſiami
hoddecchi, i vràchiayucchiſe, zà
vràtitiſe nà ptàvi puut, bivſci oti-
ſcào ſtranpùtiçe. Zà tò on igyaſce
tækàicchi kadgod zà Kogniççie-
mi, zà ne zabluditi ù ſtranpùttiçæ.
I nà tò dòyde, dà s'yedniem od
gnih,

gnih, pogòdivſciſe s'gnim, prid-daſe zà slùgu, ne zà drùggu plàtu, neggo dàga onij ſobòm vodde.

Dakè Nunçiy Apòſtoski Gnè-govvæ Sfetignæ, parvi coviek, koga tadà Kragl od Portugalla poſctovaſce ù Indiah Iſtòcnieh, boſſonogh s'biſsàçiemi nà vràtu, yednoga Goſpàra pogannina vz ſtrimme hòyaſce, zà slùxitimu zaèdno, i zà ne izgubittiga. I ce-ſtokrat onij pntùyucchi vechie, neggo Kaſſayucchi, zà pròcchi mieſta sùmgniva od zloccinaça, bijſce od potrebæ Sfètomu oçù, radi vzroka recennieh, poſpieſci-tiſe poſtùpayiem, i ſtìghnuti na-perchiena pieſciçè, i boſono-ga, koyi prid gnim obàdayucchi oſtrogom kognà teçiaſce. Vechie od dobba bijſce ſtarijyi; ſnàga sfe-udioniemi poſtiemi oslabbila; nogghæ oteklæ, i od dràcà, i ſtijnà sfæ izprobàdanæ prolijvahu xijvu kærv: takòſe vigyaſce kad-god Francesko, pàſti nà tlè vasblijd

Tekuc-chi.

ù obrazzu , dà kàzaſce ù pàdnutyu vechie brignenye çiechia çknènya, neggo ochiuchienye od bolleſti radi vdòrça.

Pò cuddu Boxyemu ù toliççieh umorenyieh ſahràgnen xijv , poſtàvſci prie , neggo uliezze ù Meako , pùtem , ù Sakayu Gràdu primòrskomu, zà ozdraviti od oggniça prikoga , koyiga muccaſee.

Meako veliki Grad od ſtò tiſſuchia ogagna.

Vliezze nàyposlie ù Meàk gràd veliki , vecchi od ſtòtiſſuchià ògagna , illi Kùchià : ù Komu on tadà nènaucinie druggo , neggo , sctò i mallo priè ù Amanguccu , posiati ſiemme od xitta Vangeoskoga ; i oſtavivſciga pod iſtiem leddom, otijti innuda, doklebi fazriello , kakono posliebij .

Vràtivſciſe dake ù Amangue nayde vechie led raztopglien , i otvorreno vrieme zà boglie tèxanye . Takò ù yednògodiſcte obràtiſçeſe nà S. Vierru Karſtyansku vechie od trieſtiſſuchià Pogànà ; koyi utvardyeni , naucenì , i razdij-

dijglieni vechie çarkavà, priporù-
civíci ih, Oçù Koſmu de Torres,
pòyde pò Kragliè ſtvu od Bunga,
zvan kgnigami od onoga Kraglia
poganniina, koyi gannut proglaſ-
ſenyem od Sfèça, vechie proſsù-
ſenyem pò Yapponu, bijſcega mol-
lio ſarcanno, dàbi poſcào k'gne-
mu. Odijlivſciſe dakè od onoga
novvoga Karſtyanſtva od Aman-
gucca, nè bez priobionich sùzà od
sfijh, upùtiſe, pò gnegovoy obi-
càyi, pieſcìçe pùt Bunga Grada,
koyiye dalekò od Amangucca ſto
i oſſamdeſſet mirà, i glàvniye Grad
od devet Kragliè ſtva od Sima. Gdì,
doſcadſci, (noſivſci nà plècchieh
on sfeyer putem obicàyno brem-
me od pràtexi zà rieti Miſſu, koyè
on pò pùtu nikomù nedàvaſce)
ſaſtaſſe s'oniem Kragliem, od ko-
ga, primivſci drago dopuscténye,
zà pripovijdati Sfètu Vierru, ù mal-
lo vrieme obràti primogghe po-
ganne, i oſtavvi takovvo ſiemme
u ſarçu iſtoga Kràglia, dà, prem

dà onada ne ucinie plodda, obràtiſe on s'vecchiem zacudyenyem od ſfakkoga, dvaes, i ſceſt goddiſcta poslic otiſcàſtya Sfetoga Oçà iz onieh mieſta; ù Koyè vrieme ù godiſcta. 1578. primi on voddu od ſfetoga Karſtènya od Otaçà Druxbæ naſſcæ; i nà caſt od Sfèça, od koga rieciemi, koyæmu bijhu oſtallæ zapecàchienæ ù ſarçu, poznàſee ſfoyè obràchienye, htij on yoſcter Francesko bitti zvàn. I bij ovij, Francesko onij proglàſeni Kragl, od Koga, i od drugghæ dvoiççæ od onæ Goſpodæ, potaknutæ od gnegà, prìmi Veliki Papa Gargur Trinaèſti Poklisàre ù Rijmu s'priuelikkom raddoſti od ſfega Karſtyànſtva ù godiſcte Gñovo 1585.

1578. Franceſko kragi odBunga karſtenbij.

Dakè od ſfega recennoga laſnòſe moxe skuppiti, ù kolikoy izværſnoſti ù Francesku bij onà tretya, i poſsòbita krieppos od Apoſtola: koyàye, priobràtiti Poganne K'Boggu, i noſitti ſfèto Boxye

Im-

Imme Goſpodi, iù ſtrànæ nàykràyne od zèmgliæ; Erè od gnegà sàmoga, kakonosfidocè Proceſſi, illi Pijſma pravovierna od Goæ, s'oniemi od Malàkæ, i od Lisbònæ, bijlæſu priobràchienæ k'Boggu mnogghæ ſtottinæ tiſſuchià dùſcà ù onieh nàykràynieh ſtrànah od Iſtokka, mevu koyiemiſu bijli mnozzi Kragli, Kragliççæ, Goſpodà, i veliççi Goſpodàri.

Od Zamièrnieh Krieppoſtij Sfetoga Franceska Saveria, à nayprie od Podnixenſtva.

Pog. I X. *Devèto.*

KRieppoſt cetværta ſfètieh Apòſtolà, Koya ù ſebi mnogghæ drugghæ sklàpa, yès, dàſu nadàreni od Bogga Sfemogùchiega oniemi daroviemi, koyjiſu potrebni zà tolikko veliccak poſsào: à yesù diella krieppoſna, ì cignènya cudnovata. Onà prigargliuyu vri-

ednos od kreppoſtij ; ova milloſt zà ſtvoritti cudesà ; yednà , i drug-gaye bijla zamierno izværſna , ù Sfètomù Saveriu , Kakochiemo u-kàzati , sklopìvſci mnogghæ ſtvàri ù Kràtno. Pocnimmo od Kreppo-ſtij. Bijlæſu ù iſtinu ſfæ ù gnemu ù viſſini izværſnoy ; alliſu trij navla-ſctito bijlæ prisfietlæ , veoma pot-rebnæ zà poſſao Apòſtoski, ò ko-mu on ràdyaſce; Podnixenſtvo pri-dubokko; Vſterpglienſtvo hràbren no ; i Karitad nehinbenna . Bij ù gnemu Podnixenſtvo pridubokko ù trieh gnegovieh diellieh, od poz-nànſtva , od hotìnya , i od izdvòr-gnega cignènya od ſnixenoſti . V poznànſtvuye ; erè potiſctenu ſçi-ennu immaſce on od sàmoga se-bè ; Sçiegnaſceſe grèſcniek này-potiſctenijyi ; varh nikogaſe neuz-viſcevaſce ; od sfiehſe posùdyaſce nàynixi : nebijſce ſtvar tolikko neſçijgnena , ni potiſctena , Koæ-ſe on ne ſçijgnaſce doſtoyan ; ni-yedna nebijſce caſna , ni vriedna ,

Gliube-zan.

prem

prem dàbi bijla nàylahſca, koyù
on nemgnàſce varh ſakkoga ſfoga
doſtòyanſtva. Od ceſſa nèchiu v-
pijſati ſfidocbu innu, neggo iſtæ
gnegovvæ kgnigghæ, u koyieh
Krènuta rùka nà upijſanye od riecij
onom vriednoſti, koyàmu bijſce
uzmnòxita ù ſarçu, dàye ocitto
zlamènye od potiſctenæ ſçiènnæ,
koyù ù ſebi hràgnaſce ovij veliki
Sfètaç. Iz koyæ potiſctenæ ſçien-
næ izhòyahu poslie onij oſtàli lijpi
ploddi od ſnixenoſti; neuzdattiſe
ſaſmà ù sàmoga ſebè; vazda, i ù
ſfakomu mieſtu utiççatiſe k'Bog-
gu; ù ſfakki hijp mislitvò ſfoyòy
niſcteti; proſitti molbæ, i pripo-
rucevattiſe ſfèyer molitvam od
druzzieh; ſfè, ſctò ù ſebi dobrò
poznàvaſce, datti ſfè kolikko, i
povràchiati Boxyemu milloſar-
dyu, i doſtoyanſtvu ſfoyæ bràtyæ,
koyàga izproſcahu: ſfè ſctòbiſe
naopako dogodillo, ſfè naværcchi
nà ſfoyæ opacinnæ. koyæga po-
tiççahu:

Li.1.ep.5 & 10.li.2 ep.4 & 8.

Ovakæ mijsli bijhu ovoga Sfèça, koyæſe bogliæ moggu izglèdati ù gnegovvieh Kgniggah , neggo ih yà moggu upijſati. Pacek bijſce yoſćter druggo diello od Ponixenſtva, koyèye cignènye od ſmixenoſti . Bijſce Francesko , Kakoſmo rekli , ne ſamo od kærvi plemènitæ , i prisfietlæ ; neggo (kakonoye ſfidociò Kardinào çapàta ù proceſſu Rijmskomu , yoſćter i od Kraglievskæ Kærui od Kràglieva od Navarræ , zà takva darxàn , i poznàn od Goſpodæ Spagnulskæ , i Portugèskæ) nebij nikadar nacinna , dà on pò pùtu od Indiæ prijmi od Vladàoça Alfonſa Soſæ dva sluxbenika , illi yednoga , koyàmu on veliççiemi molbami pridàvaſce , akòne zà inno ; iſtom , dàſe neviddi nà mieſtu opchiennomu coviek od takvæ vlàſti, prattì ſfoyæ haglinnæ . Doſcàdſci ù Indiu , prikàzàſe ù Gòi Dobromu Biskupù Ivannu od Albuqverqvæ, i varxemuſe prid nogghæ s'pijſ-

Li.2,ep4, lib,3,& 6,

onixenvo S.Saeria .

mom , illi Brevom Apòſtoskiem ù rùçi, ù komu s'privelikkom Vlà-ſti bijſce vcignen Nunçiy Papin od ſfieh onieh Rusàgà , i ſtrànà . çiecch'koga diella , oſtàvſci zabu-ſcen dobri Biskup od tolikkæ Po-nixenoſti , oſtà poslie vazda tolik gliubovnik Franceskov , i gne-govvæ Druxbæ , dà nebi bio mog-gaobitti vecchi , dàbi bio ſfeyer xijvio , i odhrànioſe ù gnòy .

Ni ovdì priſtàyucehi , pròyde nà prid dàglie Snijxenoſt Francèſ-kova : Erè ſfè vrieme , ù koyè on koyè on pribijva ù Indiah , vzdàr-xa vazda skròvitu Vlaſt çærkovnu, koyù on immaſce ; nittibiyu ika-darbio on ocittovào , dà biſe ne-bijla privràchiena otvàrdnoſt Vla-dàoça od Malakkæ ; od koyæ ot-vàrdnoſti uſillovan s'tolickom hrà broſti od ſarça , s'kolickom prie ſnixenoſti od xivglienya bijſceſe ukázào, izvàdivſci , kakono màc, vlaſt darxànu dò tadà, kakò ù nòx-niçi skrivenù , obràtiyu ſuprotivà

onomu zlobnijku, proklèvſciga; i kakono udo kùxno odſiecega od tiela çarkvenoga. V'cemu yoſcter htieon, dà imma ſfòy dio Ponixeuoſt, i Kròtkoſt Karſtyànska: Erè ne prokle on iſti, nihtie, dà budde immenom ocittovan proklet; neggo sàmo, dà mu Vekàr od Malakkæ opchienno navijſti pritèſckæ pokorræ, i klètvæ odlùcenæ od Sfetieh Kànonà illi zakònà çarkvenieh ſuprot oneziem, koyiſe ſuprotivve Vlàſtiema od Nùnçià Apòſtoskieh, kakono on cignàſce.

Iskaſce yoſcter ſfæ ſtvàri Francèsko snijxenæ, Koyæſu ù diellieh od Podnixenoſti, i priſtòyeſe cìnu od ſnixenoſti, nàyglavnijyæ; tò, yeſt, bijxatti Immenà caſna, i ceſtitta; I ovù poxudu, i xegliu kà zaſce on ù hràni, ù odiecchi, ù kucchi, ù ſfieh diellovànyieh, takò s'oneziemi od kuchiæ, kakono s'innoſtràngiemi; tako s'yednàçiemi; kako s'magnimi, od

ko-

koyieh , kolikkoih immaſce vechie , tolikhoih magne poznàvaſce i propovijdaſce . Vhràni ; erè ne sàmo zàpokòritiſe ; neggo i zà podnijxitiſe hragnaſce kolikko vechie moggaſce , hranom izproſſenom zà Boga, kakonoſimo rekli od iz gàra , pò sfieh mieſtieh , kudaye on hodìo , i xijvio . V'Odiecchi pàka , vazda iskaſce on takò nàyodmetnijyu, i nevriednijyu haglinnu , dài kadàſe ukarçà pùt Indiæ , nebi nika dar uzmòxno , dàmu cinij uzèt kragliev Naredbenik druggu haglinnu , neggo yednù sàmu priproſtu biglıççu od oſtræ vunnæ , zà branitiſe od ſtudenij primorskieh od Boneſpeiànçe . V'Indiah , nehtìj druggu haglinnu , nego yednù duggu dolammu od çærna kanàvça , s'komſe , i s'çrevglimi okerpglieniemi on nà sfoyieh opchiennieh dielovànyich prikazijvaſce , à sfè tò ne s'innom pòxudom , neggo od Podnixenoſti; dobroſe ſpomegnù-

Siromaſcka hrana , i pripròſta odiecchia.

Naredbenik.

Homi

yucchi, dà Sfeti Baſſilio yedan od nàyglavnijyieh cijnà od ovækrie-poſti poſtàvglia, odiechiu priprò-ſtu, i nevriednn. Prikladna ovòy hràni, i odiecchi bijhu i oſtàla diella, od kokich nebijſce niyed-no tolikko snixeno, ni potiſcte-no; ni tolikko poſſobito od nàſ-nijxenìyega slughe, illi ſuxgna, ko-yè on priſtòyno ſebi ncſçijgnaſce. Putuìyucchi on pò ſuhu s'Pokliſſà-rom Maskaregnom veoma ceſtok-rat uzijmaſce pòmgnu od kògnà od druxinnæ; ſpràvgliaſceih, ciſc-chiaſce ih; namieſtaſce ih; ptìgle-daſceih; i sfakku druggu ſatvar ok lo gnih cignàſce, Koyùbi mog-gào ucinitti nàypotiſctenijye rob-ce ù takovoy slùxbi, A pò pùtu morskòmu od Indiæ, ù sfè onè trinaeſte miſsèçà, covìek od onæ vrieduoſti, pràſce ceſtokrat nà mieſtu opchiennomu od drieva ſude, i pràſce hagliennæ, metiaſ-ce; sfiem i zdravviem, i nemoc-chniem prisluxèvaſce. V'Indiah-

paka

paka nà Oſpedàlich ù sfiek ovieh, i ù potiſćteni sfieh sluxbah slùxaſce; i tò nà ociyu od sfakkoga, ne yednòm, illi dvakrat; neggo sfèyer pò obicàyi sfoyòy.

V'poslovànyu od poſſalà tùyieh, illi sfoyieh s'kom ſnìxenoſti, i kròtkoſti ponòſcaſceſe, kàxu tò nàcinni gnegovvi prisladçi ù opchiènyu. Pohoyaſce nà vrieme Biskupe, i oſtàle çarkovnæ Poglàviçæ, sfaççiem poſćtovanyem caſtècchi ih; kadgod klèknuvſci prid gnimi, i mallo nè vazda çelivayucchi gnim ruku: sà sfiemi Mifniçij takòſe ponoſſcaſce, dà nà sfakkomu mieſtu, i prigoddi kàzaſceſe nàymagni meyu sfimmi; kak onoſu sfidocilli mnozzi ù proceſſieh od Gòæ, i od Kocina, dàfu onì viddili. Takòſe moxe rieti od S. Francèska Savcria onò, ſćtò Sfèti Gerolim upijſa od Sfètæ Pavlæ Rimskæ. Tolikomſe ponixenoſti ſnijxie, dà, tkòbi gnù nebio viddio, ne bi virovào, dà ye onà,

neggo

neggo koyàgod od nàymagnieh
sluxbèniçà. Doſtàye sfè ovò bez
ſumgnæ zà ukàzati, dàye bio S.
Savèrio iſtinito ponijxen ù ſarçu.
Alli dàye bijla gnegovva ponixe-
noſt priuzviſcena, i privelicka;
dvàyu razlogga potvàrdyuyu; ye-
dànſe vzijma od coviectva gne-
govva, koyìmſe ſnixèvaſce; drug-
ghi od varſtæ, ù kòyſe ponixèvaſ-
ce. Erè nie velikka ſtvar, dà ſe
podnijxi onij, koyiſe nahoddi ù
bijtyu ſnixenomu, i nixgnemu:
ermu donoſſi misli ſnixenæ, i nix-
gnæ ponixenoſt od bijtya ſfòga:
alli millovati ponixenſtvo ù vi-
ſcoy, i uzvieſcenoy vlàſti, ſtvarye
veoma mucna; i zàtò rietka, i
gdiſe nahoddi, od velikkaye za-
cudyenya. Takki bijſce Sfeti Sa-
vèrio: erè akò razglèdamo plèmen
ſtvo, bijſce od Prisfiètlæ karvi i
Kraglièvskæ: akò blàgò, ù komu
bijſce odhràgnen, nebijſce magne
od kærvi: akò priategli, branitte-
gli, i pomocchnijçi, bijhu prim-

*komu- nahod- i pravo miglien vo.

nozzi,

nozzi, i velicka Goſpodà: dobrà naràvna od duſcæ, i od tiela bijhu ù vriednoſti izværſitoy: Oblaſt, koyù immaſce od S. Priſtòlya Apoiſtoskoga, bijſce pricaſna. Dake immaſce ſfæ onæ izværſnoſti, koyæ cinè druzzieh zamiernieh; i razluchiuyucchi gnègà od pripròſta puka, podixuga varhuoſtàlieh; od koyieh ſfieh nehàyucchiſeon, kolikko bieſce ù vriednoſti ſfakkoy vecchi, tolikkoſe vechie prid ſfakkiem, i ſfakkomu podnixijvaſce. Od varſtæ paka od Podnixenoſti vriednoſtgnæ màgneſe nepoznàvaſee: Erè poſtavgliayucchi Sfeti parvu od gnæ; podnixitiſe ſtarijyiem, i vecchiem od ſebe: druggu neuzveliccitiſe varh yednàçieh: tretyu, i nàyviſcu; podloxittiſe magniem, i nixgniema. Sfeti Saverio immaoye ſfæ trij ovæ; à navlaſtito ù tretyoy bioye ſfiettào. Dakè i radi vriednoſti od onoga, koyiſeye ponìxio; i radi ſtvarij, koyiemi-

Varſtæ od Vmiglienſtva trijſu.

ſeye

ſeye ponìxio, bij ponixenoſt gnegovva iſtinito izværſna, i Apòſtoska.

Od Vſtærpglienya Sfetoga Savèria, drugga kræppoſt poſſobno potrebna zà obrachienye od Pogànà.

Pog. X. Deſsèto.

Tertull. lib. de patien. c. 4. & 5.

VStærpglièny e yèſt dio parvi od Yàkoſti; erè malloye vriedno, pohittiti ſtvari mucnæ, akò ne imamo uſtarpglienye, zà tarpittih. Sfèti Pàvao ſfidocij Korintianom, dàye ovà Krippoſt pràva od Apòſtolà, kakono gnim ſaſma potrebna; zà obràtiti poganne, i vas ſfièt; kadà on govorri, broyècchi vriednoſti covieka Apòſtoskoga, i sàmoga ſebè, i ſfieh oſtàlieh. V Sfaççich ſtvàrieh, ukàximo sàmi scbè, kakono ſlùghe Boxye, ù mnoggomu vſtarpglièn-yu. Kakòno Apòſtoli; i ſlùghe Bòxye izabràni od Bogga, dà opràvgliamo nà zemgli s'gliùdmi

Cor. 6.

od

od ſegay ſfièta poslè nebèske, prigàrlimo uſtarpglièny e, pripràvgliayucchiſe radi gnega, tarpieti progònſtva, pecaonoſti, potrebæ, potieſcténya, rànnæ, tamniçæ, smùtgnæ, nabùgnenya, trùde; bdènya, pòſte, i ſfakka zlà. Immàoye dàkè ovù kreppoſt Sfèti Savèrio, kako Apòſto od India zamierniem nàcinnom, kakochiemo rieti, pijſucchi od ſuprottiva, koyæye on tarpio.

Pravo Vſtarpglienye od ſfctieh.

Trijſu glàvnæ varſtæ od ſfega ouogaſctòſe moxe tatpitti: yednà od koyieh ràdyaſe ù ſarçu naſſcemu: Drugganamſe dogàya od druzzieh gliùdij; tretya izhoddi od oſtalieh ſtvorènyà. Od ſærçaſe ràdyayu nemocchi; od druzzieh pogardæ, takò od riecij, kako i od diellà zlieh: od ſtvorènyà poghibili, koyænàmſe dogàyayu radi gnih od tiſſucchià ſuprotivà, i muccenyà. V ſfieh ovieh kuſſca, i vkàza ſfoyè vſtarpglièny e Apoſtosko S. Francesko Savèrio: I nàyprie ù tarp-

tarpglièn̈yieh od tiela, od koyieh oſtàviviſci ſtrànæ zà ſadà dobrohocchnæ pokorræ ſfæudionæ, ù bdèn̈yieh, pòſtieh, trùdieh, umòrenyieh, biccieh, i koſtrètieh, koyæ, ſtvari Apòſto nà mieſto recenno broyij; govorittichiu yà od sàmieh nemocchij, koyæ mucciſce, i mnogghæ itèsckæ, Sfetoga naſſcega Francèska. Parva bij onà od konoppaçà, koyùye on tarpìo pò pùtu od Pariſa dò Bnettakà. Druggabij ù Vicènçi, gdì sluxecchi nà Oſpedàlu, padde on sàm nèmocchian s'oſtàliemi nemocchnìçij. V ovoy bij zamierno gnegovvo uſtarpglièn̈ye; erè pò ſred Oſpedàla, kako nàymagni ubogar, yedvàye moggao imatti mieſto nà yednomu odrù s'drugghiem nemocchnijkom, nà kòmubi moggao proſtriti umorno tielo. Dakè u iſto vrieme prìgodiſe gnemu, tar pitti ne sàmo bogliezni od nemocchi; neggo i od pogardæ, i od potrebæ, nè budducchi yednomu ſarçu

çu plèmenitu ſtvar mucnijya; neggo nàcchiſe nà Oſpedàlu, ni sàmo goſpodar ſaſma od yednoga sàmoga ſiromàska odrà; niſcta ne magne sfè ovò on pritarpie s'velikkom hràbroſti, i veſsèlyem: yedvà ozdràvglien, vràtiſe opeta slùxiti iſtiem nemocchnijkom s'vechiom poſpieſcnoſti. Tretya nemocch tèſcka bìj ù Mozambiku pò pùtu od Indià, koyù on bijſce dobbio, slùxecchi oſtàliem nemocchnijkom, i podniyu s'iſtiem uſtarpglièнyem, kako onu ù Vicènçi. Erè nehtècchi niyedan poſfobak, htij kakono sfakki slùga od drievà bitti hràgnen. Gnegovva poſtèglia, i ſtan nà Oſpedàlu; liçi, i pokripglienya iſta, kakò od druzzieh nemocchnijkà; ni tòmu bivſci doſta, vechiekrat dìghnuvſciſe iza sfoga odrà, davaſcega druzièm, kakono bogliega, koyieh ſçijgnaſce od ſebè potrebnijyieh. I sfè tò s'tolikkiem vſtarpglièнſtvom podnoſcaſce, dà pò ſied ne-

moc-

mocchi, koyàga muccaſce, ne priſtayaſce on , ni sliſcati Iſpovieſti od tèxich nemocchnijkà , pomàgayucchi gnih razgovoriemi, i dobriemi sfittiemi . Cetværta nemocch bij pò pùtu od Amangucca dò Meàka, ù kòy tolikko vechie kuſſca tarpglièny e s'vſtarpglièn- yem,kolikko vechiu od gnegà immaſce potrebu, nahoddecchiſe ù ſtrànah novvieh , meyugliùdij innoſtranniemi , i ù neimànyu vechiemu od sfieh ſtvarij; ne imayucchi, kakoſmo velèkrat rekli, pò onomu pùtu druggu hrânu , negg o , kakono ptiççа , zarna od granariça opràxena , i voddu , koyà n:z potokke teçiàſee . Sfè tò , koliko bijſce od gnegà vſtarpglivvo podnoſſeno, ukàza : erè yedvà bijſce iziſcào iz ovieh nevòglià, upàrtiſe on ù vechiæ , uliehici ù veliki Grad Meàko , gdi oſven potrebæ od sfaççieh ſtvarij , bijhu yoſcter pogardæ od gliùdij bezoc nieh , i nemillich . Alli nàyzadgna ne-

mocch

mocch ù lùçi od Kantòna blijzu Cinæ bijlaye nàysfiètglia radi uſtarpglièny a.

A ù druzzieh nevogliah nie magne bijlo gnegovvo vſtarpglienye, koyænamie dogàyayu od innieh ſtvorènyà nadvòrgnieh. Kakono od ayera, illi vlagghæ, od oggnà, i od vodæ, izrecènnieh od Apòſtolà immenom od tieskòtà, od pecallij, i od potrebà, od koyiehſimo rekli ù poglavyu ſedmomu. Recimmo od tretyæ varſtæ od uſtarpglièny a poſſobitæ od coviekka Apòſtoskoga; Koyàye, tarpitti zlà, koyànam dohodde od gliùdij, izrecenà od Apòſtola immenom, od Ràn à, i od tamnijçà: razumiyucchi on Rannami, udòrçe ne sàmo od prùta, i pàlliçæ; neggo i od yezikka zlà: à tamniççami; sfà kolikka pecallenya teleſnà tyà dò nàpokognega od ſmarti, od koyæ budde pocètak tamniççа. Od ovèzieh kolikkoyihye S. Francèsko tarpio nè pò Europi; neggo pò

Indiah,

Indiah, opchièccchi sfèyer s'nemilliemi pogànnij, tkòchie ih mocchi upijsati, i izrieti? Pò uliçah opchiennieh, i pò terzich cestokràt dieçà zà gnim zviezdahu; à ostàli pripròsti puk gnimse porugòvasce: proklinahuga xenæ, kadà prohòyasce, kakono satarisàvça od gnih boggovà, i nevierræ. Gospodàga vechiekrat prid sebè dovedenà porùganyiem, i pohùglienyiem odasijlahu; sfi koliççì nàyposlie, tkò vikkami, i zvizdanyiem; tkò mèchiucchi nà gnegà praha, i kàla; tko zà porùgatise gnim, okolose gnegà kùpgliahu. Alli meyu sfiemi, od nikkoga nie vechie podnìo, neggo od Brodàrà, i od Bonzovà, illi popovà pogànskieh bogovà. Kadàse ukarçà zà Yappon nà onò drievo od lupèxà: bijhu ovij gnekka druxinna od marnàrà neviernieh, gusàri, i carovnijçi, bez innæ vierræ, neggo od vraggòvà, od koyieh podbàdani suproceh Sfèçu, yest

stvar,

ſtvar, koyàſe nemoxe vierovati, kolikkoga pecalliſce pò ſſemu onomu pùtu, cinècchi, dà on tærpij uſtærpglienyem od Apòſtola (*in plagis & carceribus*) ù rannah, i tamniççah: Erè oſven ſfakdaſcgnieh pogardà, i psòvakà, darxàhuga, kako ù tamniççi, dogovara yucchiſe ſfèyer od gnegovvæ ſmarti, koyùmu pò ſtoò pùtà namiſcgliàvahu, ne ſmiyucchi çiechia ſtràha od Portughèsà, vbittiga ocitto, koyiem bijhu dàli yamſtvo, dàgachie opet dovèſti: koyæ pogardæ ſfæ proxdrieon vazda zamierhiem uſtarpglièny em, i s'tolikkom ſminnoſti, dà od sàmoga gnegovva obrazza hrabrenna priſtraſceni oni, neſmiſce nikadar iſpũniti nemillo ſuprochgnemu onò, ſcò s'neviernoſti ſfèyer miſcgliahu. Alli nijſu màgnæ bijlæ pecalli od ovieh mornàrskieh onæ, koyæye on pritarpiò od Bonzovà, i druzzieh popovà Pogànshieh. V Amanguccu onij vechie putà nabùni-

bùniſce vàs pùk nà gnegà; ciniſſce dà ſe Kragl, i ſfi dvoranni gnim podrugùyu; napùſtiſce zà gnim dieççu, dàga, Kakono mahniçça pogarde iz ſfega glàſa.

Nà primòryu od Peskariæ potàknuſſce poglàviçe od ribbanyà, dàga progonne. Nà Otokku od Mòra nabùniſce pùk, dàga kamènyem pobiye: koyù varſtu od nevòglià, razumioye Sfèti Apòſtoo immenom oniem od ſediçioni, illi od nabùgnenya, ceſtokrat dobrò okuſſcenieh, i pritarpglienieh od gnegà iſtoga, i nà prilikku od gnegà od Sfètoga Savèria, koyi ne sàmo ù Yapponu ù gradu Meäku; i poslieù Amanguccu; i od prie nà Otokku od Mòra pritarpioyeſtnabùgnenya ſuproth ſebi od mnoſctvà, i od pukòvà; neggo ono, ſctòmu bijſce nà yednù ſtrànu mucnijre ù Graddovieh Karſtyànskieh, kakono ù Malakki, gdì Vladallaç Alvaro Acàida podighnu vechiekrat nà gnegà nabùgnenyà,

gnenyà, poſſilayucchi miìce, tkò-
biſe gnim porughìvào ; tkòbiga
izapſovào, tkòbiga inniemi ne-
doſtoyniemi nacinniemi od diel-
là, i od riecij zloprotrêſao : i sfê tò
zà pripricitimu putovànye od Ci-
næ, koyè on çiechia zaliſcnæ la-
komoſti zapricevaſce. V ſrid ko-
yieh pogardà sfieh koliççieh po-
noſſaſcele Sfètaç sfèyer hràbren-
no, ne dàvayucchi, ikadar niyedan
zlamen od ſarça ſmùchiena od
bezrednæ mukkæ. Pacek, kadà
bijſce takò zlò pogàrdyen od re-
cennoga Alvara : sfakki dàn zà
gnegà mogliaſce, prikaxùyucchi
Boggu Prisfèto Posfetilliſćte od
Miſſlæ, kakonoye sfidocìo Vekàr
Glavnij Bijskupov, koyi ù Malak-
ki bijſce ù ono dobba. Dakè do-
brò moggaſce rieti, kakono co-
viek Apòſtoski ; Prikàzaliſimoſe,
kako slùghe Boxye, ù mnoggomu
uſtarpglièny u, ù nabugnenyieh,
potàknutieh ſuprocch gnemu, ne

sàmo od Pogànà, neggo i od zlich Karſtyànà .

A kolikoye korìſna , i potrebna ova , kreppoſt zà ſfarhu od obràchienya, ukâza Sfeti Saverio zamierno pò ſfieh onieh Darxavvah Iſtòcnieh ; à navlaſc ù Yapponu , gdì niyedna ſtvar ne ganù vechie , zà prìmiti ſfètu vierru ; neggo ſtanovittoſt , i tihoſtos ſarça , s'koyiemi on tarpgliàſce ſfakkæ værſtę od pogardyènya ſuprocch onomu , koyiyugnim pripovijdaſce . Takosè zgoddie ù Amanguccu gra du Kraglièvskomu , i velickomu , bivſci zà ludu trùdio velè dànà Sfèti Otàç ; nàyposlie pocèſceſe mnozzi priobràchiati radi vſtarpglièvya gnegovva , i od gnegovva druga . Bijhu ù ovomu Gràdu ſfi koliççi Grayanni ſuprocch Francèsku nabùgneni od Bonzovà odasfieh ſtrànà . Niſctaſe ne pripadde S. Francesko; naſtoyaſce s'iſtom slobodòm pripovicdati

pò

pò vlicah; kadà bijsce vmorren, cignàsce prid sobom, dà pripovieda gnegov drùg Ivàn Fernàndeç, dàvayucchimu satçe, i snàgu; i ucàsccga, dàse ne smèta nikadar niyedniem ganùtyem bezrèdniem, radi niyednæ pògardæ, koyùbimu tkogòd, illi riecmi, illi diellom ucinio. Yednòm pripoviedayucchi Fernandeç, stàsce vz gnegà Francèsko, i porugùyucchise yedniem, i drugghiem vàs puk, pròyde tùda gneki Yappones, koyi zà vcinitti smiscno diello, priblixavscise k'Fernandeçu, i skuppivsci ù ustieh gardu pgliuvot tinu, izhràknuyu ù obràz Pripoviedàvçu Vangelskomu, nasmiàvscise ù okolo sfi, zvizdayucchi suprocch Francèsku. A Ivàn Fernandeç od gnegà nauccen nisćta onom pògardom ne smùchien, nekrènuvici obrazzom, stoyècchi, kako i prie bijsce, ì slidecchi sfòy razgovor, ubrùsçem ù rùçi, otrie istiem nacinnom onu pgliu-

vottinu, kako mallo prie otro bijsce sfòy znòy. I slijdecchi nà prid ukàza, dà vceniek doftòyan Francèskov bijsce, i pràvi Pripovidallaç od onoga zakonna, koyi ucij, tarpitti sfæ pògardæ, podnossecchi on s'tolikkom tihhosti tolikko tesckò pogardyènye.

Vidivsci ovo diello gnekki od onezieh, koyise kàzahu bezocnijyi od ostalieh suprocch slugam Bôxyiem, pocce, sam ù sebi misliti, govorrecchi, dà nemoggasce oni bitti drugghi, neggo nebèski zàkon, koyi dàvasce tolikku kriep post gliudem zemaglskiem. Yapponèzisu gliudi ohholli, i bistræ pamèti, koyi od nisceta vechiu nemayu pomgnu, neggo on casti, i od sçiennæ: zà tò onakkupògardu, kakova bijova Francèskova ù drùgu sfòmu primgliena, bijlabignim od vechiæ mukkæ, neggo ista smart; Proçijnivsci tolikko vechie ovìi Yappones s'druzziemi yakkost, zacuddise od ustarpgliènya

Sctò cinij dielioKriepossno.

ya od onoga, koyiyu bijſce podnio s'tolickom tihhoſti od farça. Zàtò mallo poslienaſcadſci Francèska, naucen od gnegà, podloxi vràt pod yàram Zakonna Isùkarſtova; i bij nàyparvi karſten nà kondvà mieſſeçà ù onieh ſtrànah, slijdivſci poslie vechie od dvaès ipèt tiſſùchià duſcà.

Od Karitadi Apoſtoskæ Sſetoga Francèska, tretya glàvna kreppoſt zà obràchienyè od Pogàna.

Pog. XI. Yedanaeſto.

SFèti Pavao poslic Vſtarpglièn̈ya tutako priſtàvglia Karitad, 'i gliubav, govorrecchi (*In Charitate non ficta*), s'Karitati nehimbennom; koyù karitad S. Ivan Apòſto, i Vangeliſta ovako tomacci, i kàxe, dà ſe ne nahoddi ù sàmieh riecieh, ni ù yezikku; neggo ù iſtini, i ù diellieh. Ovuye imào ù izværſitoy vriednoſti Sfèti Savèrio, i kkàzayu ocittieini bi- 1.Ioan.3.

lyiezij, i mogùcchimi prema sfakkoy varsti od gliùdij, sluxecchi gnim ù sfaççieh gnih potrebah, i nevogliah, nehàyucchise on nisćta od sfoga xivotà; Koyiem gliubvenniem cnom, dobbi posslie ovò, dà muse pridàsce Poganni Idolatri i ostàli nevierniçi; i otvàrdnuti Karstyanni grèscniçi mallone slicni pogannom, viddivsci ù gnemu tolicka zlamènya od gliubavvi; pacekga i s'bogliæ vogliæ slisćahu. Pocnimmo daxè prie od Karitadi ù potrebah od tiela; poslichiemo rieti od onieh od dùscæ.

Sfæ kolikkæ potrebæ od tiela moxemo, rieti, dà su trij glàvnæ; Nemocch, Vbosćtvo, i Tamnicarstvo. V sfijh trieh, dàoye S. Francèsko ponocch. Dostismo rekli od nemocchnijka, sfakkomu slùxasce, iskasee ih pò Ospedàlieh, bdìasce s'gnimi çièlæ nocchi; kadà sluxitteoçi spàhu; neostàvgliasce ih nikadar, dokle bijhu xijvi;

à

à martvieh, prìmaſce ih on nà rukæ sfoyæ, pèrrùcchijh, naredyuyucchi ih, i iſtiemi sfoyiemi rukammi pokopàvayucchi ih, itò on cignàſce sfèyer, i pò obicàyi sfoyòy: Takò cignàſce pò gradovieh od Italiæ, ù Bneççieh, ù Vicençi, ù Bologni, i ù Rijmu: takò i ù Portugallu, ù Lisbòni: à posli ù Indiah iſtu obicày vzdarxa, ù Sokotòri, ù Amboìnu, ù Gòi. Od ceſſa nam cinij sfidòcbu, podpunnu procès ucigneni ù Koccinu od Gña Petra Nugneſa Glàvnoga Vekàra zayedno skupſćtinom od 138. ſtò, tridèſti i oſſam sfidòkà, koyi poſsòbito sfidocè, od pokòpanya gnegovviemi rukammi od martàçà, koyieh bijſce, zà dobrò vmrijti pomogào od prie dò ſmarti.

Od nèmocchnijkà poſtùpaſce nà pomocch ù potrebah od prosyàkà ubozzieh, koyiem, ne budducchimu zà doſtà, dàvati lemòzinu od onoga, ſćtò pri ſebì na-

hòyaſce, auò ſćtò nahòyaſce, yoſćter dìgliaſce s'gnimi i ono, ſćtò mu zà gnegovvu potrebu oſtàyaſce : kadàmu nàyposli niſćta ne oſtàya ſce , dàvaſce gnim poſtùpaye, i molbæ, i Sfoyù ſçiennu, hoddecchi , i proſſecchi od vràtà dò vràtà radì gnih , i oda sfieh ſtrànà, ſćtòbis kuppio , gnim dijgliaſce . Cijni on tò diello od milloſardya pò sfieh gorurecennieh mieſtieh obicàyi sfoyòm, Nijye za iſto velikka ſtvar, bitti millo-ſtiv prema ubozziem malliem zlàtom, illi ſrebròm, illi miedom; àl potrattiti zà gnih poſtùpaye , kadà neimaſc druggo , i k'poſtupayiem priloxitti molbæ , ù koyiehsu gliudi pò obicàyi navlaſc plemèniti tolikko lakkomi , i skùpi ; i s'oviemi zayedno ſçiennu sfoyù yoſćter ſtàviti gnekako nà poghibiu , ù iſtinu zamierno , i Apoſtosko yèſt milosàrdye .

Alli ni nemocchnijçi, ni ubog-gari necignàhumu , dà on zabo-

ravvi nebogghe, i potrebnæ tamniccare. Oveziem on od krijvafee ſarçe od gliubàvi, pohoddecchijh, tiſcecchiih, razgovarayucchi ih, dàvayucchi gnim pomocch, i priporucuyucchi gnih s'veliikkom dràgoſti sùdçem ù gnih poslieh. I tò nè sàmo, kadàbi bijli Karſtyanni; neggo i poganni, koyiehſe sfèyer punnæ tamniççæ od Indià nahodde, V'ovomu diellu, hoditti ovamo, i onamo pò sùdyieh radi gnih, s'tolikkomſe gliubàvi zabàvgliaſce, dà vechiekràr, dòmàſe vràchiaſce posli zàpàdda od sùnça, kakono sfidocè proceſſi od Gòæ, i od Kocìna. Iſtinom bijlaye ova karitàd Vangeoska, i Apòſtoska; erè immaſce on tolikke poslè-drugghe; ucitti, ſctitti, pripovijdati, karſtittiti; i niſcta ne magne gràbgliaſce on vrieme, i obticçaſce sàm pò Notariah, i pò Sùdyieh; zà priporucevatti ubogghe poganne taimniccare, zlamen-

od privelickæ Karitàdi .

Od ovieh diellà , i pòtrebà od tiela obrachiaſceſc nà pomocch od duſcà , kod oviehſe za lùdu kà-xu miſsàoni , i gliubóvniçi onij , koyi nehayu ù Iskargnieh potrebæ od tiela . Erè mallu vierru od-krijva ù ſebì , dà gliùbi ù druzzieh ſpaſſenye duhòvno , koyèſe ne viddi , onij , koyi mallo , illi niſcta hàye ù gnih nevogliæ teleſnæ , koyæ ſfaççi chiùte i tarpè Glàvnæ ſu potrebæ navlaſc trij od duſcæ ; Neumìteoſtvo , ne vierra ; i Zlob-xoſt . Neumiteoſtvo yeſt posòbno od dieçæ , i od gliùdij bez nauka , kakonoſu texàçi , i kmetti ; Nevierrayèſt posòbna od pogà-nà : A zlobnoſtod grèſcnika . Dà-vaſce pomocch ſfiem ovièm Sfèti Francèsko . Nàvglavnijya zabav-va gnegovva bijſce oko dieciççæ , -iù Itàliyi , i ù Portugallu , i ù In-diah i ù Yappònu , i pò ſfieb Otoç-çieh blixgnieh . Çoviek od onoga dobba , od toliççieh kgnijga , i od

tolickæ Vlàſti , izhoyaſce iz kùc-
chiæ s'yedniem zvònçem ù ruçi,
i uputiviſciſe pò opchienskieh vlli-
çah , i pò terzih; i oniem prie-
zazvoniviſci , ſadruxevaſce glàs
ſfòyveoma vapiucchi ; i nagovà-
ſce Oçè i mattere , i rodyàke
ſfakke , dàbi poslalli diecicçcu
gnih nà Nauk Karſtyànski, koyieh
pò mallo kuppecchi nedoſpijvaſ-
ce ſfòy okoliſc , doklè ih nebi
skuppio dobbar bròy . Posliſe
s'gnimi uputchievaſce i nnokupno
urèdyeniemi, nà namigneno mie-
ſto; gdi ih on ucàſce ſfè pocètke
od Karſtyànskæ Vieræ . Od kle
opeta s'gnimi okolo pò Gràdu
hòyaſce, i ſfètiemi pieſniemi uxi-
xaſce mlayahniemi glaſſoviemi od
diccicçcæ tvàrda ſarça od ſtarii-
yieh. Ovò cignàſce on ne sàmo
pò vàroſçieh, i mieſtieh, gdi bij-
hu ſàmo Karſtyanni ; neggo i ù
onieh yoſcièr, gdi ſtàhu izmieſ-
cani s'gnimi Poganni ; pacek ù
iſtieh, gdi no ſtàhu ſàmi nèviemi,

i Poganni . Erè ceſtokràt od ovæ mnoxi od dieçæ okrùxen pocignaſce pripovìedati pogannom , i slùxaſceſe kadgòd gniemi , cinècchi , dà oni pievvayu Otàynoſti naſſcæ Vierræ, koyæ on sfakkæ pò ſe izgovaraſce Pogannom odràslièm . slùxaſceſe gniimi , zà cinitti cudesà (kako chiemo poslierieti) zà s'gniimi oboritti Idole , i çærquinnæ pogànskæ ; gniimi zà omehſcatti ſarça od grieſcnikà , Koyiſu drugga varſta od potrebnieh duhovnieh , koyieh on pomàgaſce .

Od ovièh Kolikkoſe miſaoni kàzaſce , i pòmgniv , sfidociſſce tò priteſcçi trùdi radi gnih podneſſeni ; izmiſcglienya duhòvnà ; i hitra iznahodyenya , koyà on iznahoyaſce , zà uprietateglittiſe s'gnimi ; zà dighnuti poslie gnih oviem nacinnom mallo pò mallo iz grieha , kakono primnozzieh izvaddi , koyi , budducchi prie poznàni , i nà glàſu , tkò çiecch

blùdnæ

blùdnæ neciſtochiæ; tkò çiecch' kàmatæ; tkò çiecch igræ, priobràtiſceſe posli s'gnegovviem opchièn̈yem ù dobar miriſni vògn sfakkomu, izvàdyeni pò gnemu izaſred ſmràda od bludnoſtij, i innieh griehà. Alliſe s'nikkiem vecchma ne sfietgliàſce gnegovva gliubav, neggo s'poganniemi, i Idolatriemi; nà potrebæ duhovnæ od Koyich, kakono Apòſto, bijſce navlaſc namijgnen od Gña Bogga. S'oviemi odkrijvaſce on onij zlamen od gliubàvi pràvæ, od koyæſe, pò ſfidòcbi Isùkarſtovoy, niyedna drugga vechia nemoxenàycchi; tò yèſt, ſtàviti xivòt ſfòy nà poghibiu. Erè oſtàviviſci na ſtràn, dà ſfè gnegovvo putovànye pò Indiah, i ſtànye, bijſce vazda ſadrùxeno s'ocittom poghibiii od Xivotà; ſceſtkràt nà ocittu poghibiu poyde radi gnih ſpaſſenya. Parvi pùt otiſcadſci nà Otok od Mòra, i ovdi duggo vrieme pribìjvavſci. Drugghi ra-

zoruyucchi çærqvinnæ , i razbij-
vayucchi Idole pogànske bogove
Treiyi , slobodno pripovijdayuc-
chi , i pogàrdyu yucchi ocitto zlæ
gnih obicàyi , kadà puk , zayedno
s'popoyiemipogàuskiemi darxahu
ù rukàh kamènyc , dàga utuku .
Cetværti , ſtavivſciſe , zà ulieſti ù
Cìnu , dà pripovida vierru Isukar-
ſtovu , znàyucchi , dàye ucigneà
offuda od ſmarti ſuprocch inno-
ſtrànçem . Pèti , pridàvſci xivòt
sfòy ù rukæ od marnàrà pogànà ,
i nemillieh , sàmo radi poxudæ ,
zà ulieſti ù Yappon , i ondì pri-
dovidati Sfètu vierru . Scèſti nàv-
posli , sluxecchi vechiekràt ne-
mocchniikom , prem dà otrovà-
niem od zlieh , i kùxnich ne-
mocchij ,

Ovà sfà diella , kakono bijhu
xijvi ploddi od gnegovvæ gorù-
chiæ gliubàvi prema Pogannom ,
takòſu bijla iſtiem pogannom pri-
biſtri uzroççi , zà poznattiyu , i ra-
di ovoga poslie , pokrènutya pri-

mo-

mogùchia zà obràtitiſe. Erè iſtinaye ſtvàr, dà vecchi dio od onieh zamiernieh prìobràchienyà, koya on izvarſcioyèſt, immallaſu pocètak od zacudyenya iſtieh pogànà, Erè oni vigyahu coviekka tolikko poſpieſcna nà tarpglièny e (bez niydnæ dobiti) od ſfakkoga nayvechiega zlà tadi gnih ſpaſſenya. Od ceſſa kupgliahu, i vàyhahu, dà ne moggaſce, bitti; neggo prisfet, i boxyi onij zàkon, koyi takki nauk od gliubàvi ucàſce; i pocignahuga millovati, i zà ſlis. catiga, i gliubiti Pripoviedàoça, koyiga pripoviedaſce, i zà ne ſmètatiga. Takòſe pocèſce priobràchiati gliùdi od Primòrya od Ribonya: takò uà Otoççieh od Mòra; gdino onà poganna, i nemilla tarça pocèſce omehſcàvati, ne viddecchi ù S. Savèriu immo; neggo Karitàd prigliubvennu: takò ù Goi Poganni, koyieh on nàyde: i takòyer ù Amanguccu pocetak bij od priobràchièny a;

gne-

gnegovva zamierna Karitad prema gnih.

Drugghi pùt onamo pòyde sfetaç i ne vechie kakono od prie, priprost, i potisćten; neggo, skladayucchise s'chiùdiemi od onieh oholljeh sarçà, s'kòmgod slavvom, i velicànstvom. Vzze druxinnu, obùcese pridostòyno; pònese sobòm dàrove, i Kgnigghę od Vicerettæ od Indiæ, i od Biskupa od Gòæ; od koyæ dvoyiççæ, kako Poklissar pristàpi s'druxinnom pricàsno ù onij Kragliev Dvòr. Prosivsci, i immàvsci slobod od dògovora, izgovorie poklissarsćtinn od onæ Gospodæ Kràgliu od Amangucca; i poslie obicàynieh dràgostij, priddamu Kgnigghæ, ù Koyieh nebijsce upijsano inno, neggo priporukkæ od gnegà istoga. Tutàko iz vaddi dàrove, koyè oni prìmisce s'privelićçciem vessélyem, kakono gliùdi od narodda oholli, koyi ù darovanyieh uxijvayu çast, navlasc,

kadà

kadà dàrdohoddi od Goſpodæ Velickæ, innoſtranskæ, i dalekæ. Odijlivſciſe Francèsko, i vràtivſciſe ti sfoyè pribivalliſćte, barzo dòy doſce zà gniim priveliççi pokloni nà imme onoga Kràglia; koyieh viddivſci Francèsko (dobriemi nacinniemi, alli niſćta nemagne krepko) odaslà ih. Zacuddivſciſe Kragl, i druzzi, dà onne ſçijgnaſce, ni hàyaſee onò, zà ciem òni tolikko pohliepni igyahu; (kako bijhù dàrovi ù ſebi privriedni; à radi velicanſtva od onoga, koyi ih poſsijlaſce, od vechie ſçiennæ) Vpijtaſcega: ſćtò dakè igyaſce; on iſtucchi pò onieh morrieh nepoznànieh, pò rusàzieh od gnegòvieh tolikko daleçieh, akò ne iskaſce ſrebrò, ni zlàto, ni drugghæ ſtvàri vriednæ, koyæ sfi oſtali innoſtrànçi kupgliahu s'tolikkom xeghom, i trùdom. Odgovorie na tò Francèsko; Dà bijſce on Pokhiſàr Veli- Liepi odkoga Bogga, i Pripovidallaç od govor.

Sfè-

Sfètoga gnegovva zakonna ; ù kò-
muſe nahoddi yedijno , i iſtino
ſpaſſenye gliùdij umarlieh : Nè-
chiu yà druggo , recce , ni druggo
iſctem ; neggo dàvam navieſtim
Boxyi zàkon zà vaſsce viecno ſpaſ-
ſenye . Ovæ rieci cuvenæ , i reeè-
næ Kràgliu ; pocce ovi sàm ù ſebì
misliti: Koyà novva varſta od Ter-
gòvça bieſce ovà ? Poklè dò tadà
innoſtrànçi takò Portughèſi , ka-
kono i druzzi sſi Koliççi , koyi pò
Yoppônu hòyahu , sſi igvahu nà
lòv od koyægod dòbiti ; ter sſi
s'Kòmgod kgniggom Viceretto-
vom , koyi Viceret vzdarxaſce
tiem nacinnom xijvo tergovanye
pò onieh ſtrànah , prikazijvahuſe
prid Kraglimi od onieh Kràinà .
Doſcàdſci dakè Francèsko , noſ-
ſecchi kgnigghæ , i dàrove od Vi-
ceretta , koyi od tergovvina niſcta
nepijſafce druggo ; neggo riecij
dràgoſnieh ; i priporùcenya od
gnegga , koyi ih bijſce dònio ; bij-
hu proçijnili Francèska tolikko

vèchie

vèçhie xèglna od dobiæ dòbbiti nà Otokku, kolikko s'vecchimi ſpravvami bijſce doſcào ù onæ ſtrànæ. Alli vidivſciga oſvengnih pomìſcgliaya, dà on neuzijmaſce niyedan dàr, dà odmettaſce (kako od niſćta kào) ſfakko blàgo, koye bi muſe dàrovalo; i dà sàmo hotiaſce zà gnih ſahràgnenye, pripovìdati Isùkarſta, poznàſce lasnò, dà ovà voglia, tò cinitti, nebijſce poxuda od gnih blàga neggo ciſta gliubav od druzzieh ſpaſſenya.

Dopùſtiedakè tutàko Kragl Francèsku, i drùgu sfòmu Fernàndu, dà pripòvieda vierru Isùkarſtovu, kakono vccinie, i s'tolickiem plod dom, dà ſe veoma barzo, kakoſmo rekli, triès tiſſuchià dufcà obrati nà Vierru Karſtyànsku.

od

Od Dàra od Cudèsà , i nàypriæ od sfakcasna Cudda Sfetoga Sauèria, dà on xijv gliasce tolikko vrieme meyu toliççiemi Smartiemi .

Pog. XII. Dvanaesto .

YEdnò od nàyvecchieh cudèsà, koyàse dogayayu yednomu covieku , yèstovò, dà se sahragnùye xijv pò sred tissuchià smartij : erè akòyè cuddo uskàrsnutti yednòm marçà nà xivot , cuddoye sfeudilno, ostàyati sfeyer xijv pò sred ocittæ smarti . Izvarsnost prava od Apòstola, govorrecchi Sfèti Pavao od Sebè, i ù sebi od sfieh gliùdij Apòstoskieh : (*In mortibus frequenter*) V smartieh cestokràt : I drugovye ovo, kako privelikko cuddo, donossecchi nà sfidocbu od uskarsnutyaKorintianom,gouorri gnim:

1.Cor.15 (*Quotidie morior per vestram gloriam, quam habeo in Christo IESV Domino nostro*) Sfàkki dan mrèm

radi

radi vaſcæ slavvæ, koyu immam yà ù Iſukarſtu Gñu naſcemu. À druggi put yoſc liepſce kaza zà privelikko cuddo, sfoye xivglienye meyu toliççiemi ſmartimi, govoredchi: (*Morimur, & ecce viuimus*) Mrèmo, i evvo xijvemo. 2. Cor. 6.

Bij etto cuddo ovò ù Sfetomu Sàveriu priodkrivenò; i mallo ne sfakdagne pò sfè vrieme, koyèye on bio ù Indiah. Erè oſtàviviſci nà ſtran pritèſckæ nemocchi, od koyieh bij oslobodyen, prem dà ù gnih ſuprocch; sfiem razloggom od zdràvya, i od liekaria naràvſkieh, naſtòyaſce on tielo pokorriti, i pomàgati Iskargne, kakomuſe dògodi ù nemocchi od Mozambikka: oſtaviviſci sfak daſegnæ poghibili od putovànya pò ſuhu, i pò moru; cèſtæ ſillæ od victtarà, drievorazbijyanya blixgna, koyà radi gnegà bijlaſu odvràchiena, i priobràchiena ù vedru tihhoſt: oſtàviviſci dàye vechie od trij pùtà bio izbàvglien iz dubinæ morskæ,

koyà-

koyàga bijsce proxdærla dio, i pod drievo veliko podbilla: sàmo putovànye od Amangucca dò Me àka, moxesce vpijsati, ipripovì-dati zà sfakdagne cuddo; i takovo sfak proçijnie, dàye bijlo: pò komu vechiekràt darxècchiga zà martvà gnegov drugh Bernardo Yappones; alli ostà sfè yer vazda xijv; i pripravnijyi, neggo prie nà trùdenye.

Vìymo sadà poghìbili od zlieh glùùdij. Bijsce otòk od Mòra pun glùùdij neviernieh prema Boggu, meyu sobòm nehàrnieh nepria-tèglìa, suprot sfakkomu innostran-çu vechie od làvà nemillieh, ko-yiem uzijmahu xivòt pripràvnie-mi otroviemi, kadà nemoggahu ocitto, illi nesmiahu. Ovamo poyde Francèsko sàm, bez niyed-næ pomocchi, illi od druga, ko-yibiga moggao bràniti, illi od lie-ka, koyiembi moggao ozdràviti: i pò sred onieh zvierinà, koyi od gluùdij inno ne imahu, neggo pri-

likku, meyu yeſtoyskami otròv-
niemi, i vòdà nezdravvieh, xivio-
ye bezniyednæ tùghæ; i zacudyen-
yem od ſsakkoga zdrav k'Por-
tugheſomſe vràti. Rijtichiu yed-
nù sàmu poghibiu, koyàmuſc ov-
dì dògodi od mnozzieh. Nabù-
nioſe bijſce ù yednomu varoſſcu
nà gnega yednom vàs puk, i ugrà-
bivſci kamènye navàlio bijſce nà
gnegà, dàga utùcè. A on mallo
pò mallo odſtùpayuccdi od ra-
sàrcenoga puka, doge nayposlie
nà kràỳ yednæ riekæ, gdi nemo-
guechi vechie procchi nà prid, i
daxdècchi gràd od kamènya, ſtav-
viſe od yednæ velickæ grèdæ, koya
od neìzmiernæ diglijnæ ſtâſce vz
kràỳ rijkæ zabienà; i k'gnoy pri-
ſtùpivſci, i izkinnuvſciyu laſnò,
pò rinnuyu ù rieku; i nà gnu po-
ſtùpivſci, pròge na drugghi kràỳ,
oſtàvſci zacudyeni ſfi progonì-
tegli Pzganni.

Nebi magna ona poghibia nà
broddu recennomu od lupèxà.

Erèſe

Erèſe nà gnemu ſaſtaſſce hudobà, marnari, i ſillæ od viettarà ſuprocch S.Francèsku; i kadàbi yedan, umoren priſtàyao, drugghibi od gnih doſcào, ſpravni ſi koliççi, dàga vbiyu. Stoyècchi ſfèyer meyu ſmartiemi Francèsko xijv, i hràbren, i nepriſtraſſcen, ne kàxucchi nikadar niyedan ſtràh: erè bijſce ſtàvio ſidro od ſſoyæ uzdànçæ vz ſtijnu takò yaku, kakono bijſce Boog iſti. V Yappònu dviga varſtæ od ſmarti okruxièvahu ſſudda: Yednà od Bonzovà; à drugga, od Kràglievà, i od Goſpodæ od onich ſtrànà. Bònzi viddecchi, dà im ſe vzijmaſce hrà. na, caſt, i dobit pripovìdanyem Sfètoga Oça, oruxaſſceſe, vechiekrat razliççiemi nacinnij, zà vzètimu xiyòt, ſad otroviemi, ſad buſsìami od zloccinaçà, ſad odkrivenom ſillom. A Kragli. i Goſpodà videcchi, dà tolikko slobodno vedàn ſiromàh boſſonogh vapiàſce ſuprocch opchiènskiem

pog-

boggovom, cùyucchi, dàimpaklòm prìchiaſce, dà ih iz ràya nebeskoga izgòognaſce, i ù sfaççieh ſtvarieh, dà gnih kàraſce, ceſtokrat izvaddilibi màc, illi sfoyiembi naredili, dàga ubiyu. I nazbigl nikadar neizkriviviſcimu ni yedan vlas od glàvæ, pròge vazda pò ſred sfoyieh nepriatègli a Francèsko xijv, i slobodan: cuddecchiſe iſti Poganni, kakono yednòm gnekad Maltèſi od Sfètoga Pavla, koyi uyeden od gliùtieh zmijyà, ù takò ocittieh poghibilih od ſmarti, vazda oſtayaſce neuvriedyen bez niyednoga zlà. Dvaſc bij ù Yapponu uhichien, i poſtavglien nà brod, i pridàn guſsàrom, dàga posſieku, koyi ù hip, i càs, hotècchiga ubitti, ſtrahoviettom uſionoſti od viettarà priſtràſceni, i zabùſceni, oſtaviſcega ne tèghnuta, odvoddecchiga nà kràv s'veliççiem gnih zacùdyenyem.

Od cudnovatieh Cudèsà Sfetoga Savèrià ù druzzieh , i nayprie od martàcà uſkarſnutieh . Pog. XIII. Trinaeſto .

OD ovieh cudèsà ucignenieh od Gña Bogga vechie oko gnegovva Sfèça , ne ggo od iſtoga Sfeça , prògimo nà upijſanye od onezieh , koyà on iſti uccinie boxànſtvenom kreppoſti ù druzzieh gliùdieh , koyàſu bijla ù iſtinu primnogga , i zamierna . Erè kakòſe ù proceſſieh upijſanieh ſctij , à nàylifce ù onieh od Gòæ , i od Kocina : dàoye velekrat vid slièpçem : oslobodioye od vraggovà muccenich: ozdràvioye primnoghe nemocchnike oſtàvgliene bezuzdànçæ ; upravvioye izopàcene , i izbècene : ociſtioye gùbavçe ; izliccioye rannæ ſmardèchiæ , i izyeddenæ : dàrovoye plodnoſt neplòdniçam; slobodno porodyènye onèziem, koyæ rodèc

chi

chi vechie mràhù. Vtàxioye ufiònæ vietre pò moru: pò ſred iſtoga ghìnutya uzdarxaoye drieva çiela: obràniòye druzzièh neuvrìdyenieh ù padnutyieh niz ſtèrmenite briggove; prorokkovaoye ſtvàri, koyæ immahu bitti, i dogodittiſe: viddi dalekæ, i ù mieſtieh pridalèçieh poſtàvglienæ: ocittova skròvitæ; ulazzecchi tyà ù unutargna od mislij: i nayposlieono, ſctòye opchienno tolikko zamierno, darovaoye xivòt marçem; i meyu oviemi gnekiem, koyi bijhu yurve pokriveni odiechiami martàckiemi, i ſtàvglieni nà odàrmertàcki: druzziem yurve ukoppaniem; i kakono ſtàriem marçem ſaſma vechie proghnàniem od opchienya gliùçkoga. Recimmo dakè ſcto god poſlobitọ, pocànſci od uskarſnùtya od martàçà, kakono od cudda nàyvechiega.

Nijſmo mòghli pravvo, skuppiti bròy iſtiniti od martàçà, koyiehye ovi Blàgoſovglieui Sfetaç-

illi xijv, illi pò ſmarti uskàrſnuo: sàmoſe znà, dà ſu bijli primnozzi: pokle proceſſi, i pijſima od Kocina, i od Malakkæ, i od Gòæ, i od Bazaìna velekrat govorre, dàye bio glàs opchiènski, dàye pò Primoryu od Peskarìæ uskarſnuo mnogghe marçè, mnogghe ù Yappònu, mnogghe ù Malakki; i druzzi ſfidocè ù opchienno, dàye vierrovane od ſfakkoga, dàye on nà Xivòt povràtio primnogghe marçè. Alli priſtùpayucchi nà zgoddæ posòbitæ, broyècchi onich, koyi ſu i ù xivotù, i pò ſmarti gnegovvoy pò gnemu bijli povràchieni nà xivòt, broy ſfieh gnih yeſt dvaès, i okò pet; od koyiehchiu parvi upijſati, koyiſeye zgoddio ù primoryu od Pcskarìæ.

V'varoſcu od Kobotùræ padde yednò diete ù bunar, illi puc; i uduſciſe: oſtàvſcì vechie vriemena potòpglieno ù voddi: odkle izvadyeno, i upùchieno ù grèb, ſret toſce grebboderri Sfètoga Francèska

cèska ſa sfom mnoxi, koyi izho-
yaſce iz çarqvæ blixgnæ S. Stiep-
pana, gdie bijſce rekkao Miſſu .
Viddivſciga marti : pòtece prema
gnemu , kleknu prid gnim , proſſi
milloſt ne magne zà ſijna , neggo
zà ſebè , i zà sfoyù bolleſt . Fran-
cèsko ganut nà pomillovanye ,
priſtupie k' odnù , i klèknuvſci
uhitti rukæ dietiecchka martvà ,
irecce, V'imme Isùkariſta uſtan-
ni . I tutàko uſtà dietichiak xiiv ,
vapiucchi sfi koliççi yedniem gla-
ſom : Cuddo , cuddo : i zahva-
gliùyucchi Boggu, koyi takovvu
Kreppoſt dàvaſce sluxiteoçem
sfoyiem .

V' Mutànu varoſcu od India
Iſtòcnieh umrieyedàn dietichiak
od kùxnoga oggnà; i obucen ù
odiecchi martàckoy, bijſce bio ù
gnòy zavict dvaèſicetirri urræ , illi
ſahate, zà bitti ù diglice ukoppan.
kadà doſcadſci Sfètaç, koyi ù ono-
mu mieſtu sfèyer trùdyaſce , zà
priobràtiti one Poganne , dòyoſ-

ce tutàko Okolo gnega , Otàç , matti, i rodyàçi dieticchkovi s' molbauui , i s'yàukanyem , od koyieh gànut, kleknu , i obràtivſci occi k'nebbu , pokropie vodòm blagoſovglienom martvò tielo : pake zapovìdivſci , dà ſe razapre pognavva, illi linçùo , uccini nàd màrçem zlamen Sfètoga Krijxa , i uhìtivſciga zà ruku , zapoviddimu , dàuſtanne ù imme YESVSSA tutàko xijv , zdrav , i veſſeo uſtà dietiechiak , s'oniem vxijvanyem od Rodditteglià , i zacùdyenyem od sfieh oſtàlich, koyeſe priſtoyaſce tolickomu cud du : nà uſpomenu od koga cudda bij posliè nà iſtomu mieſtu poſtavgiien yedan krijx Velliki , kòmuſe sfak bogogliubno klagna.

Alli velè vèchie bij cudnovato ovò , ſćtò slijdi . Stàſce Sfetaç ù Komorìnu , ondi ù gnekoy çærqvi pripovìdaſcc , gdìno bijſce prizdàn bio ukoppan yedàn martàç . Occhiùtivſci dakè ſarça od

onieh

onieh pogànà veoma otvàrdnuta, priſtà mallo pripovìdati; i ſtàviſe nà molitvu zà gnih obràchienye: nà sfarſi od koyæ tutàko uſtàvſci, i pun nebèskæ Kreppoſti, obràtiſe k'puiku, i reccemu: Boog blagosòvglieni, zà pridobitti otvàrdnutye vaſſce, hochie, dà onij martàç yurve ukoppan uskàrſne, i davàs pridobudde. I tò rekſci, poge nà grob; zapoviddie, dàga otvorre: izvaddi marçà; i razdrivſci odiechiu martàcku, ù kòy bijſce zamottan; sfi viddiſce marçà, i razglèddaſce. Tadà Sfèti Savèrio prighnuvſci kolienna nà tlè, uccinie mallo molitvæ: i tutàko caſſom martàç sàm pò ſebi uſtà s'priveliççiem veſsèlyem, i raddoſti od viernieh, à zacùdyenyem od pogànà. koyiſe sfi obràtiſce, i s'gnimi mnozzi, koyieh sfieh Sfèti Otàç pokarſtie.

Oſven ovezieh okolo Primòrya od Komorìna uskàrſnù yednù dievìciçu, i mallo pò daglie yednù

xenù vdàmu. Nà Otokku Vakkà-ru blìzu ceilàna yednoga dieticchka pogànskoga. V Malàkki yednù dievicìçu kchier yednæ mallo prie obràchienæ nà sfètu vierru. V Bembàru druggoga dieticchka nà molbæ od Roditteglià: i druggoga ù Komorìnu, bivsci nà tù sfar hu iskàn, i dozvàn od matteræ ù gnæ kuchìu, gdi dietjcchiak vskàrsnut, ostà salmà osloboyen od sfakkoga zlà. Alli veoma proglàsseno bij uskàrsnutye yednoga mar çà yurve od çiela dàna ù varoscu Punikàlu od Peskariæ, blìzu Tutuhurna, znadùcchi vas puk, dàye umro; koga uskàrnù Sfètaç, moglien od matteræ, xènæ Karstyànkæ, bogogliùbnæ, i gnegovvæ castitteglìçæ, koyàga bijice poscla zà tò dozvatti.

Nebi ni magne cudnovato uskarsnutye Antìna od Miràndæ. Ovij otiscadsci zà sfoyè 'poslè ù Varosc Manapàro dò Talla, vcinivscise nocch, vliezze s'drùgom

ù yednù hixu, ù kòy, pocivàyucchi, bij Antun od yednæ zmiyæ glutiççæ, koyàſe zovè ù onich ſtrànah, zmiyà klobuciççа, bij uyeden ù nogu, i mallo poslieubièn od ufionoſti, od oſtrovij: drùgmu vàs xalloſtan, oſtàvivſciga, pòtece tutàko, dozvatti Sfètoga Francèska, koyi doſcàdſci, i nà molìtvi, mallahno poſtàvſci prid marçèm, teghnu pake sliennom ſfoyòm mieſto uyèdeno; i tày càs Antùn uſtà xijv, zdràv, i veſſeo, bivſci bio martavsfùnòcch, dò pòdnæ, kakono ſeddam ſfidokà ſfidocè ù proceſſu od Koccìna, od koyieh mnozzi bijhu opcchilli s'iſtiem Antùnom priatèlski. V Punikàlu, caſtittegl, i ucèniek S. Savèria, zazvàvſci imme Isùkarſtovo, zà doſtòyanſtva S. Oçà, uskàrſnù, yednòga dieticchka: i mallo poslie iſtiem nacinnom uſkàrnù druggoga, yur covieka ùcignenà.

Oſtàyu nàyposlie dva zamièr-

na diella , ù koyiehſe uzdarxe mnogghæ ſtvàri cudnæ . Bijſce ù Malakki gneka bogogliùbna xenà obràchiena od S.Savèria k'Isukarſtu . Ovòy , nahoddecchiſe Sfètaç pò dvòru okolo izvan varoſca , umrie poslie dugghæ nemocchi yednà kcchij s'gnæ privelickom boglièzni , i od sfich rodyàkà radignæ . V tò doye S.Otàç; i uzaznàvſci doſcàſtye gnegovvo matti , poge punna xalloſti , innokupno s'inniemi mnozziemi zà nàcchiga , i mètnuvſcimuſe prid nogghæ s'iſtiemi riecmi , i xegliom , s'koyiemi yurve sfetæ ſeſtræ Isukarſtu , reccemu : Occe , dàſi tij ovdibio , kcchij moyà nebi bijla umarla . Kòy Sfètaç odgovorie : Tvoyà kcchij nie umarla;neggoye xijva . Takòyyoy,odgovorie onà; alli ù tolikko , yurveſu trij dnij, dà ſtoyijù grobù . Tadà Sfètaç , poſtàvſci gnekoliko zamiſcglien ù ſebì ; poslie vàs goruſćt od duha , zapovidiegnòy , dà poge nà grob;

crè

erè gnæ Kcchij bijſce xijva, poſsò-
bitom narêdbom boxyom uskàr-
ſnuta. Poye natti, otvorie grob
s'mnozziemi druzziemi ; naye
Kchier xijvu, s'oniem veſsèlyem
sfoyiem, i zacudyenyem od sfieh
oſtalieh, koyiſe moxe pomisliti
od sfakkoga, videcchi uskàrſnuta
marçà od trieh dànà. Ovo cuddo
upijſanoye ù proceſſieh od Kocci-
na, i od Bazaìna, ù koyieh yo-
ſcter sfidocijſe, dà ù iſto godiſcte,
ù koyèſe dogodie, bij pijſano Pri-
sfietloy Kraglicçi od Portugalla,
kakono cuddo privelicko, i ù Ma-
lakki ucigneno nà ociyu od sfieh
kolicçieh.

Druggo cuddo ne magne cùd-
novato od recennoga, yèſt ovò,
koyè slijdi: neggo erèye ù onomu
uskàrſnut onij, koyi bijſce bio pe-
koppan trij dnij ù zèmgli, à ovij
uskàrnù, koyi yurve bijſce bio trij
dnij ukoppan ù vodàh. Pò pùtu od
Malakkæ dò Cinæ bijſceſe ukarçà o
ù iſtomu broddu s'Oçèm Sfèti-

em gneki tergòvaç Mahometànin, immenom Saràngve; ovoga Sijn, koga ſobòm immaſce od pèt godiſctà, nevechie; nèznaſe kakò, padde ù more, i pò ſred puccinæ oſtà: oſtàvſci mu Otàç s'onòm-xalloſti, koyù moxe sfak namisliti. Nenac hoddecchimu Otàç mirra i ſaſtàſe sà Sfètiem Savèriom, koyiga upijta; radi koga uzrokka bijſce onako xalloſtan? Erè ſam, recce on, izgubiò pridràgoga Sinka. Tadàmu Sfètaç obechià, dàmuchie povratiti dieticchka xijva, i zdravva; akò hotiàſee, obràtitiſe on nà iſtinu vierru Karſtyànsku. Obechià çærnàç: Etto nà kon trij dnij od utòpglienya, ù yutro sfanùvſci vide, nà yednòy daski, dà imſeprikàza dietichiak xijv, upùchien k'gnima, koga potèghnuvſci nà drievo s'neizrecenniem zacùdyenyem od sfieh koliççich, tutàko Otaç, i matti obràtiſceſe; i onàdvoiççа s'yednòm sluxbèniçom karſtiſceſe, zayedno i dietichiak,

chiak, kòmu nadiſce imme Fra-
cèsko, kakonoye upijſano ù pro-
ceſſieh od Kocìna, i od Lisbònæ.

Oſtàvgliamo drugghe marçè vskàrſnute od Sfèça, doklè bijſce xijv,zà neucinitti ovo pijſmo skrà-chieno dìglie. Erèchieſe ù di-glioy Iſtòriyi od gnegovva xivotà sfè pò tànko upi,ati.

Od Dàra od Prorocànſtva, i cùdnova-tieh obyavglienya Sfetoga Savèria.

Pog. XIV. Ceternaèſto.

POznatti, i prievidditi ſtvàri, koyæ immayu dòcchi, ſtvàr-ye tolikko cudnovata, i pridobij-va tolikko sfakku mòcch ſtvorre-nu, dà ovù sàmu donoſsi, zà sfi-docitti boxànſtvo iſti Gñ Boog, govorrecchi pò Iſaij. Navièſtite nama, koyà immayu dòcchi, i rietichiemo; Dàſte Boggovi vij. Ovijye dàr immao S. Savèrio ù vriednoſti prijzværſnoy, prigàr-liviſci sfæ varſtæ gnegovvæ, koyæ

sù

sù glàvnæ ; vidditi ſtvàri dohodè-
chiæ , poznatti pomiſcglienya , i
vzaznatti ſtvàri dalekæ iz dalekà .
I odovle pōcànſcl ; Bijſce vechie
od miſſeça dàna i pò pròſclo , dà
yednà pomòrſka vòyska od Kar-
ſtyànà potàknuta od S. Savèria bij
ſce otiſcla ſupròtiva Acènom pù-
kovom pogànskiem nà Otòk od
Somàtræ: i neznaducchiſe od gnæ
niſcta novvo ù Malakki, odkle bij-
ſce otiſcla, ſfak darxàſce , dàye po-
ghinnula ; erè bijſce mallahna prè-
ma mnoſctvu od pagànà . Dakè
ſfi ſtoyècchi mijſaoni; erè nà drie-
vieh, tkò immaſce bratta, tkò mù-
xa, tkò rodyàka, tkò priateglia ;
mnozziſe priporucivahu vilenì-
kom, zà uzaznatti iſtinu . Kadà
S. Francèsko yedàn Nediglni dàn
pripovi dayucchi , nà pìrguli ù iſto
dobba pravvo , kadà 300. triſta
mirà dalekò naſſci Karſtyanni bij-
ahuſe slàvno , pridobijvayucchi
poganne , pocce , Karàti mallu
vierru onezieh , koyimu nebijhu

vier-

vierrovali: poslie slijdi, kako izpijsati yedàn karvàvi bòy, i ù tò prighnuvſci glàvu, nà, krày od pìrgulæ; i ſtoyècchi takò mallo, kako dà pocìva, ù yedancàs uſtà, i vàs gorùcch; i kakono trudan, i vmorren od dugga pùta, obràchien k'pù ku, zapoviddie, dà sfi koliççi rekù Ocenàſc, i zdravvu Mariu, nà zahvàglienye Boxyemu Velicànſtvu: Erè ù onij hijp vòyska Karſtyànska bijſceſe billa, i pridobijla bijſce nepriateglie, i razbilla gnih drieva, pobilla priveliccak od gnih bròy; à poghinnulo od naſcieh ſamo pèt gliùdij, vràchiayucchiſe sfi oſtàli zdravvi, veſſeli, karçatti grabſæ, plièna, i caſti. Ovò obyàvglienye takò opchièńsko, i od ſtvàri od tolickæ vriednoſti, koyà sfieh tolikko vtìſctaſce, od zgoddæ tolikko dalekæ, bij zabi gliexena pò tànko; i skladyena sà zgoddom, nàyeſe, dà ù ono dobba pravvo Sfetaç obyàvie sfè, kadàſe ù ſtranah tako dalèçich dogàyaſce.

Biv-

Bivſci yednòm Sfètaç otiſcào od Amboìna ù Malakku , pòye s'gnim Ivàn Araùſiy tærgovaç Portughès , od koga prijmaſce S. Otàç ceſtæ lemòzinæ nà pomocch od druzzieh . Alli prohoddocchl ſtvar nà duggo, pocce, dodijvatì Iyannu takò, dà ù pocètak , kàxutcchiſe ne takò poſpieſcan ; poslie mallo tvàrdyi ; nàyposli yednòmu poslànu , koyi nà imme Sfèça pòye ù gnegà profitti vijna zà yednoga nemocchnijka od vòyskæ , dà muga zà iſto , allimu recce , dà ni zà vijno , ni zà niyednu innu ſatvar vechie ne dòyde . Pròpovieddie sfè tò S. Savèriu poslànik , komu bijſce imme Francèsko Pàglia ; i tutako zamislivſciſe sàm ù ſe Sfètaç , obtàtivſciſe k'Poslàniku : Imma znatti , recce, Ivan Araùſiy , dà on nèchie popitti ovo vijno dò sfarhæ : Cemùga dàkè ſcètèdi , i ſcètò misli , od gnegà uciniti ? I poslie mallo frètovicise s'iſtiem Araùſiom , rec-

cemu,

cemu, dà ono bijſce napokogni Varoſc, odkle nebi on vechie krènuo noggu : zà tò dà misli ò bijchiu sfòmu. Mallo poslie poye Sſètaç iz Ambòina nà Ternàt Otòk od Molùkà, dalekò dviſti mìrà od Amboìna; gdì bijſce oſtàvio Araùſia : i ondì ycdnò yutro govorrecchi Miſſu, obràtiſe k'pùku, rekſci (*Orate Fratres*, Mollite bràtyo) priloxi, Mollitte bràtyo zà duſcu Ivanna Araùſia, koyjye ſadà umro ù Amboìnu; i priporùcitega Boggu : yucèr rekòh Miſſu zà gnegà ; i yoſc ſadà zà gnèga cinijm ovò Posfetilliſcte. Zacudddiſceſe sfi koliççi ; i poslie uzaznaſſce, dàſe bijſce Araùſieva ſmart zgodilla ù ono iſto dobba, ù koyèyu bijſce propoviddio S. Savèrio.

Otiſcàdſci Sſètaç iz Molukkà nà Otòkke od Mòra, kadà sfi ù drievu ſtàhu veſſeli, podìghnuſe pr kiem ganùtyem S. Otaç, i darxècchi occi upravnæ, punsfètæ raſarcbæ, i razkrìliviſci haglinnu,

za-

zavapie, YESVS, YESVS, onij gliùdi, ſeto cinè ? ubijyayuga. Od koga cijna, i rieci priſtràſceni sfi pùtniçi okrùxiſce ù okoló Sfeça; koyi povràtivſciſe ù ſe, kako od zaſcàſçtya, nehtie druggo rieti, tàyucchi sfèt alli malło poslie doſcadſci nà kràv, naydoſce, ondi gneke Portughèſe ubienè ù iſti hijp, i càs, ù koyi S. Otàç bijſce onæ rieci izrekao.

Immàoye yoſcter S. Savèrio i druggu velè vechiu varſtu od prorokovanya, koyàye, poznatti pomſcgliaya. Bijſce Ivàn Dùro bogàt tergòvvaç doſcào od Ceilàna Otokka Sfètoga Tomaſſa, gdì bijſce tadà Sfètaç: ù Koga ispovidivſciſe, odlùcie xijviti s'gnim ù drùxbi; i bij od Sfeça primglien: ſcto uciniviſci, pocce sfè sfoyè blàgo dijliti ubozziema: alli velè barzo napàſtuyucchiga nepriategl opchienni, kàyucchiſe od diella; i ùpadſci ù gneki grieh, namislie, skrovito odyèdriti. Vkarcàvſci

dakè

dakè tergòvvinæ mùoce, vechie igyaſce nà drievo, neznàducchi nitko drugghi gnegovvo namìſcglienye : kadà tutàko dòye gneki poslàn od S. Francèska, koyiga k'ſebì zvàſce : poſtàvſci on gnekoliko zamìſcglien, odlucie, poslùſcati, i doſcàdſci prid Sfèça, znàducchi dà nitko neznadiaſce gnegovvu mijſao: ne tom on ſtavvie noggu nà pragh, cù, dà mu S. Otàç recce : Sagrièſcioſi, ſagrièſcioſi. Koyæ rieci cùvſci vàs zabuſſcen, i skrùſcen odgovorie: Iſtinaye Occe, ſagrièſciolam. Dakè nà Iſpovieſt, recce Sfètaç. I on vràtivſciſe nà trag, prodda drievo; i iſpovieddiſe: pàke, razdielivſci sfè ubozziem, napreddova sà Sfèçem, s'kiem mallo poslie otiſcàdſci iz Otokka S. Tomaſſa nà Molukæ; i paka ù Malakku, iod tolle nà gneki puſt Otòk, dogodiſe, dàſe nàye Ivàn ondi sàm ùgnekoy çærqvi, i pritarpie velickæ napàſti od hudobæ, ù vidye-

nyich,

nyieh, i prilikkah neobicàynieh: poslietogga, poſcàdſciſe iſpovie-diti, niſćta ne rece Sfèçu od onieh napàſtij minutieh, ni od vidyenya.

Reccemu Sfètaç: ſćtò bij onò, ſćtòſe dògodie minutu nocch ù onòy çærqvi? I tàyucchi yoſćter Ivàn, Sfètaçmu izgovorie sfè kolikko ſtvar zà ſtvàri, kako dàyè on ondì bio, s'tolicçciem zacudyenyem I vannoviem, dà tadà vechie oſtà zabuſſcen, neggo kadàmu dòyoſce onà vidyenya. Prieloxie tadà S. Otàç, da ſtoyij dobræ vogliæ: erè immaſce bitti fratar od Rèda S, Franceska; i ſahràniobiſe: i tako bij. Erèſe Ivàn posli ucciſie fratar od onoga Sfetoga Reda.

Alli nàyzamiernìyi bij Sfètaç, prie vidditi, i prorokovati ſtvàri dohodèchiæ, i ſumgnivæ, nàyglavnìya varſta od prorokovanya. Acèni nevierni poganni gorurecenni, bijhuſe ù ſceeſſet drievich skuppili pèt tiſſucchià boynijkà

do-

dobrò oruxànieh; (meyu koyiemi mnozzi Turçi, i Yaniccari) ovij porobiſſce primòrye Karſtyànsko; i ù iſtomu portu od Malakkæ uxèghli bijhu gnekolika drieva s'velikkom poghibili od gliùdij, i od pratexij; i takò otijdoſce s'bogattim plienom, i oſtàviſce sfù onu darxavvu priſtràſcenu. Sfèti Francèsko pun Sfètoga ggnijva, miſaoni od caſti Boxyæ, i od poghibili od toliççieh dùſcà odvedenieh; navieſtie tutàko ſuprocch nevierniem, koyi odhoyahu, Kruciatu, i skuppivſci. 230. dvièſti i tridèſti boynikà nà oſſam drièvà, porinnu ih zà onieni drieviemi guſsàrskiemi. Sfi koliççi ù Gràdu pocèſce vikati, dà tò bijſce ne sfieſna ſminnoſt; oſſam drieva protiva ſceesèt; i dvieſti gliùdij ſuprocch pèt tiſſuchià. Od ovich tùxba ganut Sfètaç ocitto pripovìdayucchi, pokrijpiesfich koliççieh, i obechià im s'nebèsà iſtinitu dobbit. Oviem glàſom

na-

napùmivfciſe kreppoſti , odhò-yaſce malahna vòyska od oſſaim drieva iz porta ; kàdà ſalpàyuc-chi , nàyglavnijye drievo ù ociyu od ſfakkoga , neznaſe koyiem uz-rokkom , razſciàſe , i otvoriſe , i pòtopiſe, oſtàvſci ſfi glùdi zdrav-vi. Koyà zgodda vidyena, i uzèta zà prixalloſnu zlùceſt od ſfarhæ neceſnæ ; povràtiſe pùk dvoſtru-kiemi parviemi riecmi vapitti : dàye ſminoſt odvarxena od Bo-ga , htiettiyoſcter ſlijditi nà ono rattenye. A S. Francèsko potvar-die opeta proròkovanye; i vechie priloxiè , dà zà ono yednò drievo potopglieno , dva bi doſcla ù po-rat prie nocchi, kòyabiſe s'oſtàlie-mi ſadrùxilla. I takò bij: erè ſe poſ-lie viddiſce procchi dva drieva , yednò Diega Sfareça, druggo I-vanna Oçà, i ſijna, caſnich tergòva ç i Portughèsà ; koyi navlaſc dale-kò od Malakkæ prohòyahu; zà ne tegnutti Kràу , i nebitti darxani , platitti çarrinu . Vzàmſci dake

S. Otàç

S: Otàç (cuddecchiſe sfak , gdì ìgyaſce) yednù ormaniçu, ùpravſè upùti nà onà dva drieva , i caſſom ſtìghnuvſci ih , dovede obba dva ù porrat; i pò obechiànyu , s'oſtaliemi ih ſadruxie . Poslie sfà ù yedno udriſsce nà nepriateglie , i pridobiſce ih , kakòſimo rèkli .

Yednom Sfètaç putòvaſce nà drievu Diegovu, immenom Santa Kròce. I tutàko uſiònijh vietri napopaddoſce , i dòye gnim tolikko velik ſtrah , dàſe vzboyaſſce , dàchie poghinnuti, yerſebijſce yurve drievo od gnekæ ſtrànæ raztvorillo , i vlazaſce morre ùgn varlo veòma : Kadà Francèsko obechià sfiem , govorreechi, dàſe ne ſtràſsce; erè ono drievo , ni tadà , ni nikadar nebiſe potopillo ſillom od viettarà ; neggo kakono ſtàri boynik , razcinittichieſe ù Orſanu . I obràtivſciſe k'Perièri prigolemmu pedotti (ne od onoga drieva, ù komu bijhu ; neggo od drugoga gnegovva drieva) navieſtimu po-

ghi-

ghibio od istoga , koye bijsce s'gnimi izisclo iz porta ; nitti dug-go postassce , dà viddisce , pro-scàdsci usionost od viettarà , gdi plivvayu ostànçi od onoga , raz-varxeni od vallovà . Dospivsci pu-tovànye , drievo , od koga Sfètaç bijsce govorio , prem dà starro , i izgrizzeno , slijdi sfèyer pò smarti S. Oçà , putovatti bez poghibili niyednæ , od mærkinatà , od lu-pèxà , illi od usionieh viettarà ; do-nossecchi sfak nàgn pospiesceno sfoyæ tergovinæ ; i gdi godbi dò-yèdrilo , docekanobibijlo vazda s'radosniemi , i vesseliemi vikka-mi , zovùcchiga sfak , Sfècevo drievo : dokle prodàno gnèkomu Voyvodi , poslie s'gnim ucinìv-sci velè putovànya , nayposlie izv-ùceno ù yedàn Orsan , tu bij raz-russceno , kakono bijsce bio rekao Sfètaç .

A ù ovomu diellu , koyèchiu upijsati , neznam , sctomi imma bitti zamiérniye , illi dàr od Pro-

ro-

rò kovanya, illi milloſt od ozdràv-
glienya . Bijſce ù Meliapòru, gne-
ki Tergovvaç caſtittegl S. Oçà, kò-
yi hotèechi putovatti dò Malak-
kæ , proſſie ſarcano od S. Oçà,
dàmn daruye çoyùgod ſatvaro d
ſfoga , zà noſitriyu ſobom ſfèyer
nà uſpomenu . Darovamu Sfètaç
yedàn Kraliſe koyi s'garla dighnu;
i ovòmu recce, dàga ſçijni vèoma;
obechiàyucchimu , dà vazda, Ka-
dàga budde imatti pri ſebbi , nè-
chie ikadar poghinnuti nà moru .
Otijde dake tergovaç vas veſſeo ;
Kadà pò ſrèd onoga iſtoga pùta
prema Malakki , drievo prido-
bivenò od varlieh viettarà ; i ſnà-
gà , i hitroſtod Marnàrà ſatrena ,
poghinnu , i pòtopiſe : oſtàvſci
recenni tergovaç s'gnekoliçiemi
mallilimi nà gnekieh madijrieh ;
koyi od onoga razbienya oſtàvſci,
plivahu pò vallovieh . Na koyieh,
dokle poſtà tergovaç , illi odaſnà,
illi od eſtaſi pridobivèn , ſàgnàſ-
ce , dà ſfeyer vigyaſce Sfèçà , i

moſcgnu, podamu Kgliùc od ſfoyæ skrignæ, ſpùſtivſci ù gnegovvu vogliu, dà uzme, kolikkomu dràgo od onoga, ſc̃tò ondì bijſce. Pòge S. Françèsko, i uzàmſci. 300. triſta skùdà zlàtnieh, vràtivſciſe, vràti kgliùc goſpodàru, koyi yoſc̃ter igraſce. Doſpivſci igrù, pòge on domà, i otvorivſci skrignu, i nenahoddecchi novinu niyednu, potece tutako S. Francàsku, pìtayucchì ga; bijſce li pinèzà uzzeo, i kolikko? Komu odgovàrayucchi Otàç, Triſta skùdà: Recce Vellio: Moyà skrigna nie tèghnuta, i tolikkoſam ù gnoy naſcào pinezà, kolikkoſam ih bio oſtàvio, dà mi nemagnkà ni yedànsàm: i priloxie; V'iſtinu Occe allimiſi krïvo ucinìo, illiſeſi od vechie ſtijdio od menè. Erè, kadàti dàh kgliùc, pobroyih sàm ù ſebi, dà bismo razdijlili yèdnako nà pole, onò, ſc̃tò bijſce ù skrigni, uzijmayucchi tij ceternàes tiſſuchiàskudà, od tri

dàſe

dàſe s'gnim razgovàraſce nà onij nàcin iſti , i od onieh ſtvàrij , od koyieh nà odhodgnu s'gnim bijſce beſieddio . Iſtàvſci ù ovòy eſtaſi pèt dànà nàyposlie iznenàdkæ nàgeſe nà Kràyu od Negapatàna blijzu Meliapòra zdrav , i ſahràgnen : bivſci ſfi oſtàli gliùdi , pràtexi , i derva oſtalli potopglieni ù morru ; yoſcter i onì , koyi s'gnim bijhu sìſcli nà onæ dàſkæ , i ſobòmih bijſce viddio , kadà nà gnih bijſce zàſpao .

Nemagni dàr od Prorocànſtva , neggo milloſt od molitvæ , i Kreppoſtod duſcæ ukàza diello , koye slijdi , ù iſtinn radi razlieççieh uzròkà cùdnovato . Pettar Vellio plemenit , i bogàt Gràyanin velik bijſce priategl S. Oçà : Ovij gneki dàn zabàvgl'àyucchiſe ù gnekoy iggri caſſnoy ; bij mòglien od Sfèça Bòxyega radignekę prikæ , i teſckæ potrebæ , dàmu dàruye velicku lemòzinu : tutako Vellio izvàdivſci tobolàç , illi

tridèsti, koyisu ù gnoy; ostàvivsci drugghe petnàeste menni. A tij, illi mi niesi hotio ucinitti gliubav, illi se nijsi uzdao, Nà ovæ plemènitæ besieddæ zacudhise Sfetaç, i sàm ùse zamislivscise gnekoliko, pake pun tutàko gorusceta duha; podighnu occi nà nebèsà, tèr recce: I yà Petre Vellio, zà nadàrenye ovæ tvoyæ dobræ vogliæ, i pospiescnosti od sarça obechiavamti od strànæ Boxyæ, dà ti nèchie nikadar pomagnkatti: tvoyàchieti skrigna sfeyer podiglievatti potrebno:sfakchiete millovati,i nàyposli mirnochiesc vmrieti,vzaznàvsci prie vrieme, i càs od tvoyæ smarti, nekàse boglie pripravvisc. Ovo provòkovanye ispugnevascesc dio zà dielom:Erè ye immàoVellio mnogghæ suprotivæ, radi koyieh sfak sùmgnàsce, dàchie on odpàsti cassom; nisceta ne'magne vazdàse on uzdarxa sà sfom obìtilli i cegliadi, ne pomagnkavayucchimu ikadar, illi yedniem,

niem, illi drugghiem pùtem privelikæ pomocchi odovoga, illi od onoga. Dokle nàkom velè godiſcià bijmu obyàvglieno pò prorò-kovanyu od Sfèça, dà immaſce umrieti: narediesfoyæ ſtvàri; razdijlie dobrà ſfoyà; dio ubozziem, dio çærqvam zà Miſſæ, i bòxyæ pòhvalæ; i pocceſe odiglievatti od kuchiæ dò kucchiæ od priatèglià, i od rodyàkà, kakono od otiſcàſtya nà drugghi xivòt. Koyi, viddecchiga dobrozdravva ù tielu, uliezzoſce veomà ù sùmgnu, dà bijſce ſcènuo pamèti: od ceſſa on ſtàvivſciſe, tolikko s'vèchiom ſfieſti; i pòmgnom cignàſce ſfòy poſsào gliubexglivo, pripòvidayuccki ſfakkomu proròkovanye Sfècevo, i naſtòyecchi ſfèyer vechie nà ſfoyæ bogogliubnoſti, i ceſto primglienye od Sfètieh ſakramènatà; dokleſe priblixa càs gnemu obyàvglien od ſmarti; mallo prie od koyæ pòge ù çærqvu, i lèghnuvſci ondì ſam pò ſebi nà odar-

martàcki, i narèdivſci pò obicàyi od martàçà, yedniem tàpitom dà ga pokriyu, poccefe Miſſa od martvieh, koyù dovarſcivſci; rekſci Miſnik, *(Requieſcat in pace)* Pocinuo ù miru, priſtùpiſce sluxittegli, i druzzi, i krènuvſci tapìt, nàyoſce Vellia proteghnuta, kakoſe bijſce on ſam ſtavvio, i pripokòyno martvà, pò prorò-kovanyu, i obechiànyu Sfètoga Savèria, ucignenomu zà plàtu od gnegovvieh veliççieh lemòzina.

Ova proròkovanya bijlaſu od menè iz meyu oſtàlieh izabràna; erè ihye Prisfietli Skupt od Obicàyi çarrqvennieh pohvàlio posòbno. Drugga upijſana ù Proceſſieh recennieh od Sfètæ Rimſkæ Rotæ ocittovana pravva, autentika, i zàkonnita, bijlabi ſtvar od vechie dugga pobroitti ih yednò pò yednò. Erè ih nahoddim vechie od ſtò, i pedesèt, biſtrieh, i ocittieh. Meyu oviemi oſven recennieh, biſtrijyaſu ovà. Prorok-

ròkkovà razorrenye od Tòla Grà-
da: obkrùxenye od Malakkæ: zlù-
ſfarhu Alvara od Atàidæ, koyi
ſmète putovànye dò Cinæ. Smart
Viceretta Gña Garziæ od Sà, koyi
zdrav, i veſſeo, kadàyu Sfètaç pro-
ròkova, yedan miſſeç poslieumrie
Dobru ſfarhu, koyu imà Gher-
gùr ſijn Gña Petra, i Iſabellæ Al-
vareç, koyi, primìvſci ù ſfoyù ku-
chiu S. Oçà ù Kananòru, i tùxec-
chiſe od zlieh naùkà Ghergùro-
vieh, kakono od dietetta nemìr-
na, obechià gnim Sfètaç, i prorò-
kova, dà chie on bitti velik slùga
Bòxyi, Redovnijk, i dàchie um-
rìeti slàvno; kakoſe dògodi; erè-
ſe on poslie uccini Fratar Franci-
skin, i bij onij Frà Luka poznàni ù
Indiah, koyiye xivio Sfeto, i um-
roye Martir.

Nà yednomu Otocçu od Am-
boìna, immenom Rosàda obràti
Sfetaç yednoga sàmoga mladì-
chia nevecche, koga Francèska
immenovà, i prorokovamu, dà

chie umrìeti radi Isùkarſta, i s'Isùkarſtom ù uſtieh, ucigneu gnegov Martir; kako i bij. Erè ſces godiſctà poslie, uhichien nà boyù od pogànà, bij od gnih martorixan ù zàmi varoſſcu, kako sfidocij proces od Kocìna.

Bijſce Francèsko od Agviara Voyvodda vriedni od drievà, koyì yedan dàn ſtòyecchi misàoni, i ſumgniv radi gnekæ zlægoddinæ, reccemu Sfètàç, dàſe nebrinne: erè ni tadà, ni ikadar nebi umro nà moru; neggo nà' sfomu odrù nà ſuhu. Od ceſſa uzze tolicku uzdànçu Voyvodda, dàſe poslie ſpùſti nà velikkæ poghìbili, iz koyìeh vazda izijde, ſahrànivſci xivòt, izgubìvſci kadgod blàgo, i drievo. I nayposlie umri mirno nà ſsomu odrù pò prorokovanyu od Sfèça.

Dièġu Pereiru proròkova, dà ni on, ni gnegovvi ſinnovi nikadar nebi bijli oſtàvglieni ù potrebah od Boga; à tò zà plàtu od

gnih

gnih ſemòzinà. Darxàno nà pamet bij ovò prorocanſtvo, ihràgneno od ſfieh guih, kako temeglitto Occinſtvo. Dògodiſe poſlie, dà Francèsko Pereira ſijn recennoga Dièga, gneki dàn radi zlich zgòda dòge nà takku pòtrebu, dà neimaſce ceſſa yèſti, ni on, ni cègliadmu: zà tò hotiaſce zaloxitti ſukgnu xenninu zà Krùh, ùyednoga, koyi kruh pò piìtu prodàvaſce: Ovij priſtupivſci k'gnemu, darovàmu vas kruh, nehtècchi niſcta druggo, i obechiàmuſe zà vazdà, i tutàkoga vechie ne viddie: ſcto ſfè bij poznàno radi doſtòyanſtva od Sfèça, poznàyucchi ù onomu iſtinu od gnegovva prorokovanya. Nà ſfarſi zaglavgliuyem oſtàla prorokovanya, onèziem, koye Sfètaç uccinie velèkrat od iſtæ ſfoyæ ſmarti, koyèſe nahoddi ù reeennieh procelſieh, dàye bijla od gnegà prorokovana, ù razlicna vriemenà, iù mieſtieh razliççieh, i razliç-

çiem gliùdem, i gnekiem, govorreccbi sfakku ſtvar poſsòbitu od iſtæ ſmarti, kakonoſe pravvo zgoddie:

Alli prie neggoſe od ovle dijlimo, nèchiu propuſitti, dà ne recèm yednu ſtvar zamiernu, koyà, uzdàrxucchi obyàvglienye od ſtvarij, koyæ immahu dòcchi, imaſe, rieti, dàye proròcanſtvo òvoga Sfèça. Stàſce on ù Rijmu, slùxecchi nà Oſpedàlieh: vechie nocchij prìgodiſe, dà, ſpècchi on ù yednomu od gnih, ù iſtoy Kàmari s'Oçem Simunom Rodriqveç, viddie ù obyàvglienyu neizbròynæ nevogliæ, pecalli, i tùghæ od tiela, i od dufcæ; koyæ on immafce tarpieti çiechia obràchienya od pogànà. I davayuchimu Gñ Boog milloſt, dà prigàrli yoſcter ù obyàvglienyu Krijx prikàzanmu, izgovàraſce ovæ rieci: (Vechie, vechie, vechie) koyæ od gnegà velickom ſillom od glàſa, i od dùha izgòvorrenæ,

bijhu

bijhu cuvenæ od Oçà Simuna ne bez kogagod pripaddanya. Zà tò priſtraſicen, tutàko zvàſce Sfèça, probudyevaſcega, izpitôvaſcega, i sfanùvſci, vechiekrà t tò dogodìvſcimuſe, vazda s' vechiom molbom, ſctò onò bijſce, proſſaſce: i nikadar od Sfèça nie immao druggoga odgovora; neggo dà chie nà sfouuu mieſtu tò uzàznatti, ſctò ono bijſcc bijlo.

Doſcàdſci dakè vrieme, dàſe ukarçà zà Indiu S. Otàç, kadà odhodecchi nàyposlie prigàrli Oçà Simuna: Sadàye, recce, Occe Simune, vrieme, dà uzaznàſc odgovor od onoga, ſctòmeſi ù Oſpedàlu Rìmskomu tolikrat izpitovào. Znày, dà mi Gñ Boog obyàvie nevogliæ, koyæ yà immam tarpitti radi gliubàvi, i sluxbæ gnegovvæ. Od koyieh ya, pò milloſti sfoyòy ne priſtraſicen, mògliah, dà mi ih dvoſtrukkæ darùye, govòrrecchi kakono tij cùyaſce: (Vechie, vechie, vechie)

à ſadà viddiſc, dàſe pocigne, iſpugnèvatti obyàvglienye; i uffam, dàchieſe yoſćter iſpunniti i moyà xeglia, tò yeſt, dàchiu tarpitti velè vechie od onoga, ſćtòmi bij ukàzano. Nà ſćtochieſcme tij, i oſtàla bràtya vaſſciemi molìtvami pomocchi. I tò rekſci ukarçàſe nà drievo odyèdrivſci, i oſtàvivſci sfega ù ſarçu omehſcana, i skruſcena Oçà Simuna.

Od dàra od Yèzieka, i od innieh cùdnovatieh diellovànyà ucignenieh od Sfeça pò gnemu.

Pog. XV. Petnaeſto.

MEyu oſtàlæ ſtvari, od koyiehſuſe Poganni cùdili veoma Savèriu, yednà bij od nàyglavniyieh, Dar od Yezikà, kakono znà sfak, priposòbiti od Sfètieh Apòſtolà, i od Apòſtoskieh gliùdij. Bijhu vechie od ſtòo razliççieh yezikà pò onieh darxavvah, pò koyieh putòvafce Sfetaç;

álli

alli tridèſti ù sfemu, i ſaſma nesklà-
dahuſe : i niſćta ne magne vazda,
kadàbi uliezzào ù Koyùgod nov-
vu darxavvu, ne sàmo razumì-
yaſce govvor od mieſtanà ; kadà
govorrahu ; pacek on iſtiemye-
zikkom slòbodno, i priliepobeſi-
dyaſce ; i pripovìdaſce tolikkom
krepoſti, i posòbnoſti, kakono
koyimudràgo drugghi od mie-
ſta. Stvàr, koyà cijni, dàſe za-
mierno cudyahu primnozzi od
onieh gliudij : erè ù sfè vrieme
deſſet godiſćtà, koyàſe prodìgli
putovànye ovoga Sfèça, putùyuc-
chi on stèyèr ; poznàvahu sfi ko-
liççi, dà ovò bijſce cuddo prive-
licko, illi dà on umìaſce onè ye-
zikke, ne naucìvſci ih, illi ucèc-
chi ih, dàye immào vrieme, zà
naucitti ih. Yoſćter ceſtokràt, pa-
cek vechiekrat dogàyaſccſe, dà,
pripovìdayucchi on gliùdem iz-
mieſcàniem, kakono odiechiom,
i chiùdmi, takò i yezikkom raz-
liciem, bijſce ne druggako od

sfich

sfieh koliççieh razùmglien ; neggo dà bi bio govorio yezikkom posòbitiem od gnih sfakkoga . Od cessase tolikko zacuddisce sfi miestani od Peskariæ , od Ambonna, l od Malakkæ; à naylisce Yapponèsi, dà radi toga primnozzi , necèkavsci druggo nisčta, obratiscese nà Sfètu Vierru .

Mòxemo k'ovomu dàru od Yezikà , priloxitti oni drugghi , koyise nàhòyasce ù S.Savèriu,ne magne cùdnovati , pò komu ù Yappònu pricèstokràt yedniem sàmiem odgòvorom , ugàyasce razlieniem upijtanyem , koyiemi ù isto vrieme bijsce bio upijtan od stvărij sasmà razliççieh. Zatò, kakono dàrom od Yezikà, govòrrecchi on yedniem yezikkom sàmiem , bijtce razùmglien od gliùdijinnostrannaçà , i meyu sobom od yezikà razliççieh , od sfakkoga ù sfòmu gòvoru; tako pò ovomu druggomu dàru yednòm sàmo izrecenòm misli , koyùbi

on

on izrekkào, bijſce razùmglien od razliççieh gliùdij, koyì bijhu upijtali razlikkæ ſtvàri sùmgnivæ, davàſce ſfakkomu ſfòy odgovor prikladdan poſsòbiti. Zà tò, kakonoſe ono diello od takovva govvorenya zovè dar od Yezikà; takò sùdom moyiem, ovòbiſe moglo ù Sfeçu vzatti dar od izmìſcgliayà, i chiuchièny à ſpamètnieh. Od kogaſuſe zamierno tolicko cuddili Yapponèſi, gliùdi vieſſeti, i biſtræ pamèti. Erè ceſtokràt okrùxivſci ù iſto vrieme Sfeça mnozzi, tkogod, zà napàſtovatiga, tkògod zà ſmèſtiga, tkògod iſtinito zà naucittiſe, s'mnozziemi sùmgnami, od duſcæ neumàrloſti, od sùda velikoga, od Bogga, od Isukarſta, od Dieviççæ Boggoròddiçæ, od uskàrſnutya od telèsà, i od takovvieh ſtvàrij: on poſtàvſci gnekoliko varh ſebè, orvàraſce poslie uſta; i yedniem sàmiem odgovorom razuzlàvaſce ſfakkomu vàſonij ùzao,

koiſe

koyise ù gnih pijtanyu uzdàrxasce, ostàyucchi gneki od gnih zastìdyeni, druzzi skrùsccni ; à sfii kolicci zacùdyeni : nazij vayucchiga yedni Prorokka ; erèye takovvo prizimme, koycse ù processich od Malakkæ, i od Bazaina od primnozzich sfidocenò nahoddi, dà muse dàvasce takò radi ovoga, kakono radi prorokovanya gòrurecennich . Koyiemchiu priloxitti ovo cudnovato diello . Bijsce Gràd, Malakka veòma gliubòvniek sfetoga Oçà: zà tò vazda, kadàbi on sisciao nà kràv , cudnovatase okò gnegàoberuxenya cignàhu, à navlasc upuchiena bijhu k'gnemu mnosctva od diecicçæ, i gnih matterà , zà primitti od gnegà blagossov; koyi doscàdsci k'Sfècu, koyi gnih nebijsce nikadar viddio , bijhu zvàni possobitiem gnih immenom, upijtani od zdràvya gnih Otaçà, i blagossòvglieni s'priveliccciem zacùdyenyem od sfakkoga ; poznàvayucchi ovo zà

pri-

privelicko cuddo, kakono ù iſtinu bijſce.

Od milloſti od Ozdravglienya, i od vlaſti S. Savèria varhu ſtvorènyà.

Pog. XVI. Sceſnaèſto.

YVrveſmo odizgàra govorilli, dà nie bijla varſta nijedna od nemocchij, koyù nic radi doſtòyanſtva ovoga Sfèça Gñ Boog cùdnovato ozdràvvio. Zà tò bi ovdì bijlo zaliſcno, htitti poſobbito sfà cudesà upijſati, koyàſuſe dogodilla ù ovieh ozdràvglienyieh.

Vkàzatichiemo dake podloxnoſt, koyù immahu ſtvorènya nechiucchivva prema ovomu Sfèçu, koyi radi dàra od cudèsà kàzaſce kako gneko Goſpòſtvo varh gnih; pocignucchi od zemgliæ, od vodæ, od ayera illi vlagghæ, i od oggnà, zayedno s'inniemi, koya ù gnih pribijvayu, tyà dò iſtich

nè-

nèciſtieh duhòvà od paklà : Erè ù ſfieh ovieh ukàza mogùcchſtvo Sfètoga Vangèlya cudèſmi, koyà ù gnih uccinie, V'oggnù, crbo ceſtokràt, bivſciſe uxeggào ù kucchi tùyoy, zazvàn, dà on molli, cùdnovatoga udunnu : V'Ayeru, Erèyednòm grommoviemi, i mùgnami, i ne obicàyniem dàxdem; od peppela, illi lùga, od iskarà, i od plovùchiega kàmenya, oruxàga procch'nepodobnomu Gràdn Tòlu nà otokku od Molùka, koyì, prigàrlivſci prie S. Vierru, poslie nàgovorom od Tiranna, illi Vſionika bijſceyu òdvargào. Nà zèmgli ukàza mocchsfoyù, i vlaſt, ocitu; ucchiyu ù tielu sfomù, koyè yoſc zemàglsko, i tèſcko ceſtokràt bijſce posluſcno dulci, i gnu naslidovaſce, podixucchiſe prid sfiemi od zemgliæ, ſtàna sfoga posòbita, i ſtoyècchi varh sfoyæ naràvi uzvìſceno ù ayeru, zacudyenyem od sfakkoga, kakomuſe vechiekràt dògodie, govòr-

rec-

recchi on Sfètu Miſſu, mollecchi ù mieſtieh opchìenskieh, illi oſsòbnieh. Nàyposlie nàyvechie Sfètoga Oçà kreppoſt pòznaſce vodda, i morre. Ovdì on vechiekràt prorokkova usìonoſti od vietarà; ovdi pocètæ yurve pò prorò-kovanyu velèkràt utaxi ih molìtvami, zlàmenom od S. Krijxa, tèghnutyem od Sfetieh mocchij: ovdì drieva vechie izgubglienà, i izghìnuta povràtie: ovdì nàypoſlie pò ſred ſillæ od viettarà, i od grommòvà ù kòmudràgo drievu, yoſcter izgrizzenu, i ſtarru nahoddecchiſe, pròge slòbodno vazda nà mieſto xudyenno, dàvayucchi kijpom sfoyiem slòbodnu uzdànçu sfiem oſtàliem, ḳoyi s'gnim yèdrahu: nà onij nàcin, kakono Sfèti Pàvao sùd od izabrànya, kadà ghìgnaſce, ne tolikko pròſcaſce, izbavglienye od vallovà zà ſcbè iſtoga, i sàmoga; neggo i zà sfieh onieh yoſcter, koyiſe s'gnim zayedno nahòyahu. V'Proceſſu

Rìm-

Rìmskomu sfidocìse, dà tærgovçi yoscter poganni, i Mahometàni, kadà bijsce prigodda, nàstoyahu sà sfiem sarçem, dà se sà Sfètieu Francèskom ukarçàyu. I posòbito od yednoga Tergovça Morèska od Mekkæ sfidocìse, dà bijsce plàtio velè vechie, zà ukarçattise nà isto drievo, gdi igyasce Sfètaç; neggo bi bio plàtio nà komudrà-go druggomu: i tò radi uzdançæ, koyù iminasce, dà ono drievo im-nasce slòbodno putovatti s'to-likko Sfètiem coviekkom, kako-nomuse zgoddie. Erè bivsciše ostàla dricva, koyàse bijhu dilila zayedno, illi razbilla, illi pogbìn-nula, illi mrìcila; sàmo onò zdrav-vo uliezze ù porat xudvenni.

Alli neimam propustiti dva sfi-docànstva privelikka koyà Pris-fietli Kardenào od Monta ù gne-govvu pljsmu upijsa, od podlò-xenya, koyièm bijsce podlòxno Morre dostòyanstvom ovoga Sfè-çà. Parvoye, dà ne ìmayucchi

mar-

marnàri slàtkæ vodæ , cinìvſci on uzèti vodæ slànæ morskæ, ſamiem blàgoſſovom ucciniyu slàtku, oſlobodivſci sfè drievo od poghibili : ſcòye i vechiekràt on ucinìo.

Druggo, cudnovatìyc, vzdàrxiſe ù ovoy zgoddi. Yednom yedraſce Sfètaç od Amboìna nà Balavòlu Otòk, kadà pò ſred pùta podighnuſe usìonoſt xeſtokka od viettarà ; tadà Sfètaç, zà utàxitiyu, ucinivſci prie molitvu Boggu, dighnu s'garla Karſt, i gnim blagoſlovi morre, koyè tutàko vſteghnu ggniv sfòy. Alli neznaſe radi koyæ narèdbæ Boxyæ potàynæ, prilikka Gña Stvoritteglia od vallòvà, padde iz rùkà Sfètoga Oçà ù vallove, i pòtopiſe . Oſtà Sfètaç Bòxyi zà tò bollexgliv, i ukàza tò veliççiemi zlamèniemi od xallofti ; alli onièm nàcinnom , koyiem obicàyu Sfèti ocittovati sfoyæ tùghæ, i nedràgofti . Zaùtra dàn doyedriſce nà Otòk namigneni , gdi uhìtivſci Kràу blìzu gnckoga mie-

ſta

ſta immènom Tamàla, ſijde tutà-
ko Sfètaç nàsùho, i vàs xalloſtan
upùtiſe s'drùgom krày morra
k'vàroſſcu. I etto, yedvà cetvær-
ti dio od ſahata, illi urræ bijſce
proſcào od gnih putovànya, bivſ-
ci yoſc dalekò. ceterdeſti mìrà od
mieſta, gdiſe bijſce Karſtak poto-
pio, vidde yednoga Rakka mor-
skòga, dà s'proteghnutiemi kliſ-
ćtiemi noſſcaſce sà sfom poſpieſc-
noſti upràvnu Sfètu prilikku varh
morra pùt Kràya. I doſcàdſci, gdi
ſtàſce S. Francèsko, pocinnu,
i pocekka, dà k'ſebi priſtùpi,
dopùſtimu, dà uzme Karſtàk; i
poslie slòbodan od poslà, i od
bremmena otijde, otàvivſci Sfèça
kleçècchi nà Kràymorra, gdì po-
ſta pòourræ illi ſahata od vriemena
nekrènut nà molitvi, cinècchi tò
iſto gnegov Dnìgh.

Nàyposlie poznàvahu, i chiù-
chiahu Kreppoſt Sfètoga Oçà nǎy-
nixi od sfega ſtvorenya çiechia
gnih ſagrieſcenya, neciſti, i prok-

lèti

lèti vràgovi, koyieh velè pùtà iz-aghnà iz telèsà muccenieh ; iz mieſtà od gnih ſmètenièh odkriegnih zànciçæ, i buſſiæ; oslobodie druzzieh od gnih privàrà; i prem dà çeſtokràt, ſuprocch gnemu skuppiſceſe, hotècchiga, ſad izlupati, ſad udùiſciti, ſad nà yedàn, ſad nà drugghi nacin zlò iztùcchi, niſèta ne magne sfèyer pridobivenieh, i oborrenieh odaghnà ih, oſtàyucchi kreppoſtyu od onoga, koyiga krìpgliaſce, od ſfieh pridobiteoniek slàvni.

Od ceter vàrſtà od gliùdij potrebnieh, koyiem dào yeſt S. Savèrio bàrzu pomocch ſfoyiemi milloſtimi cudnovatiemi. Pog. XVII. Sedamnaèſto.

OBicày Gña Naſſcega yeſt, nadàriti Sfèçæ ſfoyè zamierniye, ne sàmo milloſtyu od cudnieh cudèſà ; neggo yoſcteri izværſnoſtyu gnekom varhu varſtà poſſobitieh od nemocchij, dàyucchi

chi gnim posòbitu brànu , i nadglèdanye varh onich gliùdij, koyifu od ovieh mucceni: kakono viddimo, dà Sfèti Vlas Biskup od Sebàſtæ, i Branitegl Dubrovacki imma milloſt varh nemocchi od gàrla; i druzzi Sfèti immayu varh'innieh nemocchij . Ovò iſto, tkò proſćtij cudèsà gnegovva , nàycchichie yoſćter dopuſćteno Sfètomu Savèriu , koyi prem dàye, kakoſmo rekli , ukazào kreppoſt ſfoyù varh' ſfieh varſtà od nemocchij , i nevòglià; niſćta ne magne tkò budde razglèdati bògliom pòmgnom , nàycchichie, dà varh' cetirrieh vàrſtà od gliùdij , i nemocchij, illi zàlà, vkàzàoſeye vazda milloſtiviyi : ovijſu Marnàri, diecićça , udànæ neplòdniçæ ; i xenæ , rodĕcchi .

Marnàriſu prìmili od gnegà tolikkæ , i takò zamiernæ milloſti , dà yurve ù yedrenyieh , koyàſe cinè pò ſfieh Indiah, i ù onèzieh tyà do Europæ , opchièński Pàraçilli

Od

Odvijtniek od ſfich, takò marnà-
ra; kakono pùtnika, yèſt S. Savè-
rió. I tò doſtòyno; erè nie varſta
niyedna od poghibili, koyæſe nà
drievieh pò moru moggu' prigo-
ditti, od koyieh pò ovomu Sfèçu
nieſu bijli oslobodyeni priporùc-
niçi. Velè kràtye iſproſſio Vietra
drievom, koyàſe nahodyahu ù
tiſcini illi bonaççi, druzziem na-
sùkaniem dàoye nacin zà izplivà-
ti: pomògaoye velè kràt innæ ù
potrebi od vodæ, priobràchiayuc-
chi morsku voddu ù slàtko pijtye.
Vcèmù oſven zgòdà recennieh,
cudnovata bij onà zgodda, koyà-
ſe dogodie pò putu od Malakkæ
dò Cinæ. Erè ; bijvſci pomagn
kalla sfà ſaſma slàtka vodda mor-
nàrom, bijhu vechie sfi koliççi nà
poghibili od xivotà. Kadà Fran-
cèsko, ſi ſcadſci nà brodàç, illi
barku, i ſtavìvſci ù morre yednù
noggu, okolo od sfieh ſtràna,-
tutakòſe uccini vodda slàtka,
koyà od mornàrào kuſſcena, i po-

neſſenà nà drievo , bij ne od magnæ koriſti , i slàſti ; neggo od zacùdyenya ; nad kome vodòm, kàxucchiſe gneki boynik illi ſodàt gnekoliko uſtèghnut , hottie kuſſcati , vaddecchi od vechie ſtrànà ondi okolo voddu iz morra ; koyù okuſſivſci , i naſcàdſci prislànu, potvàrdie i on cuddo , slàvvecchi Bogga ù Sfèçu sfòmu .

Yoſcter utàxioye tolikràt usionoſti od viettarà, kolikkoſmo gorurekli . Pomòggaoye, kadàbiſe , prìkom zgoddom , otvorilla ù drivich koyàgod ſtràna od mora ; Mnozzich pàdnutich pò ſred vallovà oslobodìoye od poghibili sfoyòm pòmocchi . Pùtniçi , i druzzi , koyibiſe razbolilli, priporùcivſciſe gnemu , ozdràvgliahu . Inni , koyi bijhu izghìnuli , i odìliliſe od oſtàlich drievà , vrachiahuſe k'druxinni ; i nàyposlie ribbari, koyi nenahòyahu rijbà, illibi ribbali s'kràya , illi s'drieva, akòbi nà rieci od Sfèça varghli mrèxu ,

iz-

izteghnulibiyu punnù rijbà. Dakè mòxemo doſtòyno rieti, dà ovij coviek Boxyi nà uſpòmenu od sfoyieh tolikko duzzieh putovanya, i nevòglià podneſſenieh pò moru vazdamuye dràgo bijlo, i vazdamuye millo bijlo, bitti poſſobiti Pàraç illi Odvietnik od mornàrà. Sctòye tolikko pò onieh ſtrànah ocitto, i proglàſeno, dà ne sàmo Karſtyànni, neggo iſti nevìerniçi, poganni, idolatri, xiddovi, i mahometàni tò sfidocè: meyu koyiemi yeſtù tolickoy caſti Sfèti Savèrio ù ovomu, dàyè yoſcter i od gnih zazijvan, i od mnozzieh gnih, ù gnih yeziek immenovan, Boog od zemgliæ.

Drugga varſta od gliùdij, koyi uxijvayu ovo bragnenye Sfètoga Oçà, yeſu diecişça. Sctòſe poznàye laſnò, razglèdayucchi prie, kolikku mìſao, i pòmgnu ſtavvie on vazda okognih, karſtècchijh sfoyòm rùkom, ucècchi ih, na-

pissijvayucchi zà gnih pò sred toliççieh trùdènyà kgnixiçæ, Naukke, i piesni: poslie, slùxecchise gnimi, zà cinìtti primnogga cudesà kakono uccinie ù Goi, pò Peskarijnomu primòryu, ù Parà-vi, i pò Yappònu: Yoscter tretyc, slùxecchise gnimi nà obràchienye od neviernich pogànà, i nà oborrenyc od Vràxyich ottàrà, idolà, i gnih çærqvinà, kakosmo viddili. Cetvarto blabossivgliayucchi ih, vazda kad bi ih nascào. Peto, uskarsnùyucchi tolikke marçè, dà od sàmieh dietiechiakà, i dievicicà, petnàeste bròyem nahodimoih uskàrnutieh i sfieh zgoddami, i okolisciemi zàmierniemi, kakono sfidocè Proceffi od Kocìnà, od Lisbònæ, i od Bazaìna. Scèsto, poinàgayucchi ih ù sfakovarsnieh nemocchijh. od scèscà; illi osàpnica, illi bærscà, od otvòrenya, od oggnicæ, od uzètva, illi, paralisiæ, od ràna, i od slòmglienya od udà telesnieh.

nieh . Radi toga zgodilloſeye , dà pò sfòy Indij , i po mnozzieh mieſtieh od Euròpæ , matteræ ù potrebah od dieçæ gnih tutàkoſe uticcu k'Sfètomu Savèriu , prìmayucchi velèkràt milloſt,koyù xelè.

Tretya Varſta od potrebnikà , udànæſu neplòdniçæ . Sćtijſe , dà ovèziem velè kràt S. Savèrio od Gña Bogga plodnoſt iſproſſio yeſt, ne sàmo ù Indiah, i ù Portugallu;pacek i ù Itàlij, i mnozziem ù Rijmu : koyi vechie , kako bezuzdànçæ , bihu zà imatti plòd. Zamìerna bij milloſt gnekæxenæ pogânkæ , koyà , budducchi neplodna , i cuyucchi glàſſenye od S. Savèria , zavietovaſe gnemu ; i tutàko zacce ; i naddie imme (rodivſci) Francèska, dieviciçi. Sćtò uzàznàvſci , oſtàli poganni ne vierniçi . rafærceni zà tò procch' gnòy , xeſtòkòyu izprebiyaſce : koyieh ſfieh nàydoſce rodyàçi martvieh ſyutradàn s'priveliççiem zacùdyenyem od ſfakkoga , i po-

cijtanyem od Sfeça , obràtivſcife zàtò recenna xenà s'mnozzièmi druzzìemi nà sfètu vierru Karſtyànsku , kakònoſe sfidocij od vechie sfidòkà ù Proceſſu od Kòcìna .

Nayposlie cetverta varſta ; xenæſu rodecchi muccenæ od bollèſtij , koyiehye Sfèti Otàç ovij (nahoddimyà) poſſobitom milloſti pomoggao ù primnozzieh zgoddah . Kadgod zazijvan od gnih zaviettiemi ; kadgod sàmo mòglien , i proſſen nà pomocch ; i kadgod sàmiem teghnutyem od koyægod sfoyæ prilikkæ , illi inkùniçæ , illi mocchij . V'cemù bij zamierna milloſt ucignenà Antoniyi Rodrìghveçi, koyà, nahoddecchiſe vecch'nà ſmàrti, ſtàvivſci gnòy rodyàçi nà vrat yednu medagliçu od Sfeça , tutàko roddiezdravvo , i dobrocèſno . Od sfega togga kuppiſe , dà s'razlògom ovæ cetèr varſtæ od cègliadi poſsòbito poſcituyu Sfeça ovoga ,

i Mat-

i Matteræ doſtòyno odhragnùyu dieççv ſfoyù pod branitelſtvom gnegoviem , ſpomenùyucchiſe oſven milloſtij recennieh, dà velè tiſſuchià diecicçcæ kàrſtenæ od ſfeça, odletillæſu nà nebho s'milosti od Karſtènya primglienom od rukæ gnegoyvæ.

Od xivotà domàchiega, i ſfakdaſcgnieh diellovànyà bogogliùbnieh Sfetoga Savèria.

Pog. XVIII. Oſſamnaeſto.

KAkono xivòt izvagni ovoga covièkka Bòxyega bijſce ſfeuditno cuddo ù ociyu od pogànà, i druzzieh ncviènikà, i greſcnikà: takò i xivòt gnegov domàcchi, i ſfakdaſcgni bijſce ſfeudilni nauk od kreppoſti ſfiem koliççiem onieni, koyiga glèdahu, i s'gnim opechiàhu. Kadàſe nahodyaſce ù Kuchiah, illi Kollegijh od naſcæ Drùxbæ, od koyæ on bijſce Glàvni ſtarieſcinna pò ſfòy Indij, xiv- krotkoſt, ipenixenſtvo.

gliàſce s'tolickom krotkoſti, i ponìxenoſti, kako dabibio nàymagni od ſfieh : pake izhòyaſce iz gnegà tolicka gliubav Boxya, tolikka bogogliubnoſt, tolikka vrucchìna duhòvna ù ſfieh diellovànyih od millosàrdya, dà sàmo gnegovvo pribijvanye ù yednoy Kucchi uxìxaſce ſfakkoga nà ſluxbu Boxyu, i pòxud, od izværnoſti. Nebijſce niyedna Regula, illi narèdba, prem dà nàymagna, koyù nebi on obslùxio priizværſino, kako koyìmu dràgo drugghi ; prem dà biſe naſcàovazda ù poslieh priteſcçieh, kakono bijhu onij, koyieh ſobbom donòſcaſce priobràchienye od Iſtocnieh pogànà nà Vierru Karſtyànsku. Sfakki ſe dàn vazda izpovijdaſce, i govorraſce veòma bogogliubno Sfètu Miſſu ; koyù nikadar ne puſctàvaſce radi koyæmu dràgo zaprècciçæ, koyàſe iſtom moggaſce pridobitti mocchi gliuçkom. Dvaſc nà dan iskuſſèvaſce dùſcu ſfoyù; Sctò bij-

ſce

ſce onij dàn mislilà ? Sctò ligovorilla ? Sctò li cinilla , illi propuſtilla cinitti ? I immayucchi on dopuſctènye radi trùdnieh poſſalà sfoyieh , dà moxe govoritti Officiçe màgne od trieh leçiòni , nieſe onnikadar tiem slùxio ; pacekye vazda govorìo Veliko od devet leçiòni. Nebijſce ni tò doſta; prilàgaſce k'tomu sfakdaſcgnæ molitvæ glaſovittæ , koyæ nikadar nepropuſctàvaſce : Nà sfærſi od sfakkæ Vrræ Kanònikæ , izgovàraſce Imman , illi Pieſſan : *Veni Creator Spiritus* : Pò Milſi govorraſce yednù bogogliùbnu molitviçu od gnegà slòxenu zà Priobràchienye od Pogànà : à k'veceru , druggu , zà duſcæ od martvieh , takòyer sloxenu od gnegà . Sfakki dàn iznova cignàſce zaviette sfoyè tri od Cistochiæ , od Vboſctva , i od Poſluha , klecècchi nà koliennieh . Kadàſe razgovàraſce s'druzziemi , prem dà i od poſſalà , cèſtobi izuſtio koyægod sfètæ rieci , illi ve-

ras. Kadà ſtàſce sàm ne razmìſc-gliayucchi, ni ſctècchi, vazda im-maſce ù uſtieh koyigodir Inman, illi Pieſſan duhòvnu: i ovo bijſce gnemu tolikko poſsòbito, dàſe i ſpècchi cùyaſce, izgovàrati: *O Bone IESV; O dulcis IESV*. O do-bri YESVSSE; O Slàtki YESVS-SE. I ù gnegovieh priteſcçieh ne-mocchijh, kadà ſe radi ſillæ od zlèdi prinemàgaſce, parva riec, (Kadbiſe povràtio ù ſe), koyùbi izùſtio, bijſce, od kogagòdir Sal-ma, illi Imna, alli od druggoga blagoſſova od Immena Boxyega, od YESVSSA, i od MARIÆ. A kadà on govòraſce ovæ molìt-væ glaſſovittæ, bijſce tolikko mì-ran, ù ſebì skupglien, i pun takkæ uxèxenæ toplijnæ, dà nebijſce nit-ko, koyibiga viddio; i nebìſe u-xegào prìvelickom bogogliùbno ſti. Cèſto, kadà govorraſce Miſ-ſu, podìzaſceſe sà sfiem tielom od zemgliæ uzgor, glèdayucchi vàs puuk, koyi okolobijſce s'toliç-

çiem

çiem zacùdyenyem , i skrùſcenyem od ſarça, kolikko sfak moxe pomìsliti , prikaxùyucchiſe on ù onò iſto vriemevas zaneſſen ù Bogga, i syàyucchi iz obrazza uxèxena, i gortichia gliùbàvi boxyom gnekku xijvu prilikku od Serafina.

Oſven ovieh molittavà glaſſovittieh immaſce yoſćter obicày sfèyer cinitti molitvu od razmiſcglianya, illi meditaçioni , ù kòy, prem dà ſe moxe rieti , dàſc on sfèyer kabàvgliaſce, kakono govorre Proceſſi od Gòæ, i od Kocìna ; immaſce niſćta ne magne gneko poſsòbito vrieme od gnegà sfakki dàn odrèdyeno, dà nikadar, radi koyæmu dràgo ſmètgnæ illi ſmùtgnæ ne propuſćtàvaſce; i prioſćtrom narèdbom yoſćter hotiàſce, dà od nikkoga od sfoyieh nepropùſtiſe . I akòbiſe radi ceſſagodir dogodillo , ſćtòſe nemoggaſce pridobitti, dà nebi bio moggao ù vrieme odlùceno , ù druggo

vrieme sfakkoyàko cignàsceyu; i akò neimasce druggo vrieme, propusctàvasce, sasma spatti, cinècchi ù nocchi onù molitvu, koyù nebijsce ù dne ucìnio. I ovo obsluxèvasce on, kakono çiechia darxànstva od regulæ Redovnickæ; à yoscter zà sfoyù vechiu k'orist prilàgasce k'ovòy molitvi sfèyer vecchi dio od nocchi; i vechie kràt nocchi çielæ: erè on ne spàsce, kadà se nahòyasce ù Kuichiah, illi Kollegijh nasscieh; neggo dvij, illi trij urræ nàyvechie; spècchi yoscter on polovicçcu obùcen nà yednòy uboggoy posteglìçi, nekàbi takò moggao làscgne vstatti nà molitvu. Zà tò hòyasce on illi ù çærqvu, illi ù vartao blijzu kuchiæ S. Pavla ù Gòyi gr du, nekà bi takò moggao làscgne, i slobodnijye razglèdati nebbo: gdìga vechiekràt, pazzecchi, viddisce podignuta od zemgliæ uzgor; i Missu govorecchi s'Gñom Boggom nasscìem, kakono kadàse s'kiem

go-

govorri, obraz s'obrazzom. Bijſce yoſc gnegovva bagogliubnoſt, i duhòvna vrucchìna takka, ne ſamo ù ovieh eſtazieh; neggo vazda, kadà on cignàſce molitvu, dàga ne moggaſce drugghi vidditi, bez ſarcanna skrùſcenya. Ceſto bij vidyen, dà, kadàbi obnocch izisscào nà molìtvu pod odkrivenò Nebbo, ſtàſce nà nogàh, nerkèni vſciſe, s'obràchieniem obrazzom premà zviezdam, i uhitivſci obimi rukammi, haglinnu varhu parſij, kakono odmiccucchiyu od ſarça, koyèſe dùſcaſce: gledayucchi ſfèyer prema nebbu, napugnèvaſceſe gnekiem nebèskiem veſsèlyem, koyemu syàſce pò obrazzu, pò parſieh, i pò ſfemu tielu, izgovàrayucchi on tadà cèſcchie ovæ riecci: *Satis eſt Domine, ſatis eſt*; Doſtàye Gñe, dòſtaye. koyæ bijhu ocitta ſfidocba od vechijnæ duhovnòga nasladyènya, Koyè on kuſcaſce; od ponixenſtva, çiechia kogaſe on progienivſci

gne-

gnevasce nedostoyan ; i od prici-
stæ gliubàvi , kome on Gñu Bog-
gu slùxasce . Od koyæ gliùbàvi
radyascese ù gnemu onij stràh od
sijna prema Oçù , dàga ciguàsce
sfèyer pomna, skærbglivva od sà-
moga sebè ; kakono dàsebijsce ta-
dà od sfieta obràtio k'Boggu. Erè
budducchi on coviek od onæ sfè-
tòsti, i od cudèsà tolicçcich; sahrà-
nivsci on, kakono sfak sfidocij ,
ne oçqvàrgnenu Cistochiù od
Dievstva , i bivsci vechie godis-
ctiemi Starìjyi ; nisćta nemagne
nehtie on ikadar , govoritti sàm
s'sàmom niyednom xenskom glà-
vom ; ni nà Ispoviesti, akò nebi
bili druzzi ondì.

Yosćter pokorrasce pùt sfoyù
sfeyer kostrètiemi , i bicciemi, ka-
kono dàbi mu bijla vazda nepos-
lusćna . Erè se on stràssćasce od
sfakkæ nàymagne siennæ odazlà: i
radi pòmgnæ od dobrà naukka , i
radi poxudæ od dubokà podnixen
ya : çiechia koga proçignevasce

sàm

sàm sebè, ne zà cinitti griche; neggo, erè ih moggaſce cinitti; i tolikko velikke, i tolikko ih, kolikko koyimu dràgo drugghi bezùzdæ grèſcnik. Immaſce obicày ù Kollegiyieh, zà podnìxitiſe, proſitti hrànu, odìechiu, i ſakku druggu potrèbiçu: namìſcgliayùcchi oviemi nacinnij pònixitiſe ſfiem koliççiem, prem dà bijſce varh ſfieh ſtarieſcinna.

Radi ſfieh ovieh krepoſtij bijſce on veòma mìo, i dràg i Gñu Boggu, i gliùdem, s'koyiemi ſfakovarſniemi opcchìaſce s'tolickom kròtkoſtì, tihhoſti, i blàgoſti, nekàxucchiſe on nikadar, ni umorren, ni od gnih iztrùdyen. Mnozzi, koyibiſe yednòm, illi dvaſc s'gnim razgovorilli, cignahu velickæ pròminæ ù xivotù ſfomu Bijſce dakè ſfeudìlno cuddo xivòt ovoga Sfèça Pogannom; gnegovviem domàcchiem, i znànçem oſven toga, yedno xijvo Ogledallo od Izvarſnoſtij: dàſe nemògaſce,

gaſce, poznatti, bljſce li on od ſfakkoga vechie pocijtan, illi gliubglien od onieh, koyi s'gnim opcchiàhu: i on poſćtòvaſce navlaſc onieh, koyieh poznàvaſce izværſnieh ù kriepoſtieh. Zamierna bij gnegovva bogogliubnoſt prema Sfètomu Oçù Ignàçiu Sfòmu Staricſcinni, Naucitteglìu, i Oçi ù Isùkarſtu: erè oſven dà ga nikadar on ne immenòvaſce druggako, neggo immenom od Sfètoga Oçà; noſſcaſce ſfèyer nà gàrlu yedan podpis od kgnigghæ gnegovvæ s'inniemi mocchij od Sfètieh: Sfidocànſtvo prizamièrno od Sfètoſti S. Ignàçia; i od privelikoga pòsluha, i podnixenſtva Sfètoga Sa-

vèria.

Privelikka Sçienna od Sfetoſti, ù Kòy Sfeti Savèrio bij vazda pri Sfakkoy Varſti od gliùdij. *Pog. XIX.*

SFèti Pàvao Apòſto, govòrecchi od ſebè, i od ſebì prilicnieh Apòſtoskieh gliùdij, recce: Boggu hvàlæ, koyi ſfèyer goſpodiiye varh nas ù Isùkarſtu, i miris od pràvdæ ſfoyæ ocittuye pò nas ù ſfakkomu mieſtu: Erè ſmo Isùkarſtov dobar miris ù onèzieh, kòyiſe ſahragnùyu. Ovij vogn od primiriſnæ ſçiennæ, i proglàſenya, kakono pripotreban zà obràtiti tolikko velik dio od Sfieta, Kolikkabijſce mallomagne ſfà India Iſtòcna, imàoye yoſc ter S. Savèrio ù varſti izværſnoy. Pocce od pocètka priobràchienya gnegovva nà sluxbu boxyu; i ràsloye poſlie ſfèyer zamierno vechia tya dò ſmarti gnegovvæ, i poslie koyæ, nebivſcimu doſta tieſnæ kràinæ od zemgliæ, proſtriſe zà iſto tyàni

Cor. 1.

nc-

nebesà, gdì ſadà kragliùye s'oſtaliemi Sfètiemi, koyieh S. çærqva Karſtyànska ſnixeno molli.

Parvo imme, koyimſe on proglàſi, bijù Vicènçi gràdu, gdiſe nahoddecchi on nemochian nà Oſpedàlu, nà iſtomu odrù sàsfoyiem drùgom, oſven velicka dobrà nauka (koyiem bijſce sfèyer ucìo sfakkoga) od gliubàvi; i koyi tadà dàvaſce od uſtàrpglienya, ukàza druxinni sfoyòy sfietta bigliegh od sfoyæ sfètoſti, yedniem obyàvglienyem, kadàmuſe prikàzà slàvni Sfèti Geròlim, od koga, ù priliççi pricaſnoy prikàzavſcimuſe, bij zamierno utiecen, i uviecban od sfega onoga, ſfètò muſe immaſce, zgoditti, i gnemu, i gnegovvoy druxinni sfù onù ziimu.

O dovle poslie pòyde ù Bologu, gdiſe velè vechie proglàſi gnegovvo Imme: Erè ù onomu pripleménitomu Gràdu, ſtàn, ù komu pribijva s'Kanonikom Ka-

za-

zalijnom, bijtutàko pò poſcàſtyu gnegovvu, darxàn ù caſti, kakono ſtàn od Sfèta coviekka. Dilìvſciſe iz Bolognæ, uzmnòxiſe miriſni vogn od sùda ovoga, koyi nòſcaſce Isùkàrſta, i napunnie Rijm, i iſti Dvòr Rijmski, i Sfètoga Oça Pàpu slàſtiemi, i zacudyenyem s'poſpieſcniem pòsluhom sfoyiem. Pò pùtu od Portugalla s'Pokliſsàrom Maskaregnom ne bijſce on drugghiem immenom zvàn, neggo Sfèti Otàç, illi Angeo ſtraxannin od pùta. Kadà uliezze ù Lisbònu, bivſciſe proglàſſilæ gnegovvæ Kriepoſti zamiernæ uzbùniſe vàs onij pùk govòrecchi, tkòye ovij? I nàyposlie oſven razlieççieh prezimènà, pogodiſceſe opchienno sfi koliççi, skuppiti sfù ſçiennu od gnegovvæ sfètignæ ù yednù ſamu slavnu riec, zovùcchiga Apòſtola: Imme ù çarqvi Sfètoy Karſtyanskoy nàyviſce, i naygliavnijye, govorecchi Sfèti Pàvao: I yedniehyè ſtà-

vio

vio Boogù çarqvi, nàyparve Apò-ſtole : drugghe Prorokke ; tretye Dokture . Francèsko dake bij zvàn Apòſto i tù Lisbòni, i pò sfieh Gràdovieh Primòrskieh sfegà Kraglièſtva od Portugalla; i tutàko pò innieh Kraglièſtvieh , Kràinah, i Otoççieh blixgnieh Afriçi, pod-loxnieh onoy krunni ; proglàſſi-viſiſe oviem slàvniem Prezìme-nom od Apòſtola : i mallo poslie pò Indiah Iſtòcnieh meyu ſtàri-mi , i novvieimi Karſtyànnij; i me-yn pogannij .

Glàs od sfètoſti gnegovvæ od-letie tya dò Yapòna ſceſt tiſſuchià mirà dalekò od Gòyæ, i gnæ vogn bij toliko mogucch, dà pritèghnu k'gnemu iz tolikko daleçieh ſtrà-nà gliùdi ; koyi poxùdiſce , iskat-tiga , govoritti s'gnim, i iskatti od gnegà pomocch duhòvnu .

Yedàn bij onij Yappones im-menom Angèrio , koyi poslie karſtènyem posfechien od iſtoga Savèria bij zvàn Pàvao Yappones;

ibij

ibij này parvi od onoga Karstyànstva. Ovij yosctè pogànin, i veoma smèten ù dùsci, razmiscgliayucchi stvàri od sfòga spassenya, i od druggoga xivotà; i puntùgà, xallostij, i gorkostij, iz nenàdkæ ochiùti on, dàse govorrasce od Francèska, kakono od coviekka prijzværsna, zà smìriti sebè. Ciem on pokrènnt, upùtise, i pòydega nàcchi nà Molukah Otoççieh.

Sfakkæ varstæ od gliùdij ù sçienni velichov od Sfètignæ darxàhuga, i ne sàmo Karstyanni; pacek i isti poganni, Mahometàni, i xudigli. Francèsko Kragl od Bùnga, kadà poslà pò gnegà, dàse s'gnim razgovorri, bijsce yoscter pogannin. Kràgliçça Moreska od Ternàtæ otokka glavnòga od Molukà, kadà pòydenà gnegovvo pripovidanye, bijsce mahometàna. Kragl od Amangucca, i Gospodiccicchi od Firànda, bijhu yoscter potopglieni ù Pogànstyu, kadà pritèghnuti od sàmoga slàvna

vna glasà Savèrieva , hotiſſcega cutti pripovìdati. Oſtàvgliam slijpçe, gubavçe, i muccene, od vraggovà; mnogghæ xenæ, rodècchi, yoſcter pogànkæ proſiſſce od gnegà pomocch , i primiſce yu. Onij tergovaç, koyi dàvaſce dvoſtruk nàvao, zà pòcchi S. Francèskom , bijſce Mahometannin. Onij, koyi ne oboriſſce çærqvu, ù kòy bijſce gnegovva Prilikka nà caſt gnegovvu, bijhu ne ſamo poganni; pacek i bijhu doſcli nà vlaſc nà ſcettu od Karſtyànà . Nàypoſlie tolikko moggaſce sàmi gnegov glàs , i ſçienna meyu pogannij, dà ſe cèſto uſtrùccahu, radi gnegà Karſtyannom zlòcinitti .

Suprocch Karſtyannom od Primòrya immenom od Peskariæ , (koyieh Sfètaç bijſce pokarſtìo , i s' veliççiem trùdom ceſto kràt bijſce pohodìo) ſpràviſe vòyska velikka od Badeganskieh Pogànà iz Kraglièſtva od Eiznàghæ ; ova dobroſpràvna gliùdmi, i oruxyem,

udrie

udrie nà sfê onò Primòrve, s'tolikkom yadovitoſti, dàſe sfi koliççi onij Karſtyanni proçieniſce, izgùbglieni. Tadà Francèsko sfêti, skupivſci ih ù yedno, i uprìtivſciſe prid gnimi procch nepriateglskoy vòyski, priblìxavſciſe k'gnòy. bij poznàn: oſtaſſce poganni onij pnnni caſna ſtràha, vidivſci prid ſobòm coviekka od tolikko slavna glàſa, dà pomàgayucchi yoſctèr Gñ Boog beſieddæ Sfêça sfòga, koyi gnim zapoviedaſce, dà bez ſctettræ niyednæ otijdu, vràtiſceſe nà trag, neucinìvſci niyedno zlò ni mieſtu, ni mieſtanom. Immahu dakè sfakovarſni, gliùdi velicku uzdànçu ù ovoga Sfèça: erè nebijſce ſtvar neuzmoxna nà sfietu ſudom opchienniem, dà sfak nemìſcgliaſce, dàchieyu mocchi ſtècchi gnegovviemi doſtoyanſtvij, i dà ceſtokràt ne primàhu, kakoſmo rekli, govòrrecchi od cudèſa, i od martvieh uskàrsnutièh

od

od gnegà trecchi dan poslie ukop-
pànya .

Od Prisfetæ ſmarti B. Sfèça Saveria.
Pog. XX.

XIvòt pritrùdni ovoga covie-
ka Boxyega, vazda ſadrùxen
od primnozzieh tarpliènyà , i ne
vòglià , niye imào druggu sfarhu,
neggo mukkæ , i tùghæ , naslèdu-
yucchi xivòt pritùxan ſmart muc-
na , i ù ociyu teleſnieh xalloſna .
Erè , urèsivſciga Gñ Boog ù xi-
votù dàrovimi , i milloſtimi
Apòſtoskiemi , nehtimu nà sfærſi
skràtiti, i nedatti ovij glàvnij dàr
priposòbiti od Apòſtola , tò yèſt,
Proslàviti , i uzveliciti Isùkarſta ù
ticlu sfòmu takò ù xivotù , kakò ù
ſmarti. Zà tò sfi sfèti Apòſtoli, do-
varſciuſci, sfoyà pripovidanya, vaz-
da progògneni , vazda mucceni ,
vazda xalloſtivglieni , zà plàtuſu
imalli mùcnu ſmart od Gña Isù-
karſta: tkò pod sàbgliom ; tkò nà
krijxu ;

Krijxu; tkò meyu kopyiemi; tkò pò ſred xijvieh oggagnà; tkò nà drugghe razlikke nacinne: à sfè Kolikke ù proçienni od teleſnæ mùdroſti, odasfieh ſtrànà mucnich, i ne cèſnieh. Francèsko dakè coviek Apòſtoski noſivſci pò sfietu Prisfèto Imme YESVSSOVO, pò toliççieh neizmirnieh darxavvah, krainah, i naroddieh nepoznànich, vechie pungodiſćtà; pacek veòma vechie od trùda umorren, naydeſe bez niyednæ pomocchi, i razgovora gliuçkòga nà yednomu Otocçu, i ù yednòy hixiçi, koyà bijſce mallo doſtoyan ſtàn zà ſnàxna, i potiſćtena ribbara, gdì on nemochian lèxe, i umrie; ſctòſe ovako zgoddi.

Bijſce ovij zamierni Sfètaç iz Malakæ doſcào nà Sanciàn màlahan Otocaç, od Cinæ ne velè daleko; à ù prav dalèkò od Kòpna oko devedesèt mìrà. Ovdi, odlùcivſci pribivati, dokle bimuſe otvorio pùt, zà ulieſti ù Cinu, molli

Portughèſe, Koyieh nàyde, dà bi ondi ſagràdili yednù çærqviçu, koya ù dvà dnij, skùpivſciſe ſfi, bij podìghnuta, i pokrivenà: ù koy on ſfakki dàn, dokle bieſce zdrav, govoràſce Sfètu Miſſu, obràchiayucchi oſtàlo vrieme ù ſfà onà dobra dielik od milloſardya, koyà bijhu gnegovva poſsòbita, i ſfakdaſcgna; Pripovidati, iſpoviedati, proſitti lemòzinu zà ſebè; pacek velè vechie zà druzzieh; à navlaſc zà dievòyciçæ potrebnæ, s'tolikkom pòhvalom od ſfakoga, dà Cinèſi, onamo doſcli zà tergovatti s'Portughèſiemi, oſtàſſce od gnegà, i od gnegovva xivglièñya veoma zacùdyeni, i uhìchieni. V'tò produxùyucchiſe uffanye od Cinæ, Drieva vechia, i bogatìya Portughèska dìgoſceſe, isàmo yednò oſtà punno nemocchnijkà; i potrebno ſfaççieh ſtvarij: takòſe nàyde barzo Francèſko s'dvoiççom sàmom, s'Antùnom Cinèſom, i s' drugghiem

In-

Indiànom, koyich bijſce od Gòæ ſobòm dovèo, gdisè bijhu odhrà-nili : ſtàn gnegovbijſce nà recen-nomu drievu : hràna ne drugga, neggo, ſctòmu dàvahu zà gliubàv Bòxyu, bivſcimu vechie potreba, profitti ne vechie zà gliubàv sàmo od podnixenſtva, illi od uboſctva hòcchnoga ; neggo zâ pràvu ne-vogliu, radi tieskotæ, ù kòyſe nahòyaſce Drievo, i nemocchnì-çi, koyì nà gnemu bijhu : Otòk bijſce pò daleko od kopna Cinèſ-koga, pò ſebi pùſtoſcan ; i koyi sàmo slùxaſce zà tergoviſcte od tergòvaçà Portughèsà, i Cinèſa; à, kadàbi doſpilli gnih tergovà-nye, oſtallobi sfè mieſto ù prive-lickoy ſamocchi bez covieka od ſçiennæ. Od sfieh ovezieh po-trèbà nepriſtràſciſe Francèsko ; ne izgubiviſci vſtanye, naſtòyaſce veſſelo, iskatti sfakki nacin, i pùt, dà uliezze u Cinu i ondi pripovì-dati Isùkarſta : i prem dà potre-ban od hrànæ, bijſceſe vechie po-

godìo s'gnekiem Cinèſom, dàga
bdnesè, i varxe ù koyigod pòrat
od Cinæ, obechiàyucchimu zà
plàtu dvijſti skùdà. Kadà, nahod-
decchiſe ù ovomu bijtyu poſsào,
1552. nà. 20. dàn dvadesèti Novèmbra,
ù Ponedieglnik rekſci Miſſu, uhit-
tiga ſmartna oggniça, kòy pridàvſ-
ciſe, lèxe nà odàr ù iſtomu drièvu.
Alli nemoggucchi radi tegotæ od
oggniçæ tarpitti ſfakcàſno lùpa-
nye od drièva, koyèmu zapricè-
vaſce, ſtàviti pamet nà misli od
Gña Bogga, onako mierno, kakò
on hotiaſce, cijni, dàga iznesù nà
krày onà dvà mladichia gorure-
cenna, gdì nenahòdocchiſe drug-
goga, ſtàna neìmayucchi, uliezze
ù yednù hixiçu illi Kucchiçu od
prùtya, koyàmu bij dàta zà po-
millovanye; erè oſtàvſci onò mal-
lo glùdi nà onomu drievu: (vec-
chi dio od gnih bijhu priategli Al-
fònſa Atàide, onoga, koga Sfètaç,
odhodecchi od Malakæ, bijſce o-
povidio pròkleta) nehàyahuſe oni

vele,

velè, ni nàycchimu potrèbiçæ, ni-
pomillovatiga; oſven, yer radi
nèmocchi, koyàſe nà drievu na-
hòyaſce, ſfak immaſce veòma,
ſcto cinitti, i misliti ò ſfòmu bijt-
yu. Lèxe ù hìxiçi Sfètaç; barzo-
ſe uzmnòxi nemocch, budduc-
chi ſtàn odasfieh ſtrànà otvorren,
i podloxan ſfakkomu uvridyènyu
od ayera, i od viettarà. Dvakrat-
mu pùſtiſce kærv s'velikkom bol-
leſti, puſcstàvayucchimuyu, (tkò-
ye moxe bitti, nikadar nebijſce,
illi ù rijtko gliùdem pùſtio); i
Boog znà, koyiem gvozdiçem.
Neimaſce razgovora niyednoga
od drùga: yerè onà gnegovva
dvoiççа recenna bijſce uzſillova-
na, iskatti ſebi, i gnemu hrànu,
okolo hoddecchi. Nàyvechiebo
ſmillovanye, koyèye immào ù
ſfù nemocch, bijloye gnèſcto
mallo mièndeliçà, koyæmu ona-
da doneſſoſſce, kadà, ſaſmà pàd-
ſcimu ſnàga, nemoggaſce vechie
xvàtati, ni proxdriti. Dakè ù

Kràtko nemocchſe odkrie ù ſfe-
mu ſmartna s'prinemàga yem, i
izgubglièнyem od rieci, i ſmu-
chienyij uſiòniemi, koyàga ſaſ-
mà vadyahu iz pamèti; iz koyieh
vràtivſciſe, zabavva gnegovva
drugga nebijſce, neggo razgo-
vàratiſe s' Boggom, utiççatiſe
k'Priblàxenoy Dievicçi Bogorod-
diçi, priporuicevattiſe ſfèyer ſfo-
mu Isukarſtu, s'umìglienſtvom
od grèſcnika, s'vzdànçom od
1552. Sſèça, s'veſsèlyem od grayannina
Nà 2. nebèskoga. Produxiſe nemocch
Decem- dò dvà Decèmbra; dàn od ſu-
bra ù dan bottæ bij, ù koyi dàn s'Karſtòm u
od ſubot. rukàh, darxècchiga on nà pærſieh,
tò umrie. i nà ſarçu, zazijvayucchi ſlabbiem
glàſom, YESVS, i MARIA:
i ponàvgliayucchi: leſuſſe ſyn
Davidov, pomiluy menè; à Bogo-
roddiçi; Monſtra te eſſe matrem.
Francèsço Savèrio ù yednoy hixi-
nà mallo vriednomu loxiſcìu od
ſlammæ, polovicçu obùcen ù
ſfoyich ubogickich haglinnah, bez

drùga

drùga niyednoga, koyibiga moggào razgovoritti, dalekò od sfieh utiſcenyà zemaglskieh ; i potreban od sfakkæ ſtvàri, umrie. Prèm dàmuſe moxe rieti : *Franciſcus pàuper & humilis, cælum dives ingreditur* : Francèsko ubog, i umìglièn, nà nebbo bogàt uliezze. Aovu uboggu, i potrebnu ſmart primi on nà mieſto onæ, koyù pritarpitti on bijſce tolikko xùdio, tòyeſt, prolitti zà Bogga kærv : i bijmu dopùſctena od Gña Bogga zà plàtu zamiernu çicchia podneſſenijh trùdà radi Bogga ; nosivſci on okolo pò toliççieh darxavvah Sfèto Bòxye Imme. Ovù plàtu privelicku obecchià Gñ Boog naſc Isùkarſt, rekſci prie, *Vas electionis eſt mihi iſte, vt portet nomen meum* : Sùd izabràni ycſtmenniovij, dà noſſi Imme moyè : paka priloxie : Yàchiu gnemu ukàzati, Kolicka potrebuye, dà on tarpij radi Immena moga. Dàvayucchimu milloſt, dà pritarpij tolikkæ ſmarti,

zà pripoviedatiga sfietu; à naypoſlie, dà budde ſaſma posfetilliſcte ucignen Boggu pod oſctrom sàbgliom. Sctò htie Gñ Boog (prem dà nà drugghi nàcin) yoſcter darovatti Francèsku, dàvſcimu dovarſcitti xìvòt, ne pod barziem posìecenyem od sàbgliæ; neggo pod dugghiem produxenyem od nèmocchi, çiechia tolıççich okoliſcà (od vriemena, od mieſta, od ſtàna) okku teleſnòmu ſtràſcnieh, i ſtrahovittieh.

Bij zà iſto cuvèn ovih dànà, dàſe slatko, i gliubvenno tùxaſce sà sfoyim Gñom; Cemùmiſi Gñe, vegliàſce, ugràbio iz rukà krunnu od Mucenſtva, i Martiria, koyù s'tolickim pohotìenſtvom, meyu Pogannimì putùyucchi; i iſctucchi grediah? Chiùtyaſce bo on velè, dà ne bijſce mogao vràtiti sfù sfoyù karv sfomu Odkupittegliu, bivſci on nà Krijxu zà gnegà prolio bio sfù sfoyu. Patekſe pripovida od gliudij doſtòynih, dà-

imſe

imſe virruye , zamìrno cuddo , i prikazan cudnovata . V'Gràdçu Savèriu , gdìnoſe pravvo bijſce rodio Francèsko , hràniſe yedàn Karſt dàvgnì , i bogomilli , koyi ù vrime (ù koyè on xivgliaſce ù Indiah) bij vechiekrat vidyen , dàſe znoyàſce obilnim znòyem ; i ù nàyposledgne godiſcte xivotà Franceskova , ſfakki Pètak izaſſijh udà Karſt ovij prolivàſce velikku poplàviçu karvì . Pobroiſce pò tomtoga ſfòyta od kuchiæ pomgnivo vrimenà , ù koyà biahu uzrilli domàcchi recenni znòy, s'dillimi S. Saveria ù Indiah ; i nàydoſſce , dà , kadà on pod teſcçimi bremmenij od tarpglienſtvà uzdiſſaſce , Karſt slàvni znoyàſcefe , zà ocittovati , dà on biaſce glàva onoga pridragoga , i privridnoga uda . Sctò , akòſe morre recchi s'mnoggom podobnoſti , cemù nèchiemo yoſcter priloxitti , dàye Iſukarſt Raſpèti , prolivayucchi karv takò obilnò ù ſfe

onè Petke xivotà Francèskova nayposledgne, naſporto onò, ſčtò pomagnkà ſmarti sfoga slughe virnoga, i gliubvenoga priateglia? Koyi ne xivgliaſce innim xivotom, i duhom, neggo xivotòm, i duhom Iſukarſta Razpètoga, s'koyim pò gliubavi biaſce pribiyen nà Krijxu, pò pravomu, i izvarſnomu naslidovanyu. Moxemo dakle i od gnegà rcccchi: zà sfèdàga niye razſiekla ſabglia, paomu, i krunnu od Mucenſtva niſčta ne magne niye izgubio.

Biviſci dakle odletilla blaxena duſca gnegovva nà nebesà, oni, koyiſe ondì namirriſce, tutako ochiùtiſce slavvu iſtæ duſcæ proſlavglienæ, ù neobicàynoy lìpoti, i veſegliu od obrazzasi nebi nitko, koyi s'chiuchienyem od slatkæ bogomiloſti ne ochiùti uſillovanye nà plakanya; i koyi neizçeliva vechiekrat rukæ, i nogghæ onega, koyi biaſce tolikko trùdio zà slavvu Boxyu, i koriſt opchièn sku.

Ovim

Ovim nacinnom iz tuxnoga, i zloceſtoga ù blaxeni xivòt priminu, i uzide S. Francesko Saverio, clovik cudnovati, i zamìrni: koga prizamirno pripovidanye punno nebeskih kripoſtij, i sfetih xèglià, buducch on millovan od Gña Bogga ceſtimi, i cudnovatimi cudeſmi, i izverſnimi darovimi od Prorocànſtva, i od Yezikà razlicçih, doſtoyan bij slaynoga immena od Apoſtola od India.

Ovij sfèti clovik, noſſecchi pò ſtranah Iſtocnih xarko Sunçe S. Vangelya, imào yeſt zà oſobitu, i yedinu sfarhu, ſuſretati s'privelickom ſminoſtyu, i bez trepeta sfà poslovànya nàytrudniya od vechiæ slavvæ Boxyæ, kakono dà ne biaſce podloxan clovicyima zgoddam, illi dà ſe neboyàſce od innæ ſtvàri, neggo ne iſpunniti ſpravno sfakko dobrohotinye Boxye. Vkrotioye sfoyù pùt pravednu (koyù vazda ochiùtio yeſt

podloxnu Boggu , i razloggu) poſtimi, i xexinimi, i biccimi, i oſćtrimi pokorrami ; ù cemùye bio vecchma zamirni, neggo naſlidivvi . Divicanſtvo pàk ne ſamo sà ſfakkom skerbyu cuvao yeſt bdècchi, nikadar sà xenammi nehtècchi beſiditi , neggo nà miſtu ocitnu prid druzimi ; neggo ſaviſſce ſpècchiga , obrànio protiva nakaznima nocchnima yeſt , proliviſci yoſc velikku karv , radi uſilnoſti, koyu cignaſce , imayucchi obùzena ſnom chiuchienya , i mocchi razloxitæ. Ovomu xivotù vecchma Angelskomu , neggo cloviecyemu,odgovàraſce dàr od uzviſenæ kontemplaçioni , i razmiſcglianya nà molitvah boxyih, opchièccchi ſfeyer nà nebeſih s' Goſpodinnom . Nechiu niſćtar ovdi recchi od Podnixenſtva , Priklonſtva , i Vboſćtva gnegovva , ù koyih kripoſtih bij velè priliccan S. Serafinu od Aſſiſa, od koga immo noſcaſce , i izvarſno

nasle-

nasledovaſce xivòt : niſćtar od gliubezni, komye tolikke narodde obràtio, i uſtanovitio tolikkæ çærqvæ, niſćtar od ne pridobivennoga Vſtrapglienſtva, ù podnoſſenyu od priveliççih trùdyenya, ù putovanyih priteſcçih, i punnih poghibilij, kakono dà ne imaſce tijla umàrloga: niſćta od Blagoſti, komyè ukrotio, i upitomio narrodde divyè vecchma, neggoſu iſtæ zviri, zà dobittijh Iſukarſtu : niſćtar od Dobrocinſtva, i Gliubavi prema ubogarom potrebnima, i nemocchnima, od koyih bij vazda Otaç pràvi, zà uzdvizatijh, i pomocchijh ù gnihovih zloceſtvih. Nayposli immaſe velè ſçijniti ona nebeska mudroſt, komye privèo k'Iſukarſtu Kragliestva, i Darxavvæ çilovittæ, i utemeglio pò Iſtocnih rusàzih Druxbu Yeſuſſovu s'tolicçcimi Reſidençiami, i Kollegij, od gnegà vlàdanimi s'privelikkom vlàſti, prikoriſnimi naciunij, i ſfetimi

Kon-

Konſtituçionimi , i narèdbami .

Od Slavvæ S. Saveria pò ſmarti .
Pog. XXI.

PRoduìxiſceſe dò ſmarti , à daglie ne proydoſce trudi , xaloſti , i nevogliæ ovoga Sfeça Boxyega : Sfè , ſcſtòye slidilo , niye bijlo druggo , neggo plata neizgovorivvih caſtij, nà zèmgli, à nà ncbeſich krunna od vickuviecnæ slavvæ , od koyæſu tutàko bijla ſfièt la ſfidocanſtva, i zamierna cudesà : nàyprie ù gnegòvvu iſtomu tielu, i ù ſtvàrich, koyæſe gnemu koyicmgo d nacinnom priſtòvahu ; à pàke ù ſfakovàrſnoy cegliadi pò ſfòy Indij; poslie pò Euròpi , ù Portugallu , ù Spagni , ù Frànçi , ù Itàliyi , i pò oſtàlieh ſtrànah od ſfieta , cudecchiſe ſfi koliççi .

Cudesà ſmartù tielu francèſa .

Nàyprie dakè tutàko ù màrtvu tielu dogodiſceſe pèt zamiernieh cudèſà , primglienich, iutvàrdyenieh ,

nieh, parvo od liepotæ; druggo od ſfakdagnega miriſſa, tretye od neoſqvàrgnenya; cetværto, oſtà mèſoputno, i punno ſokka, prem dà bijſce bijlo ukoppano ù klakku, i yàpnu xijvomu vechie miſſèçà, zà izvàditi mu koſtij bez putti: i pèto nàydeſe punno kærvi oko ſceſnàeſte miesſèçà pò ſmarti, kadà gneka xenà odrèzavſcimu yedàn pærſt, izijde iz rannæ vrùchia, i xijva kærv: i ſfè tò buducchi çielo tielo, s'neizvadyeniemi çrieviemi, illi innimi unutargniemi, koyà laſnò ſaggniyu, i ſctetteſe.

Bijlaſu yoſcter mallo magna cudeſſà. Vidyena i okò haglinna, koyæ niſcta neſctetenæ od iſtoga klakka, oſtaſſce takòyer netèghnutæ, i neoçqvargnenæ. Cudesà pàk, koyàſe zgodiſſce tèghnutyem od tiela, bijlaſu ne izrekglivva. Drievo koyèga dòneſe iz Sançiàna, nasùkaſe pò ſred Ocèana nà mærkìntæ, illi grebene; i vechie bijſce izgubgliena ſfà uzdànça od

po-

pomocchi naràvnæ, proçiegnen-
yem, dà drievo immaſce ondì o-
ſtatti, illiſe vallovienni raztvoritti.
Tadàſe sfi koliççi obràtiſce k'tielu
sfètomu, zà caſtittiga, i upieſſce
imme Francèskovo; i etto cuddo;
tutàko drièvo ſamo pò sebì podì-
ghnuſe bez niyednæſctetræ. Stvàr,
koyù cetirri golemmi, i vriedni
pilotti sfidociſſce, dàſe nemog-
gaſce zgoditti nacinnom niyed-
niem naràvniem pò onich pucci-
nah mòrskieh; erèſe immayu drie-
va ù taççieh poghibilieh nàyma-
gne nà kòygod ſtràni razbivſci
raztvoritti. Pò ſmarti S. Francè-
ska oſtà Sanciàn Otòk, gdì on
umrie, oslobodyen od uſionoga
vietra Tiſòna immenom, koyiga
sfeyer uſionoſti sfoyòm muccaſce.
Viſto vrieme òtvorife pùt, Portu-
ghèſom ù Cìnu, i bijgnim dopù-
ſctenò, dà uzmoggu slobodno
slàziti ù Kantòn, parvi pòrat, i
gràd od Cinæ: ſctò sfak' proçie-
nie, pò milloſti od Sfèça radi gne-

gov-

govvieh doſtòyanſtvà , dilivſci-
ſetielo gnegovvo od onèzieh
kràinà .

Doſcàdſci pak ùMalakku, i prim-
glieno tielo , kakonò od Sfèça,
oslobodie tutàko od kùxnæ nè-
mocchi onij gràd , koyi zà velè
miesèçà od gnæbio bijſce mor-
ren . Odovle poneſſenò ù Gòu,
gdìmu Gñ Boog naſc bijſce na-
mijnio gnegov ſtan , bij primglie-
no s'opchienniem od ſfega gràda
ſpròvodom , illi proceſſioni , po-
cànſi od Arhipiskupa , i Viceretta
dò naynixega puka . I ovdì velè
barzo pocèſce cudesà , nè sàmo
iz tiela ſfètoga , neggo i izgnegov-
vieh mocchij , prilika , i haglinnà;
kraliſca , kruniça , medàgliça ,
çvietya , illi innieh ſtvàrij , koyæ-
ga bijhù tèghnulæ .

Mnozzi donoſſcahu prid ſfèto
tielo primnoggh æ varſtæ od ne-
mocnijkà neozdravglivvieh, koyi
oſtàyahu zdravvi: meyu oſtàliemi
Goſpoyà Ivanna od Fonſckæ dò-

ncſc

nese yednoga dieticchka sùha ù nogàh, koyæ immasce tolikko usšàhlæ, dà nebiihu obbæ dvij debgliæ od pærsta; i dosp̀ivsci zaviette, koye bijsce ucinilla, ostà dictichiak izværsno zdrav. Drugga xenà primie mallo gnegovvieh kòsà, koyæ ù bòxak stàvglienæ, i nà nemocchnìeke postàvglienæ, ozdravgliahu ih. Yedàn diekak od pàsa immasce Gospoyà Maria Serra; i slobodnocijni, dà rodij yednà, koyà mràsce; i seddam missèçà poslie istomu dietiechku, komu (radi nemocchij vechie bijsce nà smarti) vràtiezdràvye. I opet nà kon gnekoliko vriemena Sfetaç nemocchna ozdravvie. Opet tèghnuvsci druggu nemocchniççu, koyà radyasce, od bolhestij veliççich oslobodie. I ù razlikka vriemenà postàvglien nà dva dietiecchka sfà kolikka scèscava, illi osàpnicava, stràna onà sàma ostàyasce cista, koyubi sfetì pàsaç tèghnuo.

Dietichku sù-hæ nogghæ nxijvisce.

Pà-ac gne-ov Od cè'ca oz ravgl a, mnoz. ich.

V'isto

V'iſto vrieme pò druzzieh mieſtieh cignàhuſe cudesà mnogga Prilikkami Sfètoga Savèria. V'gnèkoy çarqvi od Travankorskoga Kraglièſtva dvanàeſte mirà dalckò od morra, bij ſtàvgliena yednà pò gnegovvoy ſmarti, od koyæſe zgodiſce mnogga cudesà od ſfakkæ varſtæ, yoſcter i nà iſtieh xìvinàh pogànskieh, koyieh onij gliùdij dovòyahu k'çarqvi gnegovvæ Prilikkæ, koyàſe zà tò zvàſce çarqva od Sfèça: i ovdi ucinivſci za vict, illi innakoſe priporùcivſci, od vòyahu ih domàſaſma zdravvieh. Nemògucchi tò tarpitti druzzi poganni, napunniſce zà rùg od Sfèça gneki dàn ſlavnijyi kandiellæ, koyæ goràhu prid Sfèçem, ciſtæ ſamæ vodæ. Alli Gñ Boog obràti gnih zlobbu ù vechiu ſlavvu ſfoyù, i ſfòga ſfèça; erè s'veliççiem zacùdyenyem goràhu yoſcter kandiellæ, biſtriyæ, i ſfietgliæ, neggo goràhu s'ulyem, Dakè poznàvſci ſſi koliççi cuddo,

Voda gorij ù Kandiellah.

do, i kuppecchise innokupno; rekosssce Karstyanni drnzzziem pogannom, dà uliyu druggu voddu novvu, koyi, ulivayucchi, i promignùyucchi vechiekràt novvi stijgn, viddisce vazda isto cuddo, dàse dogàyasce, s'obràchienyem od mnozzieh gnih, kakonose nahoddi ù pijsmieh, illi processieh od Gòæ, i od Kocìna, i kàxenam ù sfòmu razgovoru Prisfietli Kardinao od Mònta.

Slijpac prima vijd.

Prid istom Prilikkom vràtise vid od ociyu gnekomu Malabàrçu, koyiga bijsce izgubio plànutyem od oggnà iznenàdkæ ù obraz, kadà on pripràvgliasce pràh, zà xècchiga nà dàn sfetàcni od çærqvæ. Ovij zà velè godisctà ostà sliep zgoddom recennom, i yednià nocch ù snì reccemu Sfetaç, dà poyde k'gnegovvoy Priliççi; Bij od druzzieh povedèn, i prid gnom izværsno primie vijd.

1 Vlyce isto od Kandielà bijsce cud-

no-

novato yoſcter, Yedàn paralitik, klìnitli pomàzavſciſe ulyem od gnih, i prikrixivſci ſe, oſtà zdrav. Francesko Peremalaç yoſcter pogànin, rekſcimu ù ſnì Sfètaç, dà pòyde k'iſtoy Priliççi, i pomazavſciſe ulyem od onèzieh kandielà, oſtà ciſt od gubbæ, kòm bijſce vas poghardyen. Francèska Rebella, muccena od ſærcannieh bolleſtij, i otvorenyem od kærvi neozdravglivviem, pomazzaſe ulyem yednæ Kandiellæ, koyà bijſce prid yednòm prilikkom ù Koulànu, i tutàko oſtà zdravva.

Vlyem od kandicia gubavac oz dravvi.

Luçìa od Vilànçæ Cinèska od 100. ſtò godiſcià, kakono pijſce Prisfietli Kardenao od Monta, immaſce yednù medàgliçu s'prilikkom od Sfèça, kòmiu, i vodom, gdibi onà bijla, ucìgnenà mnogga cudesà. Meyu oſtàliemi ozdravvi Konsàlvo Rodrighveç, od kànkara neozdravglivva, koyiga vechie izgrizaſce oko ſarça.

Medaglicom ozdravglayù, i vodom.

Emanuele Rodrighveç oz-

drav-

dravvi od otvòrenya, i od nògà rannavieh.

Maria Diaç sliepa, i klinita ſteçce i vid, i ſnàgu.

Yoſćter yedniem Marſtom, nà komu bijſcc, i prilikka Savèrieva caſſom ozdraviſce dva od otvòrenya; à yedan od sliepochiæ. I ovà, i inna takka cudesà dogàyahuſe illi tèghuutyem od tiela, illi od onèzieh ſtvarij, koyæbinu bijlæ prilicnæ, illibiga bijlæ tèghnulæ illibi bijlæ drugghiem nacinnom odrèzanæ od gnegà.

A cudesà, koyàſe dogàyahu nà onèzieh, koyi, nemòggucchi, priſtùpiti k'tielu sfètomu, ni imatti dielak od mocchij gnegovvieh, zazijvahuga molitvami, i zavietij, bijhu ù vechiemu bròyu, i veòma vechia, ocittuyucchiſe sfèyer vechie kreppoſt sfèceva, ozdràvglienyem od sfakovàrſnieh nemocchij, yoſćter i oxivglienyem od iſtieh martàçà.

Yednà Pogànka cuvſci cudesà

sfè-

sſèceva, i dà primnoggħæ neplòd-
nicæ molìvſci gnègà, bijhu rodil-
læ, zaviettomſe gnemu priporù-
cie, i on càs bij plodna.

Neplod-
na ſogan
ka bij za
viettom
plodna.

Yedàn coviek prìmivſci yedân podpis od gnegovvæ rùkæ, gnom primi on, i xenàmu iſtu plòdnoſt. Ovoſeye iſto zgodillo ù Rijmu mnozziem; erè, priporùcivſciſe Sſèçu, tutàkoſù prìmillæ milloſt od zacètya. A yednà ù Primoryu od Peskariæ, koya poslie neplòd-noſti bijſce zacèla, i rodilla pò za-victtu ucìgnenomu Sſèçu, buduc-chi nepomna, zà iſpùnitiga, mallo-yoy nebi uzzet plò d; erè razbolìv-ſciſe, vechie ſtàſce nà ſmarti. Da-kè onà opomènuvſciſe od grieho-tæ, iſpùnivſci zàviet, tutàko ſijn zacet i rodyèn cudnovato, cud-dom i ozdravvie.

Pricudnovatæſu bijlæ zgoddæ od oxivglienich mærtàçà; navlaſc od dieçæ: Vmricyedàn dietichiak nà Travankòru od oggniçæ, i od bolleſti ſærcannæ; roditteġli poy-

Mærci o-
xivglieni

doſce

doſce k'Sfèçu, i uciniviſci zaviet od velickæ lemòſinæ çarqvi od Kotattæ, gdi bijſce onà Prilikka proglàſſena, caſſom diete oxijvie, i zdravo, i veſſelo s'Oçèm poyde ù çarqvu zà iſpunniti zaviet.

Yednà xenà roddie martvù dievòyciçu: oſtà xalloſna i onà, i radignæ oſtàlæ sfæ, koyæ s'gnom bijhu; ſpomènuſceſe od Sfèça; i onà ucciniezaviet; à dievòyciçà uskàrſnù. Oſven ovèzieh, mnoggaſu drugga dieciççа uskàrſnulla, kakoye upijſano ù recennieh proceſſieh, pò ſmarti Sfècevoy.

Priloximmo k'oviem ozdravglienye yednòga, koyi, bivſcimu uzràsla yednà nà glàvi gukka vechia od iſtæ glàvæ; bijſce vechie nà ſmarti, dà izdàhne; i zazvàn nà pomocch Sfètaç zaviettom, oſtà osloboyen on od ſmarti, i od gukkæ.

Drugghi vechie coviek od dobba, dovedèn vechie na nàpokogni càs oggniçom kuixnom, ſmùtgnami

gnami yoſcter, koyæ kàzahu muc cenye od hudòbà, bij oslobodyen ù yedàn càs od ſmarti, od oggniçæ, i od vraggovà, uciniviſci zaviet.

Yedàn coviek oſtàviviſci xenù ù kucchi, gdì mràſce, pòyde k'ottàru Sfècevu, i uccinie zaviet; i, vràtiviſciſe domà, nàyde xenù zdravvu.

Radi ovieh, i innieh cudnovatieh cudèsà zgoddiſe zamierno pokrènutye ù ſarçieh od Indiànà ſfakkovarſnieh nà poſctovanye od Sfètoga Savèria. Biskupi, i oſtàli çarqvenni gliùdi pripovidahu privelikkæ pòhvalæ prid pukom; ſtàvgliahu prilikkæ gnegovvæ nà mieſtieh opchiennieh; oni ih iſti nà ſebì noſſcahu ſfèyer bogogliubno; I akono od ſebè ſfidocij Gñ Kriſtofor Arhibiskup od Gòæ, i Primàt od Indià: ſfak xegliàſce od gnegà imatti koyæ god mocchi, i kadà druggo nemoggahu, naſtòyahu, uzèti praha od groba.

Poganni (itvar necuvenà) gne muſe priporucèvahu, cignàhu zaviette ; putòvahu k'çarqvam gnegovviem, illi gdì bijhu gnegovvæ Prilikkæ.

Cùvſci Kragl od Travankòra glaſſove od toliççieh cudèsà, koyàſe dogàyahu ù çarqvi recennoy zvànoy, od Sfèça, obogattiyu on iſti dohodkom obilniem. Pacekſe nà tò dòyde, dà bivſci nevìerni Poganni yednòm izìſcli nà porùſſcenye od onieh kràinà; uxeggoſce dvanàes çàrkavà çiechia marzochiæ nà k arſtyanne ; doſcadſci nà onù, gdì bijſce Prilikka Sfèceva ne sàmoyu netèghnuſce; pacckyu poſctovaſſce, priporucivſciſe Sfèçu.

Oyæ cudnovatæ ſtvàri ſfæ cuvſciſe ù Portugallu, pijſa slàvni Kragl Dum Ivan Tretyi poſſobitæ kgnigghæ nà ovil Sfarhu Francèsku Barettu ſfòmu Vicerettu od Indià, dà, (cùyuççhiſe pò Euròpi, kako S.Savèrio bijſce umro, i cignàſce

to-

tolikkæ milloſti, oneziem, koyi-biga molilli) hotiaſce, imatti pod-punno uzaznànye od gnegovieh kreppoſtij, ì od cudèsà; zà iſpro-ſitti ù Rijmu Kànonizaçiòn. Ta-kòmu zapovìedaſce, dà ne pro-ſtij niyednoy pòmgni, ni potrà-chieuyu; i dà kolikko prie, uci-civſci doſtòynæ pòmgnæ, pòſcglie Pijſma, illi Proceſſe Informative od xivotà, ſmarti, i cudèsà Sfècevieh. Radi koyieh kgnìgà Vicerèt, dogovorìvſciſe s'Arhibiskupom od Gòæ, narèdìſce innokupno, daſe ucinè iziskovànya, illi informaçiòni, kakoſe uzdarxi ù Proceſſieh gorurecennieh, koyà ſu sfà od Rotæ Rimskæ prìmglie-na, i pohvàgliena zà iſtinita, illi autentika.

Proſcàdſci gnekko vrieme, i uzmnàxayucchiſe sfèyer vechie slàvni glas od ovoga Sfèça, i pro-ſtìrucchiſe pò sfòy Euròpi, Itàlij, Frànçi, Spagni, Germanij, i Polònij, Papa Pàvao Pèti hottie,

dàse nàstoyi nà Kakonizaçiòn, i doklèse nà tò nàstoyi, Sfètomu Savèriu, darovà prezimme od Blàxena, i dopustie Officio, Missu, i opchiennu Sfetkòvinu ù çarqvah od Rèda nasscæ Druxbæ YESVSSOVÆ. Od cessa odletivsci glàs ù Portugào; i poslie ù Indiæ, ù ona ista vriemenà bijlasu ucignenà mnogga cudesà od Sfèça, takò pò Indiah, kako i pò innieh strànah: i uzmnòxise sfudà zamierno posctouànye od gnègà, Sfetkùyucchise s' neizbròyniem mnosctvom gnegovva Sfetkòvina nà dvà Decembra miesseça; koyà yosc vechia bij ù Rijmu, kadà-bij donesenà cudnovata Ruka gnegovva: od koyæchiu samo yednò cuddo ovdì upijsati, kakono zamierniye; erèse ù gnemu uzdarxi spassenye od mnozzieh.

Bijscese dililo yednò drievo, illi Karavella iz India pùt Portugalla, nà kòmuse nòscasce meyu ostàlæ mocchi ova Ruka slàvno-

ga

ga Sfèça , poslàna od Otaçà iz Gòæ Oçù Starieſcini Generàlu od Reda ù Rijm , gdiſe ſadà hràni , i poscſtuïye. Pò ſrèd pùta skocci ſilla od viettarà tolikko uſiona ixeſtokka , dà , pridobìvſci caſſom sfù ſnàgu , i od marnàrà hitroſt , sfiſepoznaſſce izgùbglieni. Erè nahoddecchiſe ceſtokràt pò onieh neizmìrnieh morrieh drieva , prem dà privelicka , nà poghibilieh od razbiènya , kadgodirſe podighne xeſtokka uſionoſtot viettarà ovaççieh : pomisli sfàk , koyù uzdànçu moggaſce imatti yednò drièvçæ mallahno , nahoddecchiſe pò ſrèd vallòvà neizmìrnieh meyu Tifònimi , i usìoniemi vietriemi . Izgubìvſci dakè sfù uzdànçu od pomocchi gliùçkæ , illi naràvnæ , ſpomènuſceſe pùtniçi pò ſebi od sfètæ Rùkæ , koyù ſobòm noſſcahu , moliſſce Oçà , koyìyu cùvaſce , dàbiyu iznio nà dvòr : Izneſeyu on ; tutàko klèknuſce sfi koliççi prid

gnòm , prossecchi millosardye od Gña Bogga ; cudna stvàr : cassom pristàssce usionì vietri, i vallovi zacudyenyem od sfakkoga tolikko vecchiem , kolikko bijsce stvar odvechie novva , dà yednà Karavella moggasce odolieti tolikko xestoççiem usiònostiema od vietarà , i od vallovà , kolikkæ sfèyer bijsce podnijla , yèdrecchi pò onieh morrieh .

V'Gòi , doscàdsci glàs od Blaxènstva, kadàse s'veliççiem vessèlyem nòscasce tielo Sfètoga Oçà iz çarqvæ Sfètoga Pàvla, ù druggu immenom od YESVSSA, obbæ dvij nasscega Rèda , dogodisscese pò pùtu , sfud kud prohoyasce cudèsà od razliççieh varstà à navlasc bij yednòmu sliepçu vrachien vijd ; i tri zamierno magagnani prid ociyu od sfakkoga òstasssce zdravvi .

Dospìvscise ù tò sfæ narèdbæ Kanonikæ ù Rijmu pò obicàyi çarqvennoy , kakose imma zà to-

lickò

licko diello, Sfèti Otàç Pàpa Gargur Petnaèſti, razmislivſci sfâ cudnovata cudesà gorurecènna, proçienivſci pòmgnu ne obicàynu ucìgnenù od mijnutieh Kràglievà od Portugalla; i yoſc vechie proceſſe ucìgnene narèdbom od Sfètoga Priſtòlya Apòſtoskoga, i potvàrdyenye od Rotæ Rìmskæ; i zaèdno naſtoyanye, i bogogliùbnæ molbæ Slàvnoga Imperatura Ferdinanda, od Kràglievà, i od sfæ nàyvechiæ Goſpodæ Karſtyànskæ; i proſſenye opchienno od sfieh çarkavà, i Biskupà od Iſtocnieh Indià, koyi, skupglieni nà yedàn Zbor Naròdski, parvu ſtvar koyù odlùciſce, bij, dà proſſe od Gnegovvæ Sfètignæ, Kanonizaçiòn ovoga Sfèça: Nàyposlie poznàvſci, dà od sfieh bogogliùbnieh Karſtyànà Savèrio bijſce zvàn pò sfòy Indiyi, pò Yapònu, i pò Cìni, Apòſtol, i toliççiemi naciinniemi bijſce, kako Sfètaç poſctovàn, i caſten ù çarqvah, ù Pri-

likkah , ù mocchieh, zaviettiemi, i mòlbami;sàm pò sebì Sfèti Otàç Papa Gargur XV. ganùse , i hottiga, nàybarxe Kanonizatti , zayedno s'Oçèm gnegoviem Duhòvniem Sfètiem Ignàçiem : sadruxùyucchi s'prisfètiem Mescrom , Prisfètoga takòyer Vcenijka : kakonoyc ucinìo s'opchienniem vesèlyem od sfakkoga nà dvanàes Màrca , dàn sfecanni Sfètoga Gargura Papæ Velikoga . V'ovij dàn Franceèsko Savèrio , zvàn prie od sfieh bogogliubnieh Karstyànà Apòstol od Istokka, zà takka prìmglien, i potvardyen od Sfètoga Skuppa od çærqvennieh Obicàyi , s'tezziem prezimmenom pohvàglien ù opchiennomu Konciftoru Gnegovvæ Sfètignæ, bij od Privelikoga Oçà Papæ Gargura Petnadestoga proglàsen Sfètaç , kanonizan , i kako takki boggliubno od Gnegà moglien ; nekà zayedno sà sfiemi ostàliemi Sfètiemi molli zà nas Gña Bogga,

dà

dà buddemo ucigneni doſtòyni obechiànyà Isùkarſtovieh , koyi Isùkarſt s'Oçèm , i s'Duhom Sfetiem Boog caſtijſe ù caſtieh od Sfetaçà gnegovvieh , koyichiè s'gnim kraglievatti ù viekeviecne nà nebeſieh .

Alli zà iſto propùſtiti ne moggu ovdi nà sfarſi , (zà zaglàviti stà goru recenna cudesà, koyàſu naymagni dio od primnozih zamirnih) ono cudnovato , i priveſello dillo S. Apoſtola Franceska ù Napoli Gradu plemenitomu od Italiæ nà 3. Genara ucigneno ù 1634. bivſciſe pò mnozih ſtrànah od Sfijta s'velikkom slavvom Sfecevom yur proglàſilo .

Otaç Marcello Maſtrilli od Drùxbæ YESVSSOVÆ , imayucchi pomgnu od plemenitæ ſpravvæ , i vreſſa , koyàſe cignahu ù polacci Vicerettovoy , zà proslavviti Priciſto Zacètye Neoçqvargnenæ , i bez Iſtocnoga grijha zacètæ Diviççæ Bogorodiçæ ; ochiùti ovij .

dà s'mista visokà trideſſet pedaglia ù prav varh yednæ ſtrànæ od vèzij padde yedàn mlat, illi magliç gvozdenni, koyi otèzaſce dvij litræ, illi libriçæ: radi koga udòrça i on padde nà tlè, izlivayucchi izrannæ velikku kærv. Zà vele dànà bij on lijcen s'uzdànçom od ozdràvglienya: alli etto ù dvadesèti, i yedàn dan zlèd, koyà ù nutra bieſce uzrasla, nedàvſci nà dvoru niyednoga zlamènya, ukàza s'bolèſtimi ſmartnimi ſgarcenya od xijlà, od ukoripglienoſtij, i od zatvorenya od garla yeſtoyskam, i pichiam, dà ona ranna biaſce ne izlicivva. Slijdecchi recennæ bolezni s'veliççimi bolleſtij, dovedeſe dobri Marcello nà konaçsfoga xivotà: zà sfè dà ne gubgliàſce on nzdànçu, dà imaſce bitti pomòxen od Boga pò pomòglienyu Sfètoga Franceska Saverià. Molli dakle on (ù drugghi dan Genàra mieſſeça) Oça Karla Sangra Provinciala, dàbimu do-

pu-

puſtio; ucinitti ocitto zavittovanye, dà chie iſprositti poslànye tì Indiæ, Kadmu Gñ Boog budde vràtiti zdràvye: i tim nacinnom zacce, i uccini xudvenni zavit. Vzze tì oni iſti veccer Nayposledgne Pomazanye; yèreſe neuzdaſſce, podattimu Tijlo Iſukarſtovo nà pùtnicku, illi Prisfeti Viatik. Bijſcebo ſtào ceter dnevvi, ne moggucchì proxdrìti, ni çiglu kapgliçu od proçidyena ſokka. Oxàloſtiviſe nemocchnik od ovega neuzmòxenya; i imayucchi privelicku xegliu, ne dijlitiſe iz ovega xivotà, bez uzètya od kruhha Angelskoga; upijta yedan vadar, illi Prilkkiu S. Franceska Savetia, komuſe ſarcanimi molbami priporùci, dàbimu iſprosio od sfoga Goſpodinna recennu miloſt, zà uzèti sfèto Tijlo, i Viatik: ter priſlonie nà tu sfarhu k'garlu sfomu yednù Reliqviu od mocchij S. Saveria, koyu immaſce. Zà pogoditti paka millomu hotìnyu ne-

mocchnikovu ; i zà dillovati ù ſtvàri od tolickæ ſçienæ slobodno , kuſſcaſcemu podatti , dàbi mogao , proxdriti yednù partikulu neposfèchienu ; koyu on vele lafnò uzze , i proxdrie ; i zà gnom poppi nikolikò kapgliça proçidyenoga ſokka . Vzdaſſceſe tada Oççi Duhovni , pricèſtitiga Viatikom , kakono on veoma ſarcano xegliàſce ; Neoblahſca niſctar zledna nemocch zà Sfetim Priceſtenyem : pacek , uzobilovavſci ſook zledni , i pomagnkàyucchimu ſnàga , (koyàſe nemògaſce pokripiti) okoloſtoyecchi Oççi , bogomillimi beſidami , i molitvami naſtoyahu , pomàgati bratta sfoga ù onomu nàyposledgnemu poſcàſtyu . Stoyècchi dakle Otaç Marcello s'cekanyem od blixgnæ ſmarti , darxecchi sfikoliççi zà ſtanovitto , dàmu ne oſtayahu dvij urræ od xivotà . Zacù on tadà dvakrat zazvanye , Marcello : govorenye od okoloſtoyèc-

chih

chih nè damu , dà uzcuye dobrò gláſa; i od koyæ ſtrànæ grediaſce : zà tò zlamenovavſci okoloſtoyecchima , dàbi umuknuli : zacù opeta zazvanye Marcello , Marcello : i ſtavivſciſe , dà glas dohoyaſce s'lijvæ ſtranæ od poſtegliæ , gdi biaſce Prilikka S. Saveria : onij , koyiſe nemogaſce vechie krènuti , s'velikkomíe hitnoſti obràti , i uzrie ondì kod ſebè clovikka sà ſćtàpom ù rùçi putnickim , pripodobna ù oſtàlomu Priliççi onòy , koyu imaſce od Sfèça : zà sfè, dà ovij clovik kàzafce vechie ve ſeglie ù obrazzu , i pùt bigliu , i xiviyu ; koyi pocce s'gnim govoritti ovakko: Dobròti bijlo ſćtoſe cinij?Hochieſcli umriti, illi poycchi ù Indìu ? Odgovori Otaç Màrcello , dà on ne hotiafce inno, neggo onò ſćtò Boggu biafce ugodniye . Yurve, priloxie Sfetaç , ne ſpomegnùyeſcſe tij od zavieta , kogaſi ſinocch s'dopuſćtenyem od vaſſcega Provinciala uci-

nio,

nio, zà poycchi ù Indiu, akòbiti Boog podao xivòt? I odgovòrivſci on, dàgaſe dobrò ſpomìnaſce: Sfetaç recce: Reçì sà mnom veſſelo. Otàç izgovàraſce rijc pò rijc ſćtòmu s'velikkom tihoſtyu Sfetaç govoraſce, ponoſci blagoſtivvo, akò nebi dobro zacuo nemocchnik koyùgod rijc. Okoloſtoyecchi ſnebivahuſe, gledayucchi nemocchnika, kakono izvan ſebè; ter dàſe razgovàraſce, mgnahu onì, s'nikkim ne vidyenim od gnih. Zà tòſe primaknuſſce blixe, zà ſliſcati razabrano rijci, koyæ O. Marcello govoraſce, i bijlæſu slidèchiæ:

Sfemogucchi viekuviecni Boxe, Yà Marcello Maſtrilli, zà sfe dà odasfuda prinedoſtoyan boxyega tvoga lijça; uzdàyucchiſe niſćta ne magne ù pomilovanye, i miloſardye tvoyè neizmirno, i porinut zà tebbi slùxiti xegliom, zavituyem (prid Prisfètom Diviççom Mariom, i prid tobom S. Occe

Fran-

Francesko Saverio, i dvorom ne-
beskim sfimkoliççim) boxan-
ſtvennomu Velicanſtvu tvomu,
Vboſctvo, Ciſtochiù, i Posluh
vikovitti ù Druxbi Yeſuſſovoy;
ter nayvlaſtìto Apoſtosko posla-
nye Indick, koyeſamſe i yucera
takoyer zavitovao prid moyim
O. Provincialom. Iobechiavam,
dàchiu yà ùiſtu Druxbu uliſti, dà ù
gnoy xivòt vikkovitto provod-
dim, sfakka razumiyucchi pò Kon-
ſtituçionih iſtæ Druxbæ, i pò Na-
redbah ucignenih od S. Oçà Fran-
ceska Saveria varh Indickæ ſprav-
væ. Od tvoyæ dake privelickæ
dobrotæ, i blagoſti zà Iſukar-
ſtovu karv, i zà doſtoyanſtva
S. O. Franceska Saveria proſſim
priklonito, dà ovo posfetilliſcte,
i zavit prinedoſtòyno od mene
ucigneni nà vogn od sladoſti pri-
miti doſtoyiſcſe : i kakonoſi po-
dijlio, zà ovò poxelitti, poklo-
nitti, i zavittovati : takò yoſcter
zà iſpunuiti, i karv çiecch tvoyæ

gliu-

gliubàvi prolitti , miloſt obilnu podijliſc .

Doſpivſci sfê ovò , recce S. Saverio s'priveſſelim obrazom Marcellu , dà yur bijſce zdrav , i dà vrati doſtoynæ hvàlæ zà tolikko zamirno dobrocinſtvo Gñu naſſcemu Iſukarſtu , i ù zlamen od poſctovanya , dàmu çelunne rannæ : ſctò on tutàko uccini , imayucchi uzàſe Prisfêto Propètye . Tadàga Sfetaç opeta upijta ; yedà imaſce koyugod od gnegovvih Mocchij ? Odgovori , dà imaſce : i dvighnuvſciyu s'pod tughdillæ , illi glavniçæ , ukazamuyu : nà tò priloxie , dà yu dragu darxij : pakga upitavſci , yedà imaſce ù Reliqviariu Sfetoga dærva od Krijxa ; naredimu , dàga prislonni nà mijſto uvridyeno ; i onga tùdye poſtavvi nà vèz ragneni : alli Sfetaç sfòyom rukom ukàzamu , dàga prislonni od zàda k'glavi , gdino biaſce chiùtio privelicku bolleſt yoſc od pocètka : ter kadà darxaſce Re-

li-

liqviariy nà recennoy ſtràni, hottie Sfetaç, dà recè slidèchiæ rijci: Zdravvo dærvò od Krijxa, zdravv Krijxu privridni, menè tebi sfega poklagnam ù vijke: i mollim prikloniro, dà miloſt, zà prolitti radi tebè kærv koyù Apoſtol od Indià Francesko Saveriy nà kon tolikko podneſenih trùdà niye mogao ſtecchi, menni, zà sfè dà neſtòynomu podijliſc.

Nàyposli, zà izvarſcenye od zavitta, i nekabi mogao slobodniye slidiri Bogga, kammoga zvàſce, hotti Sfetaç, dà priloxi slidèchiæ rijci: Odrijcemſe roditteglià, moyæ Kuchiæ, priatèglià, Italiæ, i sfijh, koyàbimi mogla uçknitti Indicko Poslànye: i menè sfegà pridàyem nà pòmocch, i ſpaſenye od duſcà kod Indiànà, paſed S. Oçèm Franceskom moyim, moyim. Nà sfarſi s'obrazom ſmiyècchim, i veſſelim reccemu, dà ponavglia sfaki dàn ove cijne.

Terù iſto dobba, i càs otijde

Sfè-

Sfetaç ; i otijde tauoyer zlèd , i ſmart : i niyednoſe vecch ne[illegible]ldi nà gnemu obigliexe , ni zlaſtenye od minutæ nemocchi ; neggo ſami povòyi , koyimi biaſce povita glava , oſtavſci on izva[illegible]no zdrav. V iſto dobba Marcello o[illegible]ij , koyi nemogaſcc proxdriu mallo priye nì ſook proçidyeni, blagovà ſfakkoyaku yetoysku bez truda, yoſcter ikruhha tvarda. Povratiſe, priporucitiſe Sfeçu , trikrat rekſci : Ora pro nobis : Molì zà nàs S. Occe Francèsko, nekàſe ucinimo doſtoyni obechianyà tvoyih. Vſtà s'poſtegliæ , nechiùtecchi s'niyednæ ſtrànæ bolleſti . Rekoſſce s'gnim mnozì Oçì , i Bratya ondi skupglieni , *Te Deum Laudamus* : Tebe Bogga hvàlimo : i oſt : nà zahvaglienye miloſti primglienæ.

Vpijſa on ſfoyom rukom ſvì kolikku zgoddu od cudda ovoga: i ù yutro slidèchie ù opchiennoy-çærqvi recce Miſſu , zacudyenyem opchienskim odasfijh. Yeſt

pak

pak O. Marcello iſpunnio yur za-
it, [illegible]daſe nahoddi ù Indij Iſtoc-
no}, bivſci sfuda pò pùtih, i pò
Gradovih, kud prohodyaſce, ovu
miloſt primglienu od S. Francèſ-
ka Saveria pripo[illegible]idao.

Ovè[illegible]ovàſam hotio, skup-
piti, i upiſat od Xivotà, i cudèsà
ovoga velikoga Apoſtola od
India iz primglienih Iſtoria,
i iz procèsa ucignenih ra-
di gnegovvæ Kononi-
zaçioni nà slavvu
Boxyu, i koriſt
naſſcu.

SFARHA

SAVA I HVALA

GNV BOGGV.

PO-

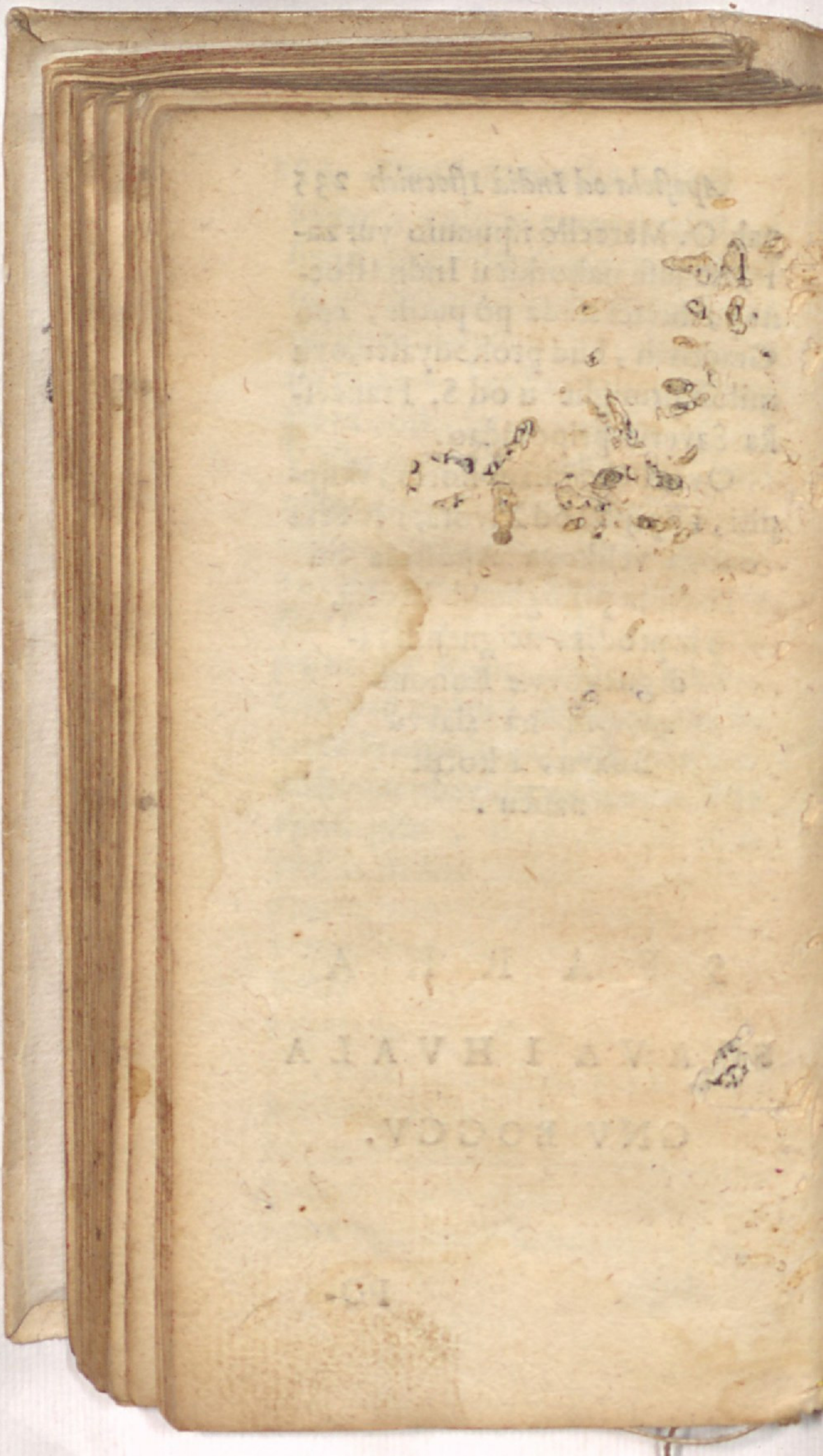

POMAGNKANYA OVAKO PONAPRAVVI.

Lit :. Rijeak : Pompravglienye .5 Vremeglitteoça.9,13 beliedecchne. 10. Vrilo.12.24. Boggà. 2 sfo. 14. 17. ostasse. 5. yednomu. 16. 26. vecerràs 18. 10. zà nastoyati. 18. 11. Iskargnieh. 21. 4. çvietye. 22. 5. dijgle. 24. 6. druxinna. 26. 26. Vcka. 3. 2. nekàbiſe 34. 2. pridobro. 5. 14. bez. 37. 5. ſpoznatti. 37. 16. privarnutya. 41. 3. ne. 47. 5. odyedri. 47. 12. niyedno. 55. 17. barzopoznan. 55. 18. poſctovan. 60. 7. pecalenya. 65. 25. Europèa 67. 1. poſſào. 71. 26. ſiemme 72. 24. tekùcchi. 73. 12. tekùcchi vechie. 75. 1. hie çarkavà. 75. 34. primnog. 81. 21. od Malakkæ protivila : 84. 4. nevridnu. 95. 10. koyumu 95. 16. zamierniem 101. 3. kazayu 102. 13. dake 102. 21. pomocch. 110. 16. pripovidati

ti. 111. 29. Ribanya. 112. 6.
gnima. 114. 13. Yarànu. 121.
udànu. 131. 35. do 1ola. 132. 3
matti. 131. 7. s'koyiemle. 13
31. pokoppan. 132. 8. nah.
hoddecchimu. 134. 4. pogànà.
136. 30. obr. vse. 3. 3. vef-
feli. 142. 1. i. 141. 1.
poghibiu. 145. 6. dan. 145. 6. ho-
yugod. 145. 8. kraliſç. 145. 21.
mallimi. 148. 5. zacud me. 148
29. prorokovanye. 1. 6. pro-
puſtiti 157. 32. dogay ceſe. 159.
9. zvatti. 160. 6. prezname. 160.
16. obkruxenya 160. 36. od ſfak-
koga odhoyahu. 161. 12. niye.
162. 30. nasliedovaſce. 163. 30.
Pàvao. 164. 25. drieva. 167. 3.
ſmètanieh. 172. 12. blagoſirelia-
yucchi ih. 175. 33. opchiàhu.
176. 10. i poxudu od. 179. 1.
zabavgliati. 180. 34. igov
chi. 181. 10. nekrènuvſciſe. 182.
36. proçiegnevaſce. 185. 10. ſfoyæ.
185. 33. vechie. 185. 36. tya nà
100. 25. od Biſnagà. 192. 31. do-

var-

-scivsci 234. 8. diella. 198.33.
sko. 208. 8. sctettæ. 215.
odpuçæ. 215. 6. gnim.
dar. 230. 7. ponovi-
kover.

F. Francesco
cia d
di do

S. Francesco Saverio morì nella
Provincia di ~~Macao~~, ~~che resta a~~
~~Mezzodì della~~ Provincia di Quatung

R II C-16°-21

21 dobil od
Frkina

gliubàvi prolitti , miloſt obilnu podijliſc .

Doſpivſci sfê ovò , recce S. Saverio s'priveſſelim obrazom Marcellu , dà yur bijſce zdrav , i dà vrati doſtoynæ hvàlæ zà tolikko zamirno dobrocinſtvo Gñu naſſcemu Iſukarſtu , i ù zlamen od poſctovanya , dàmu çelunne rannæ : ſctò on tutàko uccini , imayucchi uzàſe Prisfêto Propètye . Tadàga Sfetaç opeta upijta ; yedà imaſce koyugod od gnegovvih Mocchij? Odgovori , dà imaſce : i dvighnuvſciyu s'pod tughdillæ , illi glavniçæ , ukazamuyu : nà tò priloxie , dà yu dragu darxij : pakga upitavſci , yedà imaſce ù Reliqviariu Sfêtoga dærva od Krijxa ; naredimu , dàga prislonni nà mijſto uvridyeno ; i onga tùdye poſtavvi nà vèz ragneni : alli Sfetaç sfôyom rukom ukàzamu , dàga prislonni od zàda k'glavi , gdino biaſce chitìtio privelicku bolleſt yoſc od pocètka: ter kadà darxaſce Re-

li-

liqviariy nà recennoy ſtràni, hottie Sfetaç, dà recè slidèchiæ rijci: Zdravvo dærvò od Krijxa, zdrav Krijxu privridni, menè tebi sfega poklagnam ù vijke: i mollim priklonito, dà miloſt, zà prolitti radi tebè kærv, koyù Apoſtol od India Francesko Saveriy nà kon tolikko podneſenih trùdà niye mogao ſtecchi, menni, zà sfè dà neſtò ynomu podijliſc.

Nàyposli, zà izvarſcenye od zavitta, i nekabi mogao slobodniye sliditi Bogga, kammoga zvàſce, hotti Sfetaç, dà priloxi slidèchiæ rijci: Odrijcemſe roditteglià, moyæ Kuchiæi, priatèglià, Italiæ, i sfijh, koyàbimi mogla uçknitti Indicko Poslànye: i menè sfegà pridàyem nà pòmocch, i ſpatenye od duſcà kod Indiànà, prid S. Oçèm Franceskom moyim, moyim. Nà sfarſi s'obrazom ſmiyècchim, i veſſelim reccemu, dà ponavglia sfaki dàn ove cijne. Ter ù iſto dobba, i càs otijde

Sfe-

Sfètaç ; i otijde tauoyer zlèd , i ſmart : i niyednoſe vecch ne viddi nà gnemu obigliexe , ni zlamenye od minutæ nemocchi ; neggo ſami povòyi , koyimi biaſce povita glava , oſtavſci on izvarſho zdrav. V iſto dobba Marcello onij , kòyi nemogaſce proxdriti mallo priye nì ſook proçidyeni, blagovà ſfàkkoyaku yetoysku bez truda, yoſcter ikruhha tvarda. Povratiſe, priporucitiſe Sfeçu , trikrat rekſci : Ora pro nobis : Molì zà nàs S. Occe Francèsko, nekàſe ucinimo doſtoyni obechianyà tvoyih. Vſtà s'poſtegliæ , nechiùtecchi s'niyednæ ſtrànæ bolleſti . Rekoſſce s'gnim manozì Oçì , i Bratya ondi skupglieni , *Te Deum Laudamus* : Tebe Bogga hvàlimo : i oſt : nà zahvaglienye miloſti primglienæ.

Vpijſa on ſfoyom rukom ſfù kolikku zgoddu od cudda ovoga: i ù yutro slidèchie ù opchiennoy çærqvi recce Miſſu , zacudyenyem opchienskim odasfijh. Yeſt

pak

pak O. Marcello iſpunnio yur za-
it, i ſadàſe nahoddi ù Indij Iſtoc-
noy, bivſci sfuda pò pùtih, i pò
Gradovih, kud prohodyaſce, ovu
miloſt primglienu od S. Francèſ-
ka Saveria pripovídao.

Ovàſu, koyàſam hotio, skup-
piti, i upijſati od Xivotà, i cudèsà
ovoga velikoga Apoſtola od
India iz primglienih Iſtoria,
i iz procèsa ucignenih ra-
dignegovvæ Kononi-
zaçioni nà slavvu
Boxyu, i koriſt
naſſcu.

SFARHA
SLAVA I HVALA
GNV BOGGV.

PO-

POMAGNKANYA OVAKO PONAPRAVVI.

LIst : Rijzak : Pompravglienye. 8. 5. Vtemeglitteoça. 9, 13 ,beſiedecchiſe. 10. 6. Krijlo. 12. 24. Bogga. 12. 25. ſfóyiemi. 14. 17. oſtaſſce. 15. 2. yednomu. 16. 26. veceràs 18. 10. zà naſtoyati. 18. 11. Iskargnieh. 21. 4. çvietye. 22. 5. dijliſe. 24. 6. druxinna. 26. 26. Vekaru 31. 2. nekàbiſe 34. 2. prédobro. 35. 14. bez. 37. 5. ſpoznatti. 37. 16. privarnutya. 41. 3. ne. 47. 5. odyedri. 47. 12. niyedno. 55. 17. barzopoznan. 55. 18. poſctovan. 60. 7. pecalenya. 65. 25. Europèa 67. 1. poſſào. 71. 26. ſiemme 72. 24. tekùcchi. 73. 12. tekùcchi vechie. 75. 1. ù vechie çarkavà. 75. 34. primnogghe. 81. 21. od Malakkæ protivila : 84. 4. nevridnu. 95. 10. koyumu 95. 16. zamierniem 101. 36. ukàzayu 102. 13. dake 102. 21. pomocch. 110. 16. pripovìda-

ti. 111. 29. Ribanya . 112. 2. gnima. 114. 13. Yapònu. 128. 1. udànu. 131. 35. dò Tola. 131. 3. matti. 131. 7. s'koyiemſe. 131. 31. pokoppan. 132. 8. nenahahoddecchimu. 134. 14. pogànà. 136. 30. obrativſeiſe. 13733. veſſeli. 142. 1. napunivſciſe. 144. 1. poghibiu. 145. 6. dàmu. 145. 6. hoyugod. 145. 8. kraliſç. 145. 21. mallimi. 148. 5. zacuddiſe. 148. 29. prorokovanye. 154. 6. propùſtiti 157. 32. dogàyaſceſe. 159. 9. zvatti. 160. 6. prezimme. 160. 16. obkrùxenya 160. 36. od ſfakkoga odhoyahu. 161. 12. niye. 162. 30. nasliedovaſce. 163. 30. Pàvao. 164. 25. drieva. 167. 3. ſmètanieh. 172. 12. blagoſirgliayucchi ih. 175. 33. opchiàhu. 176. 10. ipoxudu od. 179. 14. zabavgliati. 180. 34. igovorecchi. 181. 10. nekrènuvſciſe. 182. 36. proçiegnevaſce. 185. 10. ſfoyæ. 185. 33. vcchie. 185. 36. tya nà. 190. 35. od Biſnagà. 192. 31. do-

varſcìvſci. 194. 8. diella. 198. 33. Francèsko. 208. 8. ſctettæ. 215. 1. neplodniçæ. 215. 6. gnim. 227. 27. qvadar. 230. 7. ponovivſci. 234. 1. takoyer.